

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

DOBRE, LIPIEC 2017

Przygotowanie dokumentu:
Contract Consulting Sp. z o.o.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Spis treści

CZĘŚĆ I. Wprowadzenie	4
CZĘŚĆ II. Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy.....	7
CZĘŚĆ III. Szczegółowa diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w Gminie Dobre	19
1. Metodologia wyznaczania obszarów kryzysowych	19
2. Diagnoza w sferze społecznej.....	22
3. Diagnoza w sferze gospodarczej.....	67
4. Diagnoza w sferze funkcjonalno-przestrzennej	71
5. Diagnoza w sferze środowiskowej.....	81
CZĘŚĆ IV. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych.....	85
1. Metodologia wyznaczania obszarów kryzysowych	85
2. Zasięg przestrzenny obszarów zdegradowanych	87
CZĘŚĆ V. Partycypacja społeczna - ankietyzacja.....	95
1. Wprowadzenie	95
2. Charakterystyka grupy respondentów	96
3. Analiza odpowiedzi.....	100
CZĘŚĆ VI. Charakterystyka obszarów rewitalizowanych	109
1. Wprowadzenie	109
2. Szczegółowy opis obszaru rewitalizacji	111
CZĘŚĆ VII. Analiza SWOT	137
Spis rysunków.....	139
Spis wykresów	140
Spis tabel	140
Spis załączników	141

CZĘŚĆ I. Wprowadzenie

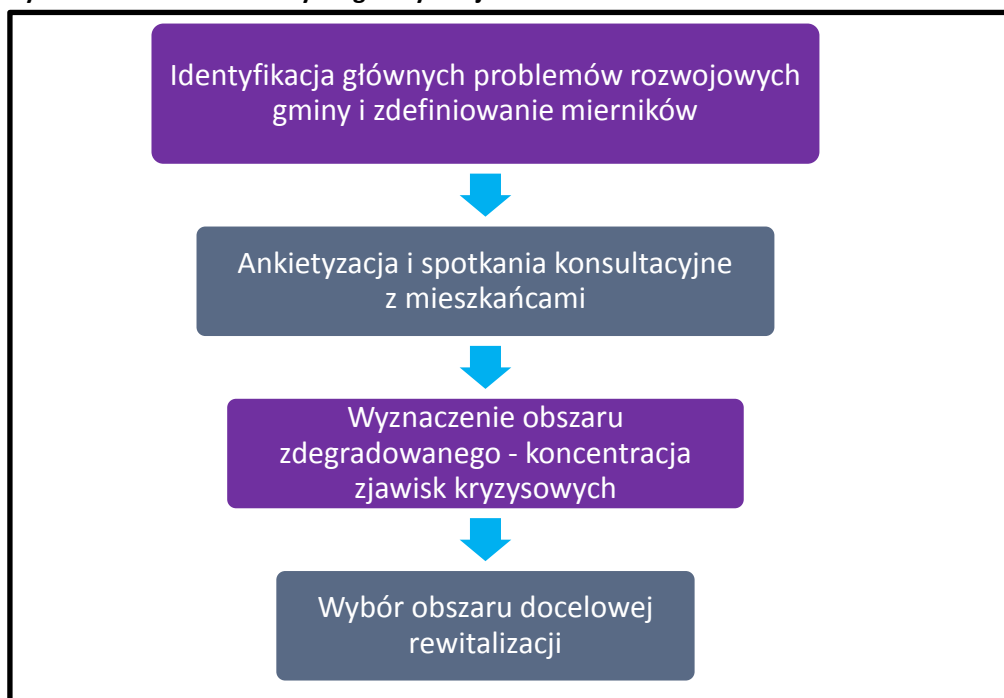
Przedmiotem zamówienia jest usługa polegająca na opracowaniu diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej na całym obszarze gminy Dobre, skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych wraz z wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014- 2020 opracowanymi przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju oraz Instrukcją dotyczącą przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego.

Głównym celem procesu diagnozy jest wyznaczenie obszaru rewitalizacji, czyli terenów wymagających spójnych działań wychodzących naprzeciw lokalnym problemom społecznym i gospodarczym, niedostatkom ładu przestrzennego czy jakości przestrzeni publicznych.

W procesie analizy diagnostycznej uwzględniono postanowienia zawarte w dokumencie „Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji”, w szczególności zapis art. 10.1 „Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji”, a także art. 10.2. „Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.” Dokument diagnozy oparty jest także na wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 opracowanymi przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju oraz Instrukcji dotyczącej przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek 1. Schemat analizy diagnostycznej

Źródło: Opracowanie własne Contract Consulting

Na potrzeby diagnozy czynników i sytuacji kryzysowych Gminy Dobre pozyskano szereg informacji wymagających dostosowania do podziału na przyjęte jednostki przestrzenne. Celem wydzielenia obszarów zdegradowanych w gminie przeprowadzono:

- szczegółową analizę wskaźników – mierników ilościowych i jakościowych,
- analizę ankietowych wypowiedzi mieszkańców na temat zakresu przestrzennego i symptomów kryzysu oraz działań prowadzących do poprawy jakości życia w gminie,
- analizę informacji pozyskanych dzięki partycypacji społecznej, podczas warsztatów i spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami i pracownikami gminy,
- analizę danych zastanych w opracowaniach dotyczących gminy.

W pierwszej kolejności opracowania dokonano zwięzłej charakterystyki gminy, w celu precyzyjnego ukazania problemów istotnych dla funkcjonowania całej jednostki samorządu lokalnego. W dalszym ciągu prac, dążąc do rozpoznania obszarów zdegradowanych na bazie koncentracji zidentyfikowanych wcześniej negatywnych zjawisk, przeprowadzono szczegółową analizę wskaźnikową w następujących obszarach: sfery społecznej, sfery gospodarczej, sfery funkcjonalno-przestrzennej, sfery technicznej oraz sfery środowiskowej.

Kwalifikacji jednostek przestrzennych do kategorii obszarów zdegradowanych i obszarów przeznaczonych do rewitalizacji dokonano po przeprowadzeniu wieloaspektowej analizy zjawisk,

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

z uwzględnieniem opinii mieszkańców, wyrażonych w czasie spotkań konsultacyjnych, dotyczących obszarów kryzysowych w ujęciu przestrzennym (lokalizacja) i merytorycznym (zjawiska kryzysowe i działania na rzecz ich eliminacji).

W efekcie końcowym wyznaczono obszary rewitalizacji na podstawie rozpoznanych wcześniej obszarów zdegradowanych, strategicznego charakteru wybranych terenów oraz uzasadnionych potrzeb społecznych.

CZĘŚĆ II. Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy

1. Ogólna diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Dobre

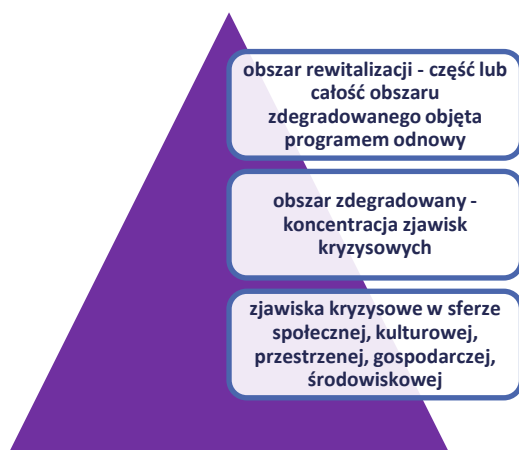
Diagnoza sytuacji Gminy Dobre obejmuje swym zakresem zagadnienia społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe. Służy ona wskazaniu tych obszarów Gminy, które w pierwszej kolejności wymagają podjęcia zintegrowanej interwencji i kompleksowych działań w ramach procesu rewitalizacji ze względu na występującą na tych obszarach wysoką koncentrację problemów społecznych i kulturowych, a także deficyty w zakresie ładu przestrzennego, jakości przestrzeni publicznej, stanu infrastruktury czy poziomu rozwoju lokalnej gospodarki.

Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Dobre powstała w oparciu o:

- Szczegółową analizę wskaźników – mierników ilościowych i jakościowych,
- Wyniki analizy ankietowych wypowiedzi mieszkańców na temat koncentracji przestrzennej negatywnych zjawisk oraz działań zmierzających do poprawy jakości życia w Gminie,
- Wiedzę ekspercką, pozyskaną podczas konsultacji oraz zawartą w dokumentach gminnych.

Metodologia opracowana niniejszej diagnozy społeczno-gospodarczej nawiązuje do zapisów Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji. Celem części diagnostycznej, prowadzonej w układzie jednostek przestrzennych dla całego terytorium Gminy, jest wyznaczenie części Gminy znajdującej się w stanie kryzysowym oraz określenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Schemat analizy diagnostycznej został zaprezentowany na rysunku nr 3.

Rysunek 2. Schemat analizy diagnostycznej

Źródło: opracowanie Contract Consulting

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych na danym obszarze jest istotnym czynnikiem prowadzącym do podjęcia działań rewitalizacyjnych.

Obszar zdegradowany charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji, kapitału społecznego), której towarzyszą negatywne zjawiska w co najmniej jednej z następujących sfer życia: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej.

Terytorium Gminy objęte programem rewitalizacji, definiowane jako obszar rewitalizacji, powinno łącznie spełniać następujące kryteria:

- Wyjątkowo wysoka koncentracja negatywnych zjawisk, w tym przede wszystkim w sferze społecznej,
- Istotne znaczenie dla Gminy,
- Ograniczony zasięg terytorialny, obejmujący do 20% powierzchni Gminy i zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców Gminy.

Szczegółowe rozstrzygnięcia dotyczące charakteru podejmowanych działań, ich granic przestrzennych i czasowych oraz wzajemnych odniesień są określane w programie rewitalizacji, przy czym zasadą powinno być jak największe dopasowanie poszczególnych zadań i projektów do zdefiniowanych problemów kryzysowych. Rozkład zjawisk społecznych w Gminie w układzie przestrzennym został oparty na podziale administracyjnym Gminy na poszczególne sołectwa.

W diagnozie zostały przedstawione wybrane, specyficzne dla Gminy, zagadnienia o istotnych powiązaniach z rewitalizacją. Mając na uwadze zasadnicze problemy rozwojowe, istotne dla procesów rewitalizacji oraz dostępność innych źródeł informacji o Gminie (Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dobrze, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Dobrze do 2020 roku, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dobrze na lata 2016-2022) w diagnozie sytuacji społeczno-ekonomicznej zwraca się uwagę na wybrane aspekty, które są charakterystyczne dla zakresu przedmiotowego i celów rewitalizacji. Przede wszystkim rozpatrywane są uwarunkowania społeczne i przestrzenne. Pełną diagnozę Gminy Dobrze zawarto w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Dobrze do 2020 roku, przyjętej Uchwałą Nr XI/60/07 z dnia 29.11.2007 r.

2. Główne problemy rozwojowe Gminy Dobrze

Gmina Dobrze jest gminą wiejską, zlokalizowaną w centralno- wschodniej części Polski, na obszarze województwa mazowieckiego, w powiecie mińskim. Sąsiedzkie jednostki gminne to: Stanisławów, Strachówka, Korytnica, Wierzbno, Kałuszyn i Jakubów. Najważniejsze powiązania funkcjonalne z większymi jednostkami funkcjonalnymi obejmują nieodległą stolicę kraju – Warszawę (odległość 50 km), Mińsk Mazowiecki (odległość 20 km) oraz Siedlce (odległość 56 km).

**DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE**

Gmina Dobre podzielona jest na 41 miejscowości: Adamów, Antonina, Brzozowica, Czarnocin, Czarnogłów, Dobre, Drop, Duchów, Gęsianka, Głębozczyca, Grabniak, Jaczewek, Joanin, Kąty-Borucza, Kobyłanka, Makowiec Duży, Makowiec Mały, Marcelin, Młęcin, Modecin, Nowa Wieś, Nowe Poręby, Osęczyzna, Pokrzywnik, Radoszyna, Rakówiec, Rąbierz Kolonia, Ruda Pniewnik, Rudno, Rudzienko, Rynia, Sączocin, Sołki, Stare Poręby, Świdrów, Walentów, Wólka Czarnogłowska, Wólka Kobyłańska, Wólka Kokosia, Wólka Młęcka, Zdrojówki.

Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju Gminy Dobre związane są z działalnością rolniczą, na jej obszarze brak większych zakładów produkcyjnych. Dominującymi branżami w zakresie funkcjonujących podmiotów gospodarczych, zgodnie z danymi GUS za rok 2016, są podmioty zarejestrowane według sekcji PKD 2007 działające w sekcji G (handel hurtowy i detaliczny - ogółem 115 podmiotów gospodarczych) oraz w sekcji H (transport i gospodarka magazynowa - ogółem 50 podmiotów gospodarczych).

Infrastruktura komunikacyjna Gminy opiera się na funkcjonującym systemie dróg wojewódzkich, krajowych oraz gminnych. W odniesieniu do powizań zewnętrznych: krajowych i wojewódzkich, system komunikacyjny opiera się o drogę:

- wojewódzką Nr 637 Warszawa - Sulejówek - Stanisławów - Węgrów (w relacji zachód - wschód),
- krajową Nr 50 Płońsk - Sochaczew - Mszczonów - Góra Kalwaria - Mińsk Mazowiecki - Ostrów Mazowiecka (północno-zachodnia część gminy).

Korzystne położenie Gminy Dobre w pobliżu dwóch ważnych ciągów komunikacyjnych, zdecydowanie podnosi atrakcyjność inwestycyjną regionu oraz stwarza dogodne warunki dla rozwoju społeczno-gospodarczego.

W odniesieniu do wskaźników dotyczących liczby ludności w gminie, dane statystyczne odnotowują niemal stałą liczbę mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat. W roku 2016 Bank Danych Lokalnych GUS odnotował wskaźnik liczby ludności w Gminie Dobre na poziomie 3 059 osób.

Tabela 1 Liczba ludności w Gminie Dobre w latach 2011-2016

Wyszczególnienie	j.m.	Rok					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba ludności ogółem	osoba	6 014	6 022	6 012	6 000	6 016	6 027
Mężczyźni	osoba	3 053	3 064	3 058	3 051	3 061	3 059
Kobiety	osoba	2 961	2 958	2 954	2 949	2 955	2 968

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Wskaźnik salda migracji na 1 000 ludności w Gminie Dobre w roku 2015 (brak danych dla roku 2016) osiągnął dodatni poziom wynoszący 0,5, był on jednak mniej korzystny niż wartość wskaźnika przyjęta w tym samym okresie dla województwa mazowieckiego, powiatu mińskiego, gminy Cegłów, gminy

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Dębe Wielkie, gminy Latowicz, gminy Miński Mazowiecki, gminy Siennica i gminy Stanisławów. Sytuacja ta jest wynikiem niekorzystnej oceny gminy i jej uwarunkowań społeczno-gospodarczych, przez potencjalnych, nowych mieszkańców, którzy nie decydują się na ulokowanie centrum swojego życia na obszarze Gminy Dobre oraz tych mieszkańców gminy, którzy migrują do innych miejscowości poza obszarem gminy. Analiza wskaźnika salda migracji na 1000 osób, przeprowadzona w latach 2011-2015 wykazała wahania wskaźnika i jego dodatnie oraz ujemne wartości.

Tabela 2 Wskaźnik salda migracji w odniesieniu do danych przyjętych dla Polski, woj. mazowieckiego, powiatu mińskiego i gmin wiejskich powiatu mińskiego, w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
POLSKA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
MAZOWIECKIE	2,6	2,4	2,5	2,5	2,3
powiat miński	5,1	4,0	4,6	4,3	2,8
gmina Cegłów	1,0	2,1	2,9	7,0	2,7
gmina Dębe Wielkie	14,4	7,0	13,9	11,5	8,9
gmina Dobre	-1,8	0,8	0,5	-0,5	0,5
gmina Jakubów	3,0	-1,2	-1,0	-1,6	-0,2
gmina Latowicz	-0,5	4,2	-3,5	-4,2	0,9
gmina Miński Mazowiecki	11,8	13,8	14,7	6,6	8,1
gmina Siennica	7,8	3,3	1,4	2,9	3,3
gmina Stanisławów	5,2	5,6	1,2	3,3	2,4

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

W roku 2016 Gmina Dobre odnotowała **ujemny poziom wskaźnika przyrostu naturalnego**. Wynosił on we wskazanym okresie minus 1,5. Obserwowana jest mało stabilna sytuacja na przestrzeni lat 2011- 2016. Wskaźnik osiąga na przemian wartości dodatnie i ujemne. Jego wartość jest mniej korzystna w odniesieniu do pozostałych gmin wiejskich powiatu mińskiego, poza gminą Cegłów i gminą Latowicz, gdzie wskaźnik kształtował się odpowiednio na poziomie minus 3,7 dla gminy Cegłów i minus 1,7 dla gminy Latowicz. W odniesieniu do danych poziomu wskaźnika przyjętego dla powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego i kraju wskaźnik dla Gminy Dobre także osiągał niekorzystne poziomy. Sytuacja ta zasadniczo blokuje procesy rozwojowe gminy i wpływa niekorzystnie na jej sytuację społeczno-gospodarczą.

Tabela 3 Przyrost naturalny na 1 000 ludności w odniesieniu do danych przyjętych dla Polski, woj. mazowieckiego, powiatu mińskiego i gmin wiejskich powiatu mińskiego, w latach 2011-2016

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
POLSKA	0,3	0,0	-0,5	0,0	-0,7	-0,1
MAZOWIECKIE	0,8	0,5	0,2	0,7	0,5	0,9

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
powiat miński	1,4	1,6	1,9	2,7	1,2	1,3
gmina Cegłów	-5,0	-8,2	-3,6	-5,0	-5,3	-3,7
gmina Dębe Wielkie	4,7	4,6	4,1	4,9	3,6	5,0
gmina Dobre	-1,0	0,8	-2,3	-0,7	0,2	-1,5
gmina Jakubów	2,0	-1,0	2,0	1,2	-1,4	-1,0
gmina Latowicz	-0,4	-4,7	-1,8	3,5	-2,6	-1,7
gmina Mińsk Mazowiecki	1,4	1,5	3,6	3,2	1,6	1,5
gmina Siennica	-2,9	-2,6	0,0	2,9	1,6	0,7
gmina Stanisławów	0,2	3,8	5,4	3,6	-0,6	3,0

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Dokonując analizy **wskaźnika obciążenia demograficznego** rozumianego jako relacja liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do 100 osób w wieku produkcyjnym, odnotowany dla Gminy Dobre **wskaźnik kształtuje się od szeregu lat na niekorzystnym poziomie**, także w odniesieniu do nadrzędnych terytorialnie jednostek: powiatu i kraju. Wartość wskaźnika w roku 2016 według danych GUS wynosiła 64,4 i kształtowała się mniej korzystnie niż wskaźniki w tym samym okresie przyjęte dla gmin powiatu mińskiego takich jak: Dębe Wielkie, Jakubów, Mińsk Mazowiecki, Siennica i Stanisławów. Wskaźnik obciążenia demograficznego w okresie lat 2011-2016 notuje okresowe spadki i wzrosty, co świadczy o mało stabilnej sytuacji i kryzysie w sferze demograficznej. Wzrostowa tendencja wskaźnika stanowi niekorzystną z punktu widzenia finansów publicznych przesłankę wpływającą na dynamiczny rozwój gminy (nieproporcjonalny stosunek osób w wieku produkcyjnym, aktywnych zawodowo do osób w wieku nieprodukcyjnym, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, środków ochrony zdrowia).

Tabela 4 Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym), w odniesieniu do danych przyjętych dla Polski, woj. mazowieckiego, powiatu mińskiego i gmin wiejskich powiatu mińskiego, w latach 2011-2016

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
POLSKA	55,8	56,6	57,6	58,8	60,1	61,7
MAZOWIECKIE	58,1	59,0	60,1	61,4	62,9	64,7
powiat miński	58,7	59,2	59,9	61,2	62,2	63,6
gmina Cegłów	62,4	62,6	62,6	64,5	64,4	65,6
gmina Dębe Wielkie	57,5	57,4	58,5	59,7	60,0	62,0
gmina Dobre	62,1	61,7	61,2	62,1	63,7	64,4
gmina Jakubów	65,2	63,4	62,3	63,4	64,0	64,2
gmina Latowicz	65,3	64,5	63,5	64,7	64,2	64,5
gmina Mińsk Mazowiecki	55,9	55,4	55,7	56,1	56,1	56,8

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
gmina Siennica	59,5	59,0	59,5	61,1	62,7	63,8
gmina Stanisławów	58,2	57,6	58,0	58,2	58,3	58,9

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Niekorzystna tendencja wskaźnika obciążenia demograficznego wynika w zasadniczej mierze z **niekorzystnych wartości wskaźnika osób w wieku produkcyjnym**, który to wskaźnik sukcesywnie od wielu lat w Gminie Dobre obniża swoje wartości. W roku 2016 jego wartość wynosiła 60,8% i na przestrzeni ostatnich lat następuje sukcesywny spadek jego wartości. Wskaźnik ten jest niższy niż analogiczne wskaźniki przyjęte w tym samym okresie dla powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego, kraju oraz większości przyjętych do analizy porównawczej gmin wiejskich powiatu mińskiego. Poniższe zestawienie, ilustruje wskazaną tendencję.

Tabela 5 Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem, w odniesieniu do danych przyjętych dla Polski, woj. mazowieckiego, powiatu mińskiego i gmin wiejskich powiatu mińskiego, w latach 2011-2016

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
POLSKA	64,2	63,9	63,4	63,0	62,4	61,8
MAZOWIECKIE	63,3	62,9	62,4	62,0	61,4	60,7
powiat miński	63,0	62,8	62,5	62,1	61,7	61,1
gmina Cegłów	61,6	61,5	61,5	60,8	60,8	60,4
gmina Dębe Wielkie	63,5	63,5	63,1	62,6	62,5	61,7
gmina Dobre	61,7	61,8	62,0	61,7	61,1	60,8
gmina Jakubów	60,5	61,2	61,6	61,2	61,0	60,9
gmina Latowicz	60,5	60,8	61,2	60,7	60,9	60,8
gmina Mińsk Mazowiecki	64,1	64,4	64,2	64,1	64,1	63,8
gmina Siennica	62,7	62,9	62,7	62,1	61,5	61,0
gmina Stanisławów	63,2	63,5	63,3	63,2	63,2	62,9

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Na tak niekorzystną sytuację wpływa w głównej mierze specyfika gminy i jej usytuowanie w pobliżu Warszawy, co warunkuje konsekwencję negatywnych procesów migracyjnych i pozostawania w gminie jedynie osób w wieku poprodukcyjnym. Trend ten powoduje, iż **procesy rozwojowe gminy są zahamowane i nie napawają optymizmem w najbliższym horyzoncie czasowym**. Wobec powyższego konieczne są działania, aby zatrzymać w gminie osoby w wieku produkcyjnym oraz umożliwić napływ młodych rodzin poprzez stworzenie dogodnych warunków do rozwoju osobistego i zawodowego.

Dokonując analizy w zakresie wskaźnika bezrobocia odnotowanego na obszarze gminy Dobre, należy stwierdzić, iż liczba osób bezrobotnych na przestrzeni ostatnich lat ulega okresowym wahaniom (spadek, wzrost) lecz w okresie trzech ostatnich lat (2014-2015) zauważalny jest korzystny spadek wartości wskaźnika. W roku 2016 według danych GUS liczba osób bezrobotnych w Gminie Dobre

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

wynosiła ogółem 116 osób (przewaga bezrobotnych kobiet nad bezrobotnymi mężczyznami, odpowiednio 65 kobiet i 51 mężczyzn). Porównanie wskaźników dotyczących braku aktywności zawodowej mieszkańców w odniesieniu do danych powiatu, województwa i kraju kształtuje się na korzystnym dla Gminy Dobre poziomie. Wskaźnik udziału bezrobotnych zarejestrowanych do liczby osób w wieku produkcyjnym wynosił dla gminy 3,2 % w roku 2016, zgodnie z danymi GUS i był niższy niż poziom tego wskaźnika odnotowany w tym samym okresie dla powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego i Polski. W odniesieniu do gmin przyjętych do analizy porównawczej, korzystny wskaźnik poziomu bezrobocia gminy Dobre dotyczył gminy: Cegłów, Jakubów, Latowicz, Miński Mazowiecki. Mniej korzystną sytuację Gminy Dobre w zakresie porównania wartości przedmiotowego wskaźnika odnotowano w odniesieniu do gminy: Dębe Wielkie, Siennica, Stanisławów.

Tabela 6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, w odniesieniu do danych przyjętych dla Polski, woj. mazowieckiego, powiatu mińskiego i gmin wiejskich powiatu mińskiego, w latach 2011-2016

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
POLSKA	8,0	8,7	8,8	7,5	6,5	5,6
MAZOWIECKIE	7,4	8,2	8,5	7,6	6,6	5,8
powiat miński	4,8	5,7	6,3	5,3	4,4	3,5
gmina Cegłów	4,5	6,5	7,0	6,2	4,6	3,8
gmina Dębe Wielkie	4,6	5,3	6,1	5,0	3,9	3,0
gmina Dobre	3,9	5,9	6,3	5,0	4,3	3,2
gmina Jakubów	4,5	5,9	5,7	5,4	4,1	4,1
gmina Latowicz	4,0	4,8	5,6	5,6	4,2	3,3
gmina Mińsk Mazowiecki	6,1	6,5	7,1	6,5	5,0	3,9
gmina Siennica	4,7	5,5	5,8	4,2	3,5	2,8
gmina Stanisławów	4,6	5,9	6,6	5,4	4,5	3,0

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Korzystna sytuacja w zakresie wskaźnika osób bezrobotnych w odniesieniu do liczby osób w wieku produkcyjnym, nie uwzględnia tzw. „**bezrobocia ukrytego**” mającego miejsce szczególnie **w gospodarstwach rolnych**. Z uwagi na nieodległe sąsiedztwo gminy z Warszawą, większość mieszkańców korzysta z możliwości zatrudnienia na stołecznym rynku pracy.

Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych funkcjonujących w Gminie Dobre w roku 2016 według danych GUS wynosiła ogółem: 385 przedsiębiorstw i wskaźnik ten w latach 2011-2016 nieznacznie wzrastał (poza rokiem 2015, kiedy odnotowano spadek wskaźnika). Pomimo utrzymującego się wzrostu wskaźnika podmiotów gospodarczych, **kwestie związane z poziomem przedsiębiorczości w gminie stanowią barierę rozwojową, ponieważ wskaźniki dotyczące poziomu przedsiębiorczości na tle innych jednostek terytorialnych wypadają niekorzystnie**. Dla umocowania tej konstatacji niech posłużą dane dotyczące wskaźnika liczby funkcjonujących podmiotów na 10 000 mieszkańców

**DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE**

w odniesieniu do danych powiatowych, wojewódzkich i krajowych. Poziom przedmiotowego wskaźnika dla Gminy Dobre w roku 2016 wynosił 1 050,5 podmiotów i był niekorzystny w stosunku do wskaźników powiatu mińskiego, województwa i kraju oraz innych gmin powiatu mińskiego (poza gminą Siennica, Stanisławów i Latowicz, gdzie poziom wskaźnika był mniej korzystny niż w gminie Dobre).

Tabela 7 Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, w odniesieniu do danych przyjętych dla Polski, woj. mazowieckiego, powiatu mińskiego i gmin wiejskich powiatu mińskiego, w latach 2011-2016

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016
POLSKA	1 564,3	1 615,6	1 666,6	1 700,2	1 743,3	1 783,0
MAZOWIECKIE	2 019,2	2 097,3	2 183,8	2 245,8	2 333,5	2 418,2
powiat miński	1 359,1	1 410,1	1 445,7	1 482,8	1 506,8	1 534,3
gmina Cegłów	901,0	923,0	997,1	1 005,6	1 045,6	1 066,4
gmina Dębe Wielkie	1 378,1	1 404,6	1 433,8	1 450,7	1 448,4	1 488,5
gmina Dobre	954,4	985,5	989,3	1 007,6	1 012,2	1 050,5
gmina Jakubów	1 116,5	1 139,4	1 166,9	1 136,1	1 152,5	1 138,9
gmina Latowicz	681,3	707,2	716,2	753,9	736,8	741,2
gmina Mińsk Mazowiecki	1 082,8	1 135,8	1 184,9	1 223,2	1 247,9	1 272,2
gmina Siennica	719,6	805,4	835,1	909,1	944,2	962,2
gmina Stanisławów	874,1	866,1	890,1	934,7	948,5	996,2

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Harmonijny rozwój gminy warunkuje nie tylko możliwość rozwoju zawodowego dla jej mieszkańców, czy dynamiczny rozwój przedsiębiorczości, chociaż niewątpliwie są to główne mierniki określające poziom życia lokalnej społeczności, ale także pozostałe elementy umożliwiające zaspokojenie innych potrzeb życiowych, między innymi poziom usług ze sfery edukacyjnej, kulturalnej, możliwości rozwoju zainteresowań i predyspozycji, dostępność do przestrzeni rekreacji i wypoczynku, funkcjonalność i estetyka przestrzeni publicznych. Powyższe uwarunkowania wpływają w konsekwencji na poziom aktywizacji lokalnej społeczności w wielu dziedzinach życia społeczno-gospodarczego oraz na istotne kwestie dotyczące identyfikacji - integracji mieszkańców z gminą oraz najbliższym otoczeniem. Wszystkie te elementy stanowią zwartą całość wpływającą nie tylko na poziom życia jej mieszkańców, ale także na postrzeganie gminy w powiecie i województwie.

Analiza powyższych, aktualnych uwarunkowań Gminy Dobre stanowi punkt wyjścia do zaplanowania takich działań, które przede wszystkim umożliwią stworzenie warunków rozwoju dla obecnych i przyszłych mieszkańców. Niezbędne są działania i inwestycje, które w sposób zdecydowany pobudzą funkcjonowanie gminy w wielu jej aspektach, głównie społecznym, ale także przy okazji w aspekcie gospodarczym, przestrzennym, technicznym czy środowiskowym.

Wszystkie wymienione wyżej sfery zasadniczo opierają się na jakości kapitału społecznego, na który wpływa nie tylko poziom edukacji, zapewnienie rozwoju społeczno-kulturalnego, możliwości dostosowania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, możliwości realizacji aspiracji zawodowych jako takich, ale także możliwości zapewnienia godnej starości dla seniorów rodzin.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Zmiana niekorzystnych procesów, które aktualnie mają miejsce w Gminie Dobre, poza wyżej wymienionymi czynnikami, umożliwiającymi rozwój lokalnej społeczności, warunkowana jest także identyfikacją mieszkańców z miejscem zamieszkania, ich integracją i poczuciem przynależności. Przynależność jako taka budowana jest między innymi poprzez szereg inicjatyw, wydarzeń społeczno-kulturalnych organizowanych na obszarze gminy, ale także poprzez możliwość zapewnienia mieszkańcom funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznych o zróżnicowanych funkcjach kulturalnych, rekreacyjnych, usługowych, zapewniających wzajemną integrację mieszkańców oraz poczucie gwarancji wypełnienia potrzeb stymulujących ich rozwój.

System oświaty jako jedna z głównych sfer wpływających na rozwój lokalnej społeczności, jest przedmiotem szczególnej troski władz samorządowych. Wysoki poziom usług edukacyjnych jest jednym z czynników warunkujących perspektywiczny rozwój gminy i jej konkurencyjności względem otoczenia. Na obszarze Gminy Dobre prowadzone są systematyczne działania i inwestycje umożliwiające rozwój placówek oświaty. Szkoły prowadzą programy zajęć dodatkowych dla uczniów, wspomagając ich harmonijny rozwój.

Wśród funkcjonujących na obszarze gminy placówek oświatowych, dla których gmina jest organem prowadzącym znajdują się:

- Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Dobrem
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dobrem (Szkoła Podstawowa im. K. Laszczki)
- Szkoła Podstawowa im. Piotra Wysockiego w Dropiu
- Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Młęczynie

Analiza sytuacji oświatowej na obszarze gminy wykazała, iż liczba uczniów w szkołach podstawowych, w ostatnich kilku latach sukcesywnie wzrasta, natomiast w zakresie liczby uczniów pobierających naukę w gimnazjum maleje. W roku 2015 według danych GUS, liczba uczniów w placówkach edukacyjnych szkolnictwa podstawowego wynosiła ogółem 441 uczniów, natomiast do gimnazjum w Gminie Dobre uczęszczało ogółem 183 uczniów.

Tabela 8 Liczba uczniów w Gminie Dobre w poszczególnych typach szkół w latach 2009-2015

Nazwa placówki	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
gimnazjum	237	219	191	193	203	196	183
szkoła podstawowa	401	409	410	400	388	420	441

Źródło: Bank danych lokalnych GUS (dane 2009-2015)

Baza infrastrukturalna w odniesieniu do placówek edukacyjnych w Gminie Dobre wymaga przeprowadzenia działań inwestycyjnych, głównie w zakresie poprawy warunków technicznych funkcjonujących placówek szkolnych. Obiekty edukacyjne w miejscowości Dobre nie posiadają odpowiedniej infrastruktury sportowej (boiska, sale gimnastyczne), wymagają remontu lub modernizacji, a tereny szkół są nieogrodzone, co zagraża bezpieczeństwu i zdrowiu korzystających z placówki uczniów. W odniesieniu do Szkoły Podstawowej w miejscowości Młęczyn, placówka boryka się przede wszystkim z niedostatecznym metrażem szkoły, brakuje sal lekcyjnych, gabinetu dla logopedy i pedagoga, pokoju służbowego dla personelu pomocniczego. Funkcjonująca w obiekcie

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

szkoły biblioteka i jadalnia, posiada niespełniający standardów, niewystarczający metraż. Wszystko to wpływa także na poziom nauczania i warunki pracy dla uczniów i nauczycieli. Tak trudne uwarunkowania przekładają się na relatywnie mało satysfakcjonujące wyniki egzaminów kończących poszczególne etapy nauki (egzamin po szkole podstawowej oraz egzamin gimnazjalny).

Poniższa tabela ilustruje uzyskane wyniki egzaminów uczniów Gminy Dobre na tle danych powiatowych i wojewódzkich.

Tabela 9 Wyniki sprawdzianów oraz egzaminów zewnętrznych w Gminie Dobre w odniesieniu do wyników powiatowych oraz wojewódzkich rok 2016/2017 [%]

Wyszczególnienie	sprawdzian w szóstej klasie szkoły podstawowej	egzamin gimnazjalny – część humanistyczna		egzamin gimnazjalny – część matematyczno-przyrodnicza		egzamin gimnazjalny – część językowa	
		GH-H	GH-P	GM-M	GM-P	j. angielski	
						p. podst.	p. rozsz.
Gmina Dobre	63,3	60,1	69,5	48,6	52,9	66,2	45,0
Szkoła Podstawowa w Dobrem	64,8						
Szkoła Podstawowa w Dropiu	64,1						
Szkoła Podstawowa w Młęczynie	61,1						
powiat miński	68,03	57,0	71,4	51,3	52,7	66,6	47,5
Województwo mazowieckie	70	58,7	72,6	52,1	54,0	67,8	49,4

Źródło: Dane Urzędu Gminy Dobre

Placówki edukacyjne pomimo trudności dotyczących infrastruktury obiektów, prowadzą szereg działań wzmacniających potencjał wiedzy i umiejętności uczniów oraz organizują liczne warsztaty i prelekcje o charakterze integracyjnym oraz edukacyjnym. Wśród nich należy wymienić zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia związane z rozwojem zainteresowań uczniów, prelekcje uświadamiające źródła zagrożeń związanych z funkcjonowaniem w środowisku szkolnym i poza szkolnym, czy zajęcia dotyczące doradztwa zawodowego.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż to, co należy w pierwszej kolejności poprawić w sferze edukacji (na poziomie edukacji podstawowej i gimnazjalnej), to dostępność obiektów do infrastruktury sportowej i potrzeby osób niepełnosprawnych, zorganizowanie miejsc do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych, sal wyciszenia, zlikwidowanie problemów związanych z brakiem ogrodzenia placówek szkolnych i konieczności organizacji stref parkingów przy szkołach. Placówki edukacyjne funkcjonujące w gminie mogą dodatkowo rozszerzyć wachlarz działań, których adresatami będą rodzice, działań wzmacniających integrację wielopokoleniową, podczas zorganizowanych eventów, wycieczek, spotkań poza szkołą oraz warsztatów tematycznych dla całych rodzin bądź wykładów i miejsc przyjaznych dla matek z dziećmi.

Obciążenie budżetów gmin wydatkami na oświatę i wychowanie stanowi istotny element w budżecie każdej gminy, a gmina Dobre nie stanowi w tym kontekście wyjątku. Celowe zatem stają się takie działania, które umożliwią pełniejsze wykorzystanie zasobów i możliwości funkcjonujących w gminie

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

placówek szkolnych, które służyć będą nie tylko uczniom, ale także wzbogacą możliwości wykorzystania czasu wolnego przez pozostałych członków lokalnej społeczności w innych grupach wiekowych.

Niewątpliwie istotnym problemem Gminy Dobre jest kwestia dotycząca braku wyraźnie wykształconej, funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej o charakterze rekreacyjnym i wypoczynkowym. Możliwość zagospodarowania czasu wolnego w miejscach zorganizowanych i wyposażonych w niezbędną infrastrukturę stanowi zasadniczy element w rozwoju społecznym gminy i jej odbioru przez obecnych i przyszłych mieszkańców.

W obecnie obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, jak wskazuje dokument, głównym kierunkiem przekształceń w strukturze przestrzennej gminy jest:

- ✓ rozwój „(...) podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej jako warunku rozwoju gminy. Powinna ona zabezpieczać podstawowe potrzeby bytowe mieszkańców gminy, ale również być narzędziem przyciągania potencjalnych inwestorów”.
- ✓ Ochrona zabytków przyrodniczych przed zabudową i degradacją oraz poprawa stanu środowiska naturalnego, jako istotnego czynnika wpływającego na jakość mieszkańców gminy (w tym, między innymi przejścia na proekologiczne nośniki pozyskiwania energii, powiększania powierzchni urządzonej terenów zieleni, konieczności tworzenia pozarolniczych miejsc pracy w przetwórstwie rolno-spożywczym, turystyce i usługach dla mieszkańców, utworzenia skansenu na obszarze gminy, ścieżek historycznych i wykorzystania potencjału związanego z istniejącymi lecz zniszczonymi zbiornikami wodnymi”.¹

Obecnie na obszarze gminy brakuje miejsc rekreacji dostosowanych do różnorodnych potrzeb użytkowników, o bogatej ofercie programowej, oferujących możliwość rekreacji i wypoczynku o każdej porze roku. Konieczne jest urządzenie tras rowerowych, ciągów spacerowych, miejsc biwakowych, miejsc do uprawiania sportów wodnych, sportów zimowych ze zorganizowaną infrastrukturą usługową (kawiarnie, miejsca postojowe, baza gastronomiczna i noclegowa). Aspekt ten posiada zasadnicze znaczenie nie tylko dla obecnych mieszkańców gminy, ale także mieszkańców aglomeracji warszawskiej, którzy zdecydują się na osiedlenie na obszarze gminy, w której nie tylko istnieje możliwość rozwoju zawodowego, ale przede wszystkim zapewnione są dogodne warunki dla wypoczynku i rekreacji. Konsekwencją poprawy sytuacji w zakresie rozwoju bazy rekreacyjno-sportowej będzie zmiana dotychczasowych, niekorzystnych uwarunkowań w zakresie odnotowanych na obszarze gminy wskaźników przyrostu naturalnego, migracji, obciążenia demograficznego, na korzyść przyrostu liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym.

Współczesne podejście do przestrzeni publicznej, jej znaczenie i rola, posiada wyraźny akcent znaczeniowy i pozostaje nie bez wpływu na wszelkie inne sfery życia społeczno-gospodarczego. Przestrzeń publiczna oraz właściwie urządzone miejsca rekreacji i wypoczynku, to nie tylko miejsca umożliwiające integrację społeczną mieszkańców, ale przede wszystkim miejsca nadające przestrzeni wysokie walory estetyczne, miejsca funkcjonalne, miejsca, które stanowią wizytówkę gminy i napędzać jej rozwój społeczno-gospodarczy. Zapewnione warunki rozwoju we wszystkich sferach

¹ Zmiana Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dobre

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

dla jej mieszkańców budują poczucie ich przynależności i integracji. Dogodne warunki dla tego rozwoju są wynikiem wielu oddziaływań, które wpływają na przestrzeń życia mieszkańców, stanowią o ich codziennym poziomie funkcjonowania, ich aktywności i potencjale, możliwym do wykorzystania na różnych płaszczyznach życia społeczno-gospodarczego. Samorząd terytorialny posiada odpowiednie narzędzia organizacyjne, prawne, finansowe, które mogą w sposób zdecydowany wpłynąć na warunki życia i pracy jego mieszkańców, wyznaczając kierunki rozwoju w najbliższym horyzoncie czasowym.

CZĘŚĆ III. Szczegółowa diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w Gminie Dobre

1. Metodologia wyznaczania obszarów kryzysowych

Przeprowadzona diagnoza sytuacji Gminy Dobre ma na celu wskazanie obszarów, które przede wszystkim wymagają podejmowania zintegrowanych i kompleksowych działań rewitalizacyjnych ze względu na utrzymującą się na tych obszarach wysoką koncentrację problemów społecznych, gospodarczych oraz problemów związanych z ładem przestrzennym i poziomem rozwoju infrastruktury technicznej.

W celu właściwej agregacji informacji, możliwości zebrania koniecznych danych statystycznych, gmina została podzielona na podobszary – jednostki, dla których przeprowadzono diagnozę społeczną, gospodarczą, środowiskową, techniczną i przestrzenną.

Za obszar zdegradowany uznano obszar, na którym odnotowano wysoką koncentrację i współistnienie negatywnych zjawisk, zdiagnozowanych w powyższych sferach. Przy wyznaczeniu podziału gminy na podobszary, kierowano się dostępnością podziałów przestrzennych. Do zebrania danych ilościowych dla każdego podobszaru posłużono się bazą adresową udostępnioną przez Urząd Gminy Dobre.

W celu przeprowadzenia analiz jednostek gminy na potrzeby przeprowadzenia procesu diagnozy i delimitacji obszarów zdegradowanych, teren gminy podzielono na 42 podobszary, które wynikały podziałów formalnych sołectw i miejscowości. Podobszary oraz zakresy ich podziałów przestrzennych zostały zaprezentowane w poniższej tabeli oraz zobrazowane na mapie.

Tabela 10 Lista wydzielonych podobszarów w Gminie Dobre, które przyjęto do delimitacji obszarów zdegradowanych

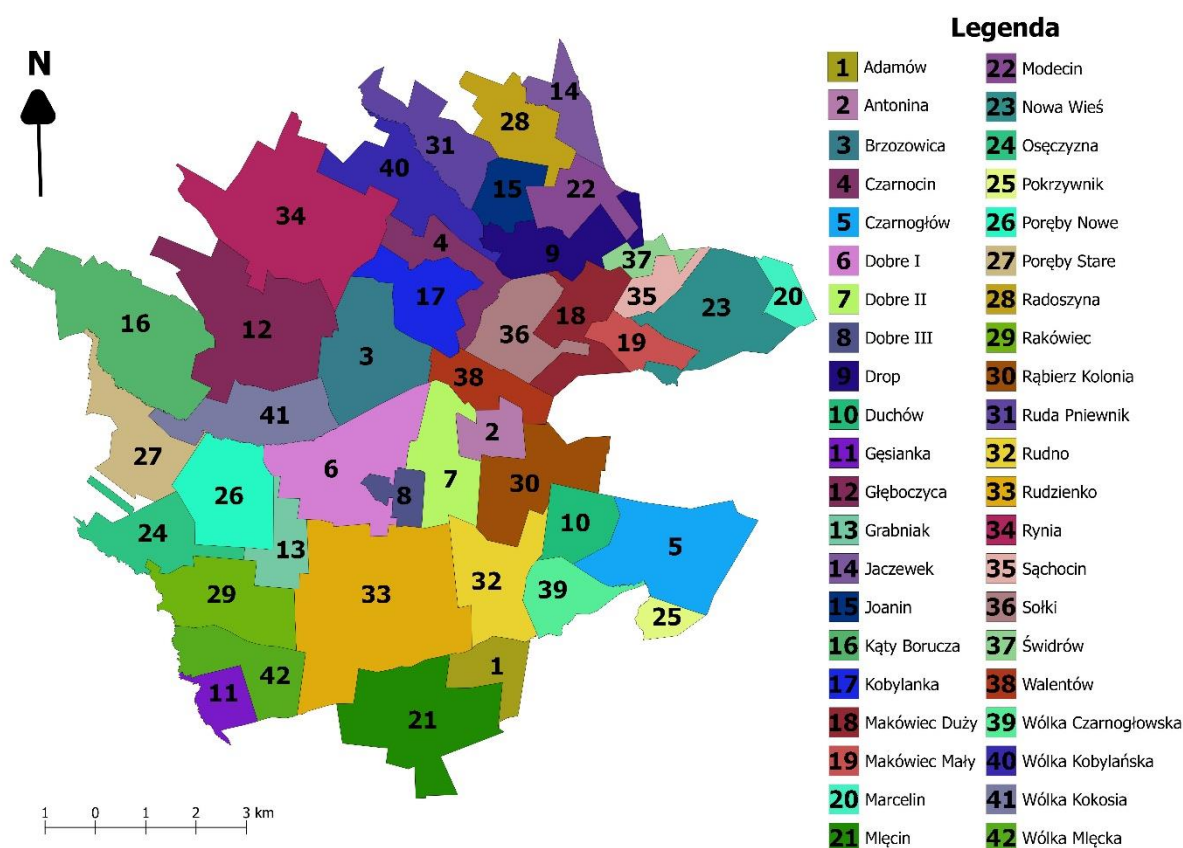
Lp.	Nazwa wydzielonego podobszaru	Lp.	Nazwa wydzielonego podobszaru	Lp.	Nazwa wydzielonego podobszaru
1	Adamów	15	Joanin	29	Rakówiec
2	Antonina	16	Kąty - Borucza	30	Rąbierz - Kolonia
3	Brzozowica	17	Kobylanka	31	Ruda - Pniewnik
4	Czarnocin	18	Makówiec Mały	32	Rudno
5	Czarnogłów	19	Makówiec Duży	33	Rudzienko
6	Dobre I	20	Marcelin	34	Rynia
7	Dobre II	21	Młęcin	35	Sąchocin
8	Dobre III	22	Modecin	36	Sołki

**DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE**

9	Duchów	23	Nowa Wieś	37	Świdrów
10	Drop	24	Osięczyzna	38	Walentów
11	Gęsianka	25	Poręby Nowe	39	Wólka Czarnogłowska
12	Grabniak	26	Poręby Stare	40	Wólka Kokosia
13	Głębczyca	27	Pokrzywnik	41	Wólka Młęcka
14	Jaczevek	28	Radoszyna	42	Wólka Kobyłańska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Rysunek 3 Podział Gminy Dobrze na podobszary - jednostki pomocnicze

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Celem wydzielenia obszarów kryzysowych przeprowadzono:

- ✓ szczegółową analizę wskaźników – mierników ilościowych i jakościowych,
- ✓ analizę ankietowych wypowiedzi mieszkańców na temat zakresu przestrzennego i symptomów kryzysu oraz działań prowadzących do poprawy jakości życia w Gminie,
- ✓ kwerendę wiedzy eksperckiej zawartej, między innymi, w dokumentach związanych z gminą.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Należy podkreślić trudności merytoryczne w delimitacji obszaru rewitalizacji w sytuacji, gdy:

- ✓ wskaźniki kryzysu w sferze społecznej pozostają na dość wysokim poziomie w relacji do wartości w zewnętrznych jednostkach odniesienia (powiecie, województwie, kraju)
- ✓ wskaźniki kryzysu w sferze społecznej nie są bardzo silnie zróżnicowane w poszczególnych jednostkach w gminie, a występujące zróżnicowania trudno często jest jednoznacznie zinterpretować
- ✓ zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej, infrastrukturalnej są znaczące w wymiarze całej gminy, a możliwości ich łagodzenia nie mają charakteru lokalnego, dotyczącego wyłącznie określonej jednostki

Analiza rozkładu wartości wskaźników została oparta o kryterium wartości średniej danego wskaźnika. W zależności od interpretacji treści wskaźnika, oceniane jako znajdujące się w trudnej (na tle gminy) sytuacji, są obszary o niekorzystnej jego wartości. Im wyższe wartości charakteryzują jednostkę, tym gorsza jest sytuacja, na tle pozostałych obszarów gminy w danym zakresie.

Dane wyjściowe dla analizy cech ilościowych dotyczą z zasady stanu na 31 grudnia 2016 r. (poza wskaźnikiem dożywianych mieszkańców, dla którego dane odnosiły się do 30.06.2017 r.) Zjawiska kryzysowe w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, i technicznej na obszarze Gminy Dobre są rozpoznane w ujęciu przedmiotowym, w odniesieniu do zakresu obejmującego świadczenia socjalne, interwencje policji, czy aktywność organizacji pozarządowych. Wiele informacji jest dostępnych w układzie przestrzennym w formie schematycznych map tematycznych, opracowywanych w Urzędzie Gminy Dobre i dostępnych na stronach internetowych. Szczegółowe dane ilościowe z zakresu problematyki społecznej nie były do tej pory ujmowane dla jednostek pomocniczych gminy. Na potrzeby diagnozy sytuacji społecznej pozyskano szereg informacji wymagających dostosowania do podziału na wydzielone podobszary Gminy Dobre. Dane jednostkowe, niespersonalizowane, pochodziły z Urzędu Gminy Dobre, jego jednostek organizacyjnych, w tym z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a także Komisariatu Policji w Stanisławowie. Analizę zjawisk o charakterze liniowym, punktowym lub obszarowym przedstawiono w ujęciu kartograficznym lub opisowym.

Problemy wynikające ze stanu zagospodarowania przestrzennego, braku spójnej koncepcji przestrzeni, gęstości zabudowy i niedostosowania infrastruktury do rosnących potrzeb użytkowników mają często charakter ogólnogminny.

Zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i infrastrukturalnej w szerszej mierze analizowano w oparciu o dane jakościowe będące wynikiem analiz eksperckich. Kwalifikacja jednostek przestrzennych do kategorii obszarów zdegradowanych i obszarów przeznaczonych do rewitalizacji nastąpiła po przeprowadzeniu wieloaspektowej analizy zjawisk, z uwzględnieniem opinii mieszkańców, wyrażonych w czasie spotkań konsultacyjnych, dotyczących obszarów kryzysowych w ujęciu przestrzennym (lokalizacja) i merytorycznym (zjawiska kryzysowe i działania na rzecz ich eliminacji/pomniejszenia).

2. Diagnoza w sferze społecznej

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych została opracowana zgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumencie „Instrukcja dotycząca przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego”.

Zgodnie z przyjętą metodyką, przeprowadzona szczegółowa analiza wskaźnikowa dla Gminy Dobre w sferze społecznej dotyczyła następujących aspektów:

- Struktury demograficznej,
- Poziomu bezpieczeństwa,
- Problemów społecznych,
- Poziomu infrastruktury społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej,
- Zaangażowania społeczności lokalnej.

Zgodnie z powyższymi miernikami przeprowadzono proces analityczny danych ilościowych i jakościowych, wynikiem którego jest wskazanie obszarów zdegradowanych wymagających interwencji.

Do najważniejszych problemów w sferze społecznej, którymi charakteryzują się wydzielone podobszary - jednostki poddane analizie w Gminie Dobre należą:

- Wzrastająca liczba rejestrowanych przez Komisariat Policji tzw. „niebieskich kart” oraz znaczna liczba popełnianych przestępstw, w których sprawcy znajdowali się pod wpływem alkoholu
- Problemy społeczne osób w wieku poprodukcyjnym związane z jakością życia oraz możliwością spędzania wolnego czasu w Gminie
- Pogłębiający się problem rodzin pobierających zasiłki z pomocy społecznej
- Stosunkowo niskie zaangażowanie społeczności lokalnej w sprawy regionu oraz niski poziom integracji mieszkańców

Szczegółowa analiza poszczególnych mierników została zaprezentowana w oparciu o dane na poziomie wskazanych podobszarów. Analiza rozkładu wartości wskaźników została oparta o kryterium wartości średniej danego wskaźnika dla gminy jak i wskazanych podobszarów. W zależności od interpretacji treści wskaźnika, oceniane jako znajdujące się w trudnej (na tle gminy) sytuacji, są obszary o niekorzystnej jego wartości w odniesieniu do średniej wartości wskaźnika przyjętego dla gminy. Dla każdego z diagnozowanych mierników została podana skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.

Wyniki wskaźników dla analizowanych podobszarów, które przyjmowały niekorzystne wartości zaznaczono w tabelach delimitacyjnych kolorem czerwonym.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Struktura demograficzna i liczba mieszkańców

Struktura demograficzna jest niezwykle istotnym elementem w procesie planowania rewitalizacji, wskazuje na rodzaj społecznych uwarunkowań występujących na badanym obszarze. Potencjał demograficzny i zmiany zachodzące w liczebności społeczeństwa, jak i struktura wiekowa wpływają na aktualną sytuację społeczno-gospodarczą gminy i warunkują zaplanowanie koniecznych zmian umożliwiających jej optymalny rozwój.

Dane wskaźnikowe dotyczące podziału mieszkańców na ekonomiczne grupy wiekowe wskazują, że 20,2% mieszkańców Gminy Dobre jest w wieku przedprodukcyjnym, 60,8% w wieku produkcyjnym, a 19,0 % mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (dane GUS za rok 2016).

Analiza w zakresie koncentracji liczby mieszkańców umożliwia zdefiniowanie niezbędnych działań oraz wskazanie metod kompleksowego zaspokojenia potrzeb społeczno-bytowych adekwatnych dla poszczególnych, wydzielonych podobszarów.

Tabela poniżej przedstawia liczbę mieszkańców Gminy Dobre w podziale na wydzielone podobszary. Łączna liczba mieszkańców na koniec roku 2016 wynosiła 6 023 osób (na podstawie danych Urzędu Gminy Dobre). Należy zwrócić jednak uwagę na nierównomierne zaludnienie poszczególnych obszarów Gminy.

Tabela 11 Wskaźnik koncentracji ludności Gminy Dobre stan na 31.12.2016 r.

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik koncentracji ludności w odniesieniu do liczby mieszkańców Gminy
1	Adamów	73	1,21%
2	Antonina	91	1,51%
3	Brzozowica	109	1,81%
4	Czarnocin	80	1,33%
5	Czarnogłów	194	3,22%
6	Dobre I	1022	16,97%
7	Dobre II	365	6,06%
8	Dobre III	426	7,07%
9	Drop	70	1,16%
10	Duchów	59	0,98%
11	Gęsianka	44	0,73%
12	Głębczyca	212	3,52%
13	Grabniak	71	1,18%

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik koncentracji ludności w odniesieniu do liczby mieszkańców Gminy
14	Jaczevek	24	0,40%
15	Joanin	44	0,73%
16	Kąty - Borucza	120	1,99%
17	Kobylanka	92	1,53%
18	Makówiec Duży	50	0,83%
19	Makówiec Mały	90	1,49%
20	Marcelin	21	0,35%
21	Młęcin	388	6,44%
22	Modecin	80	1,33%
23	Nowa Wieś	60	1,00%
24	Ośczyzna	78	1,30%
25	Pokrzywnik	55	0,91%
26	Poręby Nowe	296	4,91%
27	Poręby Stare	87	1,44%
28	Radoszyna	54	0,90%
29	Rakówiec	112	1,86%
30	Rąbierz - Kolonia	110	1,83%
31	Ruda - Pniewnik	73	1,21%
32	Rudno	95	1,58%
33	Rudzienko	347	5,76%
34	Rynia	133	2,21%
35	Sąchocin	35	0,58%
36	Sołki	146	2,42%
37	Świdrów	32	0,53%
38	Walentów	122	2,03%
39	Wólka Czarnogłowska	78	1,30%
40	Wólka Kobylańska	44	0,73%

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik koncentracji ludności w odniesieniu do liczby mieszkańców Gminy
41	Wólka Kokosia	250	4,15%
42	Wólka Młęcka	91	1,51%
GMINA DOBRE		6023	100%

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych Urzędu Gminy Dobre

Diagnozę koncentracji przestrzennej mieszkańców Gminy Dobre opracowano w podziale na wydzielone podobszary. Z powyższych danych wynika, że podobszarami o największym zaludnieniu są następujące jednostki: Dobre I (16,97%), Dobre II (6,06%), Dobre III (7,07%), Młęciny (6,44%), Poręby Nowe (4,91%), Rudzienko (5,76%), Wólka Kokosia (4,15%).

Zróżnicowana liczba ludności Gminy Dobre (podobszary o większej i niewielkiej liczbie ludności) oraz znaczna ilość podobszarów, na które podzielona jest gmina implikują następujące konsekwencje:

- wzmożoną potrzebę działań inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem infrastruktury oraz działań społecznych dla obszarów najliczniej zamieszkiwanych,
- nasilone problemy społeczne związane z funkcjonującą znaczną liczbą podobszarów (sołectw/miejscowości) i koniecznością integrowania mieszkańców oraz włączania ich do społeczności gminy.

Obszary charakteryzujące się wysokim zaludnieniem wymagają w szczególności przeprowadzania działań i programów naprawczych, zmierzających do zaopatrzenia je w odpowiednie możliwości wsparcia i wyposażenia w infrastrukturę, pozwalającą na niwelowanie różnic społecznych, oraz wyrównywanie szans służących rozwojowi lokalnej społeczności. Na obszarach o niskim zaludnieniu konieczne są działania integrujące, które zapobiegają marginalizacji tych obszarów i umożliwią włączenie mieszkańców w bieżące zagadnienia dotyczące gminy.

Poziom bezpieczeństwo

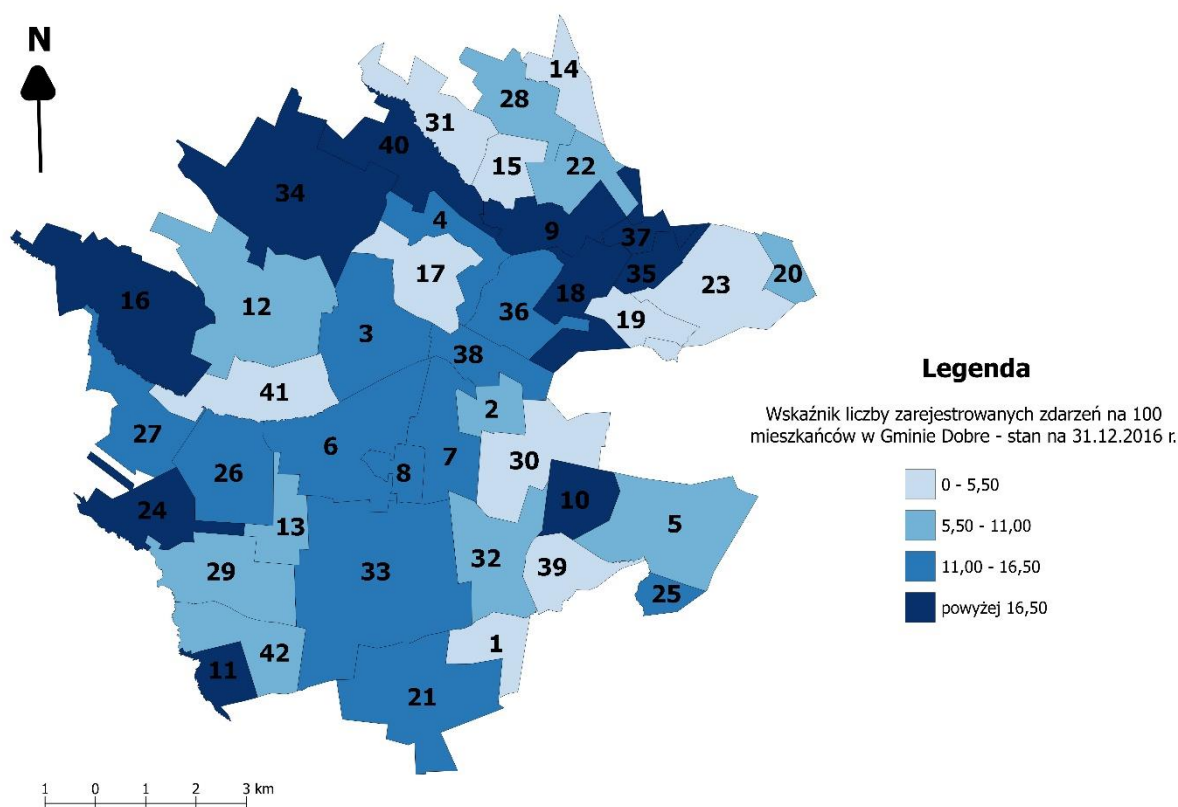
W Gminie Dobre działa Komisariat Policji w Stanisławowie oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w: Dobrem, Brzozowicy, Czarnogłowie, Młęciny, Nowej Wsi, Porębach Nowych, Rudzienku oraz Rynii. W ramach analizy przestrzennej dotyczącej poziomu bezpieczeństwa na obszarze Gminy Dobre, dane pozyskano dzięki uprzejmości KP w Stanisławowie oraz WRD KPP Mińsk Mazowieckim. Analizie poddano mierniki dotyczące: liczby czynnych niebieskich kart, liczby zarejestrowanych zdarzeń oraz liczby wykroczeń i liczby przestępstw. Przeanalizowane zostały dane ilościowe oraz jakościowe w odniesieniu do roku 2016. Liczba wykroczeń odnosi się tylko i wyłącznie do wydarzeń, co do których

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

został sporządzony wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim. Liczba ta nie zawiera ilości mandatów karnych i pouczeń, gdyż dane co do ilości i miejsca ujawnienia wykroczenia, w tym zakresie nie są gromadzone.

Analiza wskaźników bezpieczeństwa mieszkańców wskazała, iż największą liczbę zarejestrowanych zdarzeń (**wskaźnik zarejestrowanych zdarzeń na 100 mieszkańców**) odnotowuje się na terenie następujących wydzielonych podobszarów: Dobre I (13,70), Dobre II (13,15), Dobre III (12,68), **Drop (27,14)**, **Duchów (20,34)**, **Gęsianka (25,00)**, **Katy -Borucza (28,33)**, **Makówiec Duży (22,00)**, **Oseczyzna (41,03)**, Pokrzywnik (16,36), Poręby Nowe (13,51), Poręby Stare (13,79), Rudzienko (12,10), Rynia (17,29), Sączocin (17,14), Sołki (12,33), **Świdrów (31,25)**, Wólka Kobyłańska (18,18). Wskazane wyżej podobszary odnotowały odnośnie analizowanego miernika wskaźnik powyżej średniej przyjętej dla Gminy Dobre (11,90).

Rysunek 4 Wskaźnik liczby zarejestrowanych zdarzeń na 100 mieszkańców w Gminie Dobre - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Stanisławowie oraz WRD KPP w Mińsku Mazowieckim

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Tabela 12 Wskaźnik zarejestrowanych zdarzeń w Gminie Dobre na 100 mieszkańców, wg stanu na 31.12.2016 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Liczba zarejestrowanych zdarzeń - stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik zarejestrowanych zdarzeń na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	73	0	0,00	0
2	Antonina	91	7	7,69	0
3	Brzozowica	109	12	11,01	0
4	Czarnocin	80	9	11,25	0
5	Czarnogłów	194	12	6,19	0
6	Dobre I	1022	140	13,70	1
7	Dobre II	365	48	13,15	1
8	Dobre III	426	54	12,68	1
9	Drop	70	19	27,14	1
10	Duchów	59	12	20,34	1
11	Gęsianka	44	11	25,00	1
12	Głęboczyca	212	21	9,91	0
13	Grabniak	71	4	5,63	0
14	Jaczevek	24	1	4,17	0
15	Joanin	44	0	0,00	0
16	Kąty - Borucza	120	34	28,33	1
17	Kobylanka	92	4	4,35	0
18	Makówiec Duży	50	11	22,00	1
19	Makówiec Mały	90	4	4,44	0
20	Marcelin	21	2	9,52	0
21	Młęcin	388	50	12,89	1
22	Modecin	80	8	10,00	0
23	Nowa Wieś	60	1	1,67	0
24	Ośczyzna	78	32	41,03	1
25	Pokrzywnik	55	9	16,36	1
26	Poręby Nowe	296	40	13,51	1
27	Poręby Stare	87	12	13,79	1
28	Radoszyna	54	3	5,56	0
29	Rakówiec	112	11	9,82	0
30	Rąbierz - Kolonia	110	5	4,55	0
31	Ruda - Pniewnik	73	3	4,11	0

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

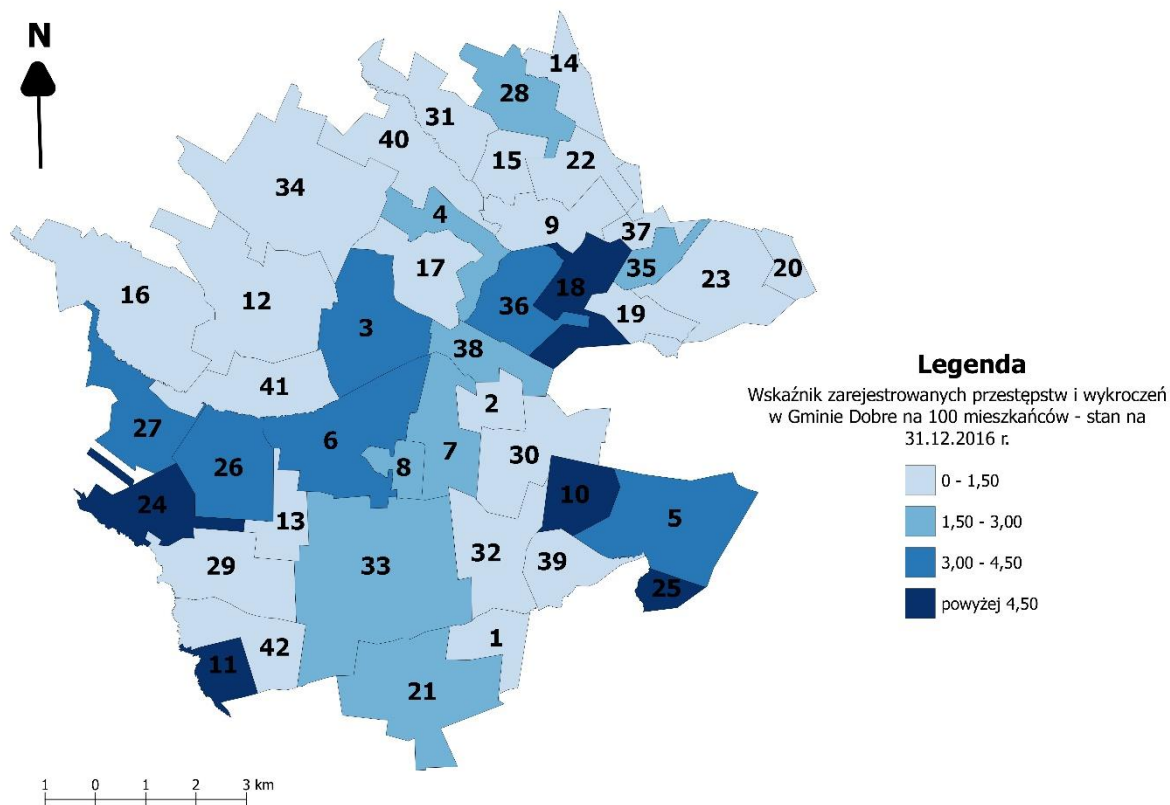
Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Liczba zarejestrowanych zdarzeń - stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik zarejestrowanych zdarzeń na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
32	Rudno	95	7	7,37	0
33	Rudzienko	347	42	12,10	1
34	Rynia	133	23	17,29	1
35	Sąchocin	35	6	17,14	1
36	Sołki	146	18	12,33	1
37	Świdrów	32	10	31,25	1
38	Walentów	122	14	11,48	0
39	Wólka Czarnogłowska	78	0	0,00	0
40	Wólka Kobyłańska	44	8	18,18	1
41	Wólka Kokosia	250	4	1,60	0
42	Wólka Młęcka	91	6	6,59	0
GMINA DOBRE		6023	717	11,90	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisarjatu Policji w Stanisławowie oraz WRD KPP w Mińsku Mazowieckim

Kolejnym wskaźnikiem, który poddany został analizie ilościowej był **wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców**. Wartości powyżej średniej przyjętej dla Gminy Dobre, która na koniec 2016 r. wynosiła 2,54, uzyskały następujące wydzielone podobszary: Brzozowica (3,67), Czarnogłów (3,09), Dobre I (3,33), Dobre III (2,57), **Duchów (8,47)**, **Gęsianka (9,09)**, **Makówiec Duży (6,00)**, Młęcín (2,58), **Osięczyzna (12,82)**, **Pokrzywnik (16,36)**, Poręby Nowe (3,04), Poręby Stare (3,45), Rudzienko (2,59), Sąchocin (2,86), Sołki (3,42).

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek 5 Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisarjatu Policji w Stanisławowie oraz WRD KPP w Mińsku Mazowieckim

Tabela 13 Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń w Gminie Dobre na 100 mieszkańców, wg stanu na 31.12.2016 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Liczba zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń - stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	73	0	0,00	0
2	Antonina	91	1	1,10	0
3	Brzozowica	109	4	3,67	1
4	Czarnocin	80	2	2,50	0
5	Czarnogłów	194	6	3,09	1
6	Dobre I	1022	34	3,33	1
7	Dobre II	365	9	2,47	0

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Liczba zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń - stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
8	Dobre III	426	11	2,58	1
9	Drop	70	1	1,43	0
10	Duchów	59	5	8,47	1
11	Gęsianka	44	4	9,09	1
12	Głęboczyca	212	3	1,42	0
13	Grabniak	71	1	1,41	0
14	Jaczevek	24	0	0,00	0
15	Joanin	44	0	0,00	0
16	Kąty - Borucza	120	1	0,83	0
17	Kobylanka	92	0	0,00	0
18	Makówiec Duży	50	3	6,00	1
19	Makówiec Mały	90	1	1,11	0
20	Marcelin	21	0	0,00	0
21	Młęcin	388	10	2,58	1
22	Modecin	80	1	1,25	0
23	Nowa Wieś	60	0	0,00	0
24	Osięczyzna	78	10	12,82	1
25	Pokrzywnik	55	9	16,36	1
26	Poręby Nowe	296	9	3,04	1
27	Poręby Stare	87	3	3,45	1
28	Radoszyna	54	1	1,85	0
29	Rakówiec	112	1	0,89	0
30	Rąbierz - Kolonia	110	0	0,00	0
31	Ruda - Pniewnik	73	0	0,00	0
32	Rudno	95	1	1,05	0
33	Rudzienko	347	9	2,59	1
34	Rynia	133	0	0,00	0
35	Sąchocin	35	1	2,86	1
36	Sołki	146	5	3,42	1
37	Świdrów	32	0	0,00	0
38	Walentów	122	2	1,64	0
39	Wólka Czarnogłowska	78	0	0,00	0

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

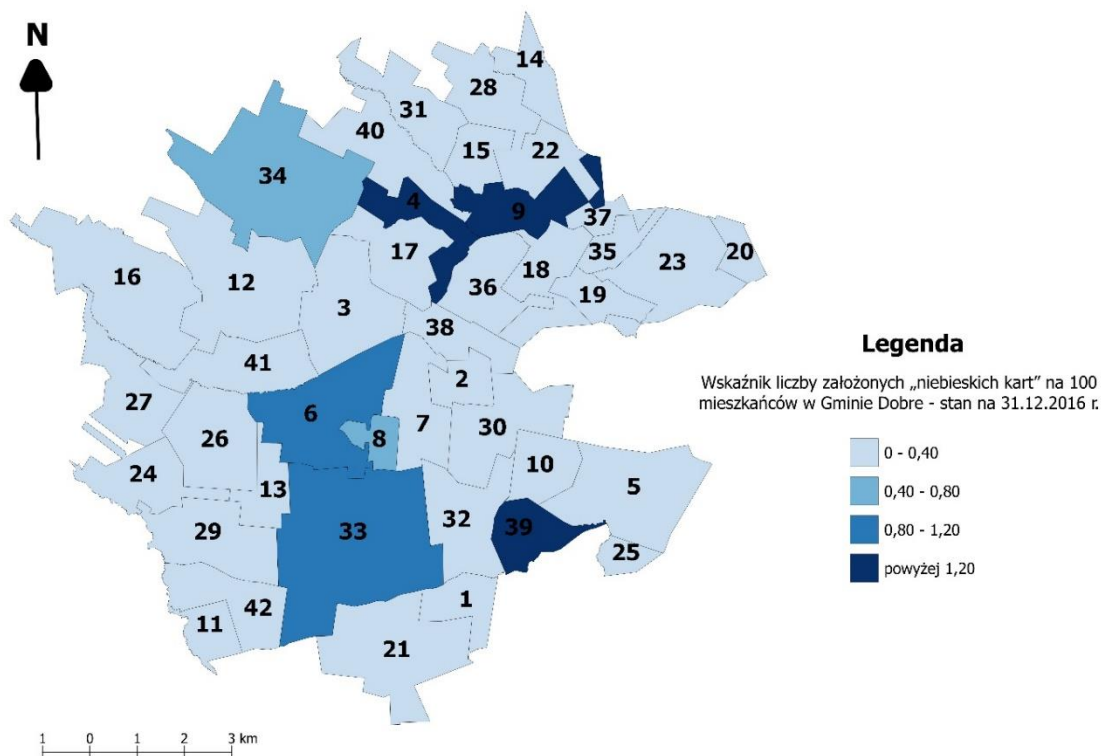
Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	Liczba zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń - stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
40	Wólka Kobyłańska	44	0	0,00	0
41	Wólka Kokosia	250	1	0,40	0
42	Wólka Młęcka	91	0	0,00	0
GMINA DOBRE		6023	153	2,54	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Stanisławowie oraz WRD KPP w Mińsku Mazowieckim

Występujące problemy społeczne odnoszące się do poziomu bezpieczeństwa na obszarze Gminy Dobre wynikają także z występowania na jej obszarze problemu przemocy w rodzinie, który odzwierciedla liczba założonych tzw. „niebieskich kart”. Analiza danych zamieszczonych w poniższej tabeli wykazała, iż na obszarze Gminy Dobre najwyższy poziom wskaźnika w odniesieniu do występowania przemocy w rodzinie, który odzwierciedla **wskaźnik liczby założonych „niebieskich kart” na 100 mieszkańców**, odnotowano w następujących wydzielonych podobszarach: **Czarnocin (1,25)**, Dobre I (0,88), Dobre III, (0,47), **Drop (2,86)**, Rudzienko (0,86), Rynia (0,75), **Wólka Czarnogłowska (5,13)**. Wskazane wyżej podobszary uzyskały wartość wskaźnika powyżej średniej przyjętej dla Gminy wynoszącej na koniec 2016 r. 0,43. Poniższa mapa i tabela ilustrują poszczególne dane w tym zakresie, w odniesieniu do wydzielonych podobszarów.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek 6 Wskaźnik liczby założonych „niebieskich kart” na 100 mieszkańców w Gminie Dobre - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisarjatu Policji w Stanisławowie oraz WRD KPP w Mińsku Mazowieckim

Tabela 14 Wskaźnik liczby „niebieskich kart” założonych na obszarze Gminy Dobre na 100 mieszkańców, wg stanu na 31.12.2016 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Liczba założonych „niebieskich kart” - stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby założonych „niebieskich kart” na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	73	0	0,00	0
2	Antonina	91	0	0,00	0
3	Brzozowica	109	0	0,00	0
4	Czarnocin	80	1	1,25	1
5	Czarnogłów	194	0	0,00	0
6	Dobre I	1022	9	0,88	1
7	Dobre II	365	1	0,27	0
8	Dobre III	426	2	0,47	1
9	Drop	70	2	2,86	1

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Liczba założonych „niebieskich kart” - stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby założonych „niebieskich kart” na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
10	Duchów	59	0	0,00	0
11	Gęsianka	44	0	0,00	0
12	Głębczyca	212	0	0,00	0
13	Grabniak	71	0	0,00	0
14	Jaczevek	24	0	0,00	0
15	Joanin	44	0	0,00	0
16	Kąty - Borucza	120	0	0,00	0
17	Kobylanka	92	0	0,00	0
18	Makówiec Duży	50	0	0,00	0
19	Makówiec Mały	90	0	0,00	0
20	Marcelin	21	0	0,00	0
21	Młęcin	388	1	0,26	0
22	Modecin	80	0	0,00	0
23	Nowa Wieś	60	0	0,00	0
24	Osęczyzna	78	0	0,00	0
25	Pokrzywnik	55	0	0,00	0
26	Poręby Nowe	296	1	0,34	0
27	Poręby Stare	87	0	0,00	0
28	Radoszyna	54	0	0,00	0
29	Rakówiec	112	0	0,00	0
30	Rąbierz - Kolonia	110	0	0,00	0
31	Ruda - Pniewnik	73	0	0,00	0
32	Rudno	95	0	0,00	0
33	Rudzienko	347	3	0,86	1
34	Rynia	133	1	0,75	1
35	Sąchocin	35	0	0,00	0
36	Sołki	146	0	0,00	0
37	Świdrów	32	0	0,00	0
38	Walentów	122	0	0,00	0
39	Wólka Czarnogłowska	78	4	5,13	1
40	Wólka Kobylańska	44	0	0,00	0
41	Wólka Kokosia	250	0	0,00	0

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Liczba założonych „niebieskich kart” - stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby założonych „niebieskich kart” na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
42	Wólka Mlęcka	91	0	0,00	0
GMINA DOBRE		6023	26	0,43	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Stanisławowie oraz WRD KPP w Mińsku Mazowieckim

Informacje pozyskane z Komisariatu Policji w Stanisławowie wskazują, iż na przestrzeni ostatnich lat ilość zdarzeń przestępczych na obszarze Gminy Dobre maleje. Utrzymuje się natomiast ilość wszczynanych procedur „Niebieskiej Karty”, co może wynikać z jednej strony ze wzrostu świadomości swoich praw osób pokrzywdzonych, a także z występowania problemów wynikających z nadużywania alkoholu wśród sprawców przemocy w rodzinie. Wśród popełnianych przestępstw z art. 178a § 1 Kodeksu Karnego (Prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego), art. 207 § 1 Kodeksu Karnego (Znęcanie się) oraz art. 226 § 1 (Znieważenie funkcjonariusza publicznego podczas pełnienia obowiązków służbowych) Kodeksu Karnego, zdecydowana większość sprawców przestępstw znajdowała się pod wpływem alkoholu. Na obszarze Gminy Dobre funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w którym przez Psychologa pełnione są dyżury interwencyjno-wspierające dla osób z problemami alkoholowymi i członków ich rodzin, natomiast w Mińsku Mazowieckim działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, realizujące „Programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”.

Problemy społeczne

Analiza zgromadzonych danych przeprowadzona w oparciu o wywiady z pracownikami GOPS w Dobrem, dotycząca występujących problemów społecznych w gminie, wykazała brak możliwości opierania się wyłącznie na danych ilościowych, które pokazują jedynie skalę problemu bez konkretnych uwarunkowań, specyficznych dla podobszarów. Analizie poddano różne typy udzielanej pomocy społecznej. Szczegółowa analiza i przeprowadzone wywiady z pracownikami GOPS posłużyły do zdefiniowania najważniejszych informacji i wniosków w obszarze polityki społecznej w Gminie Dobre. Należą do nich:

- ✓ **Istnieje stała liczba osób w Gminie utrzymująca się od wielu lat oscylująca na poziomie średnio ok. 284 osób, korzystających z różnorodnych form pomocy społecznej.**
- ✓ **Zapotrzebowanie na różnorodne formy pomocy także pomocy pozafinansowej, prowadzi do konieczności rozwoju kierunkowej pomocy i profilaktyki społecznej. Poza pomocą finansową GOPS udziela pomocy rzeczowej w postaci zakupu żywności, zakupu leków, zakupu opału na zimę, zakupu odzieży. Osobom bezdomnym świadczona jest pomoc**

w postaci udzielenia schronienia, natomiast dla osób starszych i niepełnosprawnych udzielana jest pomoc w postaci usług opiekuńczych.

- ✓ Istnieje rosnące zapotrzebowanie na objęcie opieką rodzin borykających się z problemami rodzinnymi związanymi z tzw. nowoczesnym społeczeństwem, związanych z problemami wychowawczymi, zanikaniem więzi rodzinnych oraz problemami alkoholowymi.

Wskazane wyżej uwarunkowania prowadzą do jednoznacznej konstatacji, iż w najbliższych latach należy mieć na uwadze wzrost kosztów związanych z udzielaniem powyższych form pomocy społecznej. Obecnie dla osób wymagających całodobowej opieki (które nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu), po wyczerpaniu wszystkich form pomocy środowiskowej, udzielana jest pomoc w postaci skierowania tych osób do Domu Pomocy Społecznej. Koszty pobytu w DPS ponoszone przez gminę są wysokie. W 2014 roku odpłatność za pobyt w DPS za 3 mieszkańców gminy, wyniosła 60 750 złotych, w 2015 roku za 2 osoby kwota świadczeń kształtowała się na poziomie 47 778 złotych, natomiast w 2016 roku za 3 osoby – kwota świadczeń wynosiła 56 633 złotych.

Podczas szczegółowego procesu analizy zjawisk w zakresie problemów społecznych dotyczących poziomu życia mieszkańców w aspektach finansowych i społecznych, zostały przeanalizowane dane dotyczące między innymi: liczby rodzin pobierających zasiłki z tytułu uzależnień, korzystających z pomocy żywnościowej, zasiłków z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby czy ubóstwa, pobierających świadczenia 500+, korzystających z usług opiekuńczych oraz zasiłków stałych.

W ramach prac diagnostycznych zostały przeanalizowane dane dotyczące wypłacanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zasiłków i różnorodnych form wsparcia. Jednocześnie zostały wyselekcjonowane najbardziej reprezentatywne zasiłki odzwierciedlające natężenie problemu ubóstwa rodzin zamieszkujących Gminę Dobre i wskazane przyczyny występowania problemów społecznych oraz zostały wyliczone wskaźniki dla poszczególnych podobszarów.

Wśród analizowanych wskaźników znalazły się:

- Wskaźnik osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców, w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0- 18 lat,
- Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500 + na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenia z tytułu usług opiekuńczych na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych na 100 mieszkańców.

Zgodnie z definicją, ubóstwo jest niekorzystnym zjawiskiem społeczno-ekonomicznym, obejmującym stały brak dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki. Potrzebami tymi

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

są w szczególności: pożywienie, schronienie, ubranie, transport oraz podstawowe potrzeby społeczno-kulturalne. Skalę ubóstwa na danym obszarze można oszacować na podstawie liczby gospodarstw korzystających z pomocy społecznej i pobierających zasiłki z kilku tytułów jednocześnie, gdyż jest to kwestia nawarstwiających się problemów życiowych i brakiem nieporadności społecznej.

Analizowane wskaźniki zostały wyselekcjonowane w taki sposób, aby mogły umożliwić zdefiniowanie i w konsekwencji przeprowadzenie całego spektrum działań prowadzonych przez gminę na rzecz potrzebujących mieszkańców. Analiza problemów społecznych skorelowanych z faktem pobierania zasiłków społecznych jest niezwykle istotna, ponieważ oprócz realnej skali omawianego zjawiska, pokazuje również zapotrzebowanie mieszkańców gminy na różne formy wsparcia w ramach pomocy społecznej, ale również wsparcia w innych sferach życia społecznego i gospodarczego. Dane otrzymane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zostały przeanalizowane na poziomie poszczególnych, przyjętych do analizy podobszarów.

Poniżej zestawiono dane liczbowe pochodzące ze statystyk Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobrze w zakresie poszczególnych wskaźników obrazujących formy udzielanej pomocy społecznej dla osób wymagających wsparcia.

Istotnym problemem na obszarze Gminy Dobrze jest problem związany z uzależnieniami obserwowanymi wśród mieszkańców. Choć na przestrzeni ostatnich lat liczba takich osób utrzymuje się na względnie stałym poziomie, jednak z obserwacji środowiska lokalnego oraz z rozmów z mieszkańcami wynika, iż jest to problem na dużo większą skalę, niż statystyki notowane przez GOPS.

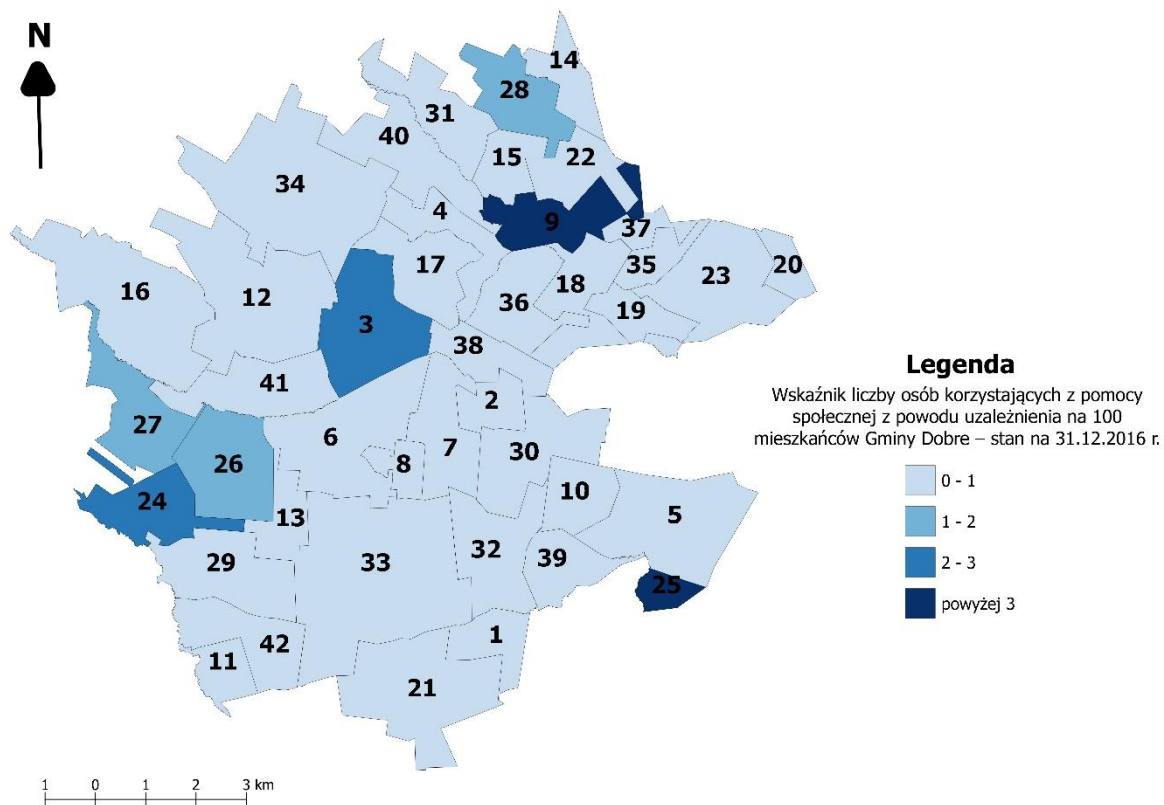
W większości przypadków nie jest prowadzona dokumentacja potwierdzająca uzależnienie osób nadużywających środków psychoaktywnych. Fakt ten potwierdzany jest przez rozmowy pracowników socjalnych z rodziną osoby uzależnionej lub zgłaszany ze strony środowisk lokalnych np. sąsiadów. W przypadku, gdy sprawa osoby uzależnionej kierowana jest do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działającej przy Urzędzie Gminy, osoba uzależniona poddawana jest badaniu biegłego lekarza psychiatry, który wystawia opinię, jeśli orzeczenie to potwierdza uzależnienie, lekarz wskazuje dla tej osoby sposób leczenia i terapii. Na terenie Gminy Dobrze w zdecydowanej większości osoby uzależnione, to osoby nadużywające alkoholu.

Analiza rozkładu koncentracji skali problemów społecznych, w odniesieniu do **wskaźnika liczby osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców w Gminie Dobrze**, wykazała, iż najwyższe wartości tego miernika (powyżej średniej przyjętej dla gminy) odnotowano na następujących podobszarach: **Brzozowica (2,752)**, **Drop (4,286)**, Młęcin (0,515), **Oścyczyna (2,564)**, **Pokrzywnik (3,636)**, **Poręby Nowe (1,014)**, **Poręby Stare (1,149)**, **Radoszyna (1,852)**, Rakówiec (0,893), Rudzienko (0,865), Rynia (0,752).

Wskazane wyżej podobszary wykazują znamiona kryzysu w odniesieniu do wskaźnika liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia, poziom ich wskaźników przewyższa średnie wartości wskaźnika uzyskane dla Gminy Dobrze wynoszące 0,398 - według stanu na 31.12.2016 r.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek 7 Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców Gminy Dobrze– stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobrze

Tabela 15 Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców Gminy Dobrze– stan na 31.12.2016 r.

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	73	0	-	0
2	Antonina	91	0	-	0
3	Brzozowica	109	3	2,752	1
4	Czarnocin	80	0	-	0

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
5	Czarnogłów	194	0	-	0
6	Dobre I	1022	1	0,098	0
7	Dobre II	365	0	-	0
8	Dobre III	426	1	0,235	0
9	Drop	70	3	4,286	1
10	Duchów	59	0	-	0
11	Gęsianka	44	0	-	0
12	Głębczyca	212	0	-	0
13	Grabniak	71	0	-	0
14	Jaczevek	24	0	-	0
15	Joanin	44	0	-	0
16	Kąty - Borucza	120	0	-	0
17	Kobylanka	92	0	-	0
18	Makówiec Duży	50	0	-	0
19	Makówiec Mały	90	0	-	0
20	Marcelin	21	0	-	0
21	Młęcin	388	2	0,515	1
22	Modecin	80	0	-	0
23	Nowa Wieś	60	0	-	0
24	Ośczyzna	78	2	2,564	1
25	Pokrzywnik	55	2	3,636	1
26	Poręby Nowe	296	3	1,014	1
27	Poręby Stare	87	1	1,149	1
28	Radoszyna	54	1	1,852	1
29	Rakówiec	112	1	0,893	1

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
30	Rąbierz - Kolonia	110	0	-	0
31	Ruda - Pniewnik	73	0	-	0
32	Rudno	95	0	-	0
33	Rudzienko	347	3	0,865	1
34	Rynia	133	1	0,752	1
35	Sąchocin	35	0	-	0
36	Sołki	146	0	-	0
37	Świdrów	32	0	-	0
38	Walentów	122	0	-	0
39	Wólka Czarnogłowska	78	0	-	0
40	Wólka Kobyłańska	44	0	-	0
41	Wólka Kokosia	250	0	-	0
42	Wólka Młęcka	91	0	-	0
GMINA DOBRE		6023	24	0,398	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobrze

Innym rodzajem pomocy udzielanej przez Gminę Dobrze mieszkańcom będącym w trudnej sytuacji materialnej jest pomoc żywnościowa. W czerwcu 2017 r. mieszkańcy Gminy mieli możliwość skorzystania z pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014- 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) podprogram 2016 (pomoc jednorazowa). Osoby ubiegające się o pomoc musiały okazać dokumenty potwierdzające dochody za miesiąc poprzedzający miesiąc ubiegania się o pomoc oraz wypełnić stosowne oświadczenie. Dla osoby samotnie gospodarującej kryterium uprawniające do otrzymania w/w pomocy wynosiło 1 268 złotych natomiast w przypadku rodziny 1 028 na osobę.

Podprogram 2017 rozpocznie się jesienią 2017 r., założenia programu wskazują, iż pomoc ta udzielana będzie w sposób cykliczny – raz na kwartał.

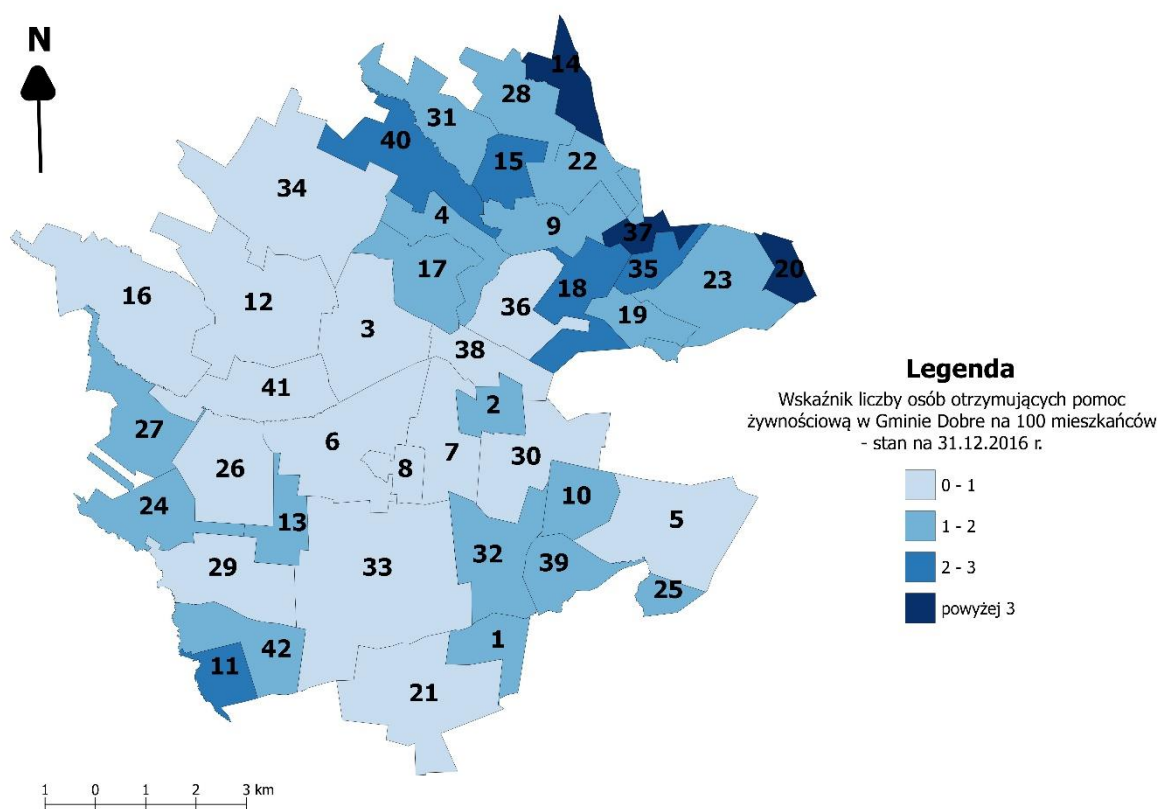
Wśród mierników, które zostały poddane analizie sfery społecznej w Gminie Dobrze w wyżej wskazanym kontekście, był **wskaźnik dotyczący liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową na 100 mieszkańców**. Analiza danych dotyczących wyżej wymienionego wskaźnika wykazała, iż na

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

następujących podobszarach gminy utrzymują się niekorzystne tendencje, świadczące o rozległej skali ubóstwa.

Większość z analizowanych podobszarów uzyskała wskaźniki powyżej średniej przyjętej dla gminy wynoszącej 0,66. Do obszarów tych należą: Adamów (1,37), Antonina (1,10), Brzozowica (0,92), Czarnocin (1,25), Drop (1,43), Duchów (1,69), Gęsianka (2,27), Grabniak (1,41), **Jaczevek (4,17)**, **Joanin (2,27)**, Kąty-Borucza (0,83), Kobylanka (1,09), **Makówiec Duży (2,00)**, Makówiec Mały (1,11), **Marcelin (4,76)**, Modecin (1,25), Nowa Wieś (1,67), Osęczyzna (1,28), Pokrzywnik (1,82), Poręby Stare (1,15), Radoszyna (1,85), Rakówiec (0,89), Rąbierz-Kolonia (0,91), Rudnik-Pniewnik (1,37), Rudno (1,05), Rynia (0,75), **Sąchocin (2,86)**, Sołki (0,68), **Świdrów (3,13)**, Walentów (0,82), Wólka Czarnogłowska (1,28), **Wólka Kobylańska (2,27)**, Wólka Młęcka (1,10).

Rysunek 8 Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową w Gminie Dobrze na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobrze

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Tabela 16 Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową w Gminie Dobre na 100 mieszkańców-
stan na 31.12.2016 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	liczba osób zakwalifikowanych do otrzymania pomocy żywnościowej- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	73	1	1,37	1
2	Antonina	91	1	1,10	1
3	Brzozowica	109	1	0,92	1
4	Czarnocin	80	1	1,25	1
5	Czarnogłów	194	1	0,52	0
6	Dobre I	1022	1	0,10	0
7	Dobre II	365	0	-	0
8	Dobre III	426	0	-	0
9	Drop	70	1	1,43	1
10	Duchów	59	1	1,69	1
11	Gęsianka	44	1	2,27	1
12	Głęboczyca	212	1	0,47	0
13	Grabniak	71	1	1,41	1
14	Jaczevek	24	1	4,17	1
15	Joanin	44	1	2,27	1
16	Kąty - Borucza	120	1	0,83	1
17	Kobylanka	92	1	1,09	1
18	Makówiec Duży	50	1	2,00	1
19	Makówiec Mały	90	1	1,11	1
20	Marcelin	21	1	4,76	1
21	Młęczin	388	1	0,26	0
22	Modecin	80	1	1,25	1
23	Nowa Wieś	60	1	1,67	1
24	Osęczyzna	78	1	1,28	1
25	Pokrzywnik	55	1	1,82	1
26	Poręby Nowe	296	1	0,34	0
27	Poręby Stare	87	1	1,15	1
28	Radoszyna	54	1	1,85	1
29	Rakówiec	112	1	0,89	1
30	Rąbierz - Kolonia	110	1	0,91	1
31	Ruda - Pniewnik	73	1	1,37	1
32	Rudno	95	1	1,05	1
33	Rudzienko	347	1	0,29	0
34	Rynia	133	1	0,75	1
35	Sąchocin	35	1	2,86	1
36	Sołki	146	1	0,68	1
37	Świdrów	32	1	3,13	1
38	Walentów	122	1	0,82	1
39	Wólka Czarnogłowska	78	1	1,28	1

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	liczba osób zakwalifikowanych do otrzymania pomocy żywnościowej- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
40	Wólka Kobyłańska	44	1	2,27	1
41	Wólka Kokosia	250	1	0,40	0
42	Wólka Młęcka	91	1	1,10	1
GMINA DOBRE		6023	40	0,66	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobre

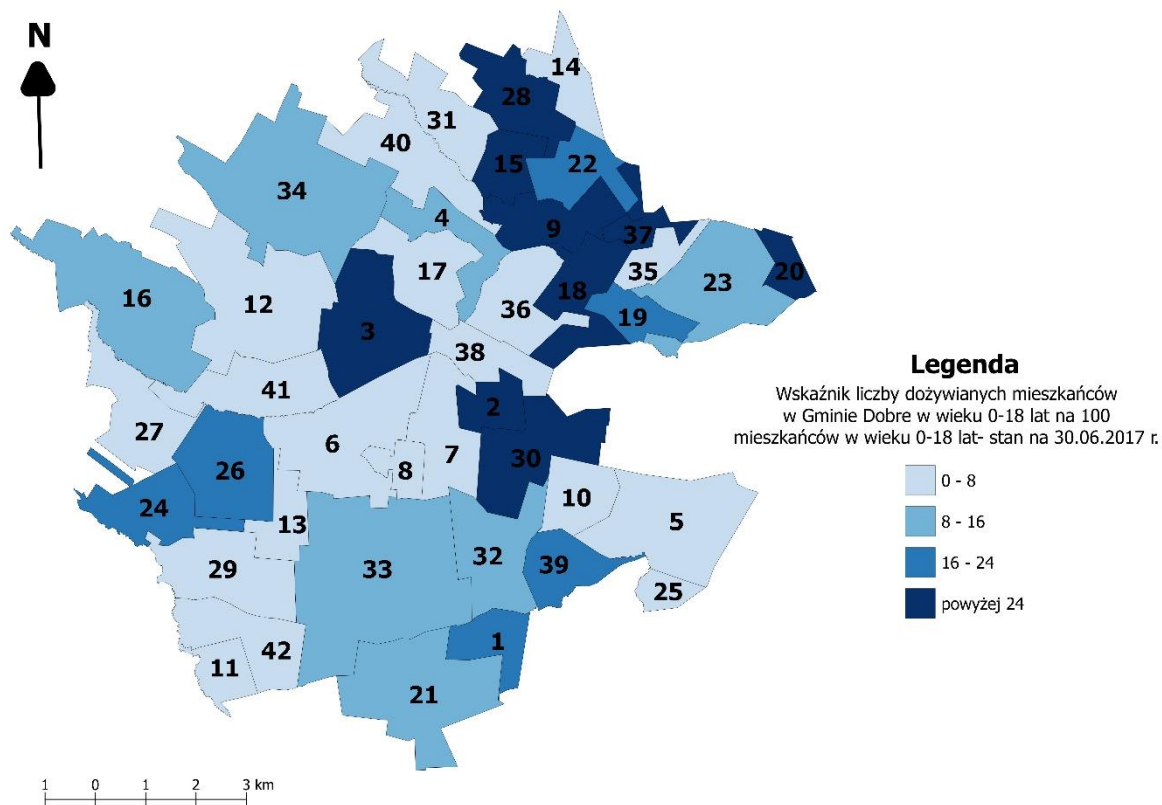
Dożywianie dzieci na obszarze Gminy Dobre, odbywa się w ramach wieloletniego programu wspierania gmin w zakresie dożywiania „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Pomoc ta ma charakter czasowy. Udzielana jest na czas nauki w szkole tj. od września do czerwca i odbywa się w dni nauki szkolnej w formie wydawania uczniom ciepłych posiłków w stołówkach szkolnych lub punktach żywieniowych. W okresie ferii oraz wakacji, gdy nie ma możliwości zapewnienia ciepłego posiłku w szkole, a istnieje taka potrzeba, udzielana jest pomoc w postaci świadczenia pieniężnego na zakup żywności lub świadczenia rzeczowego w postaci zakupu żywności w ramach w/w programu.

Analiza sfery społecznej dotyczyła problemu związanego z koniecznością dożywiania najmłodszej części mieszkańców gminy, a mianowicie dzieci (mieszkańcy w wieku od 0 do 18 lat). Problem ten jest o tyle istotny, iż dotyczy społeczności gminy, która w przyszłości będzie tworzyć jej oblicze i stanowić o poziomie życia społeczno-gospodarczego. Podobnie jak w przypadku wskaźnika dotyczącego liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową, także w odniesieniu do **wskaźnika liczby dożywianych mieszkańców w wieku 0-18**, w większości podobszarów gminy, pomoc ta jest niezbędna, a obliczone wskaźniki dla tych podobszarów kształtują się powyżej średniej wartości dla gminy odnotowanej na poziomie 1,96.

Podobszary wykazujące w tej materii znamiona kryzysu to: **Adamów (16,67)**, **Antonina (25,00)**, **Brzozowica (29,41)**, Czarnocin (8,33), Czarnogłów (7,50), Dobre III (3,75), **Drop (40,00)**, Duchów (6,25), **Joanin (42,86)**, **Kąty Borucza (15,38)**, Kobyłanka (5,56), **Makówiec Duży (33,33)**, **Makówiec Mały (16,67)**, **Marcelin (50,00)**, Młęcín (8,70), **Modecin (22,22)**, **Nowa Wieś (14,29)**, **Osęczyzna (22,22)**, Pokrzywnik (6,90), **Poręby Nowe (18,37)**, **Radoszyna (25,00)**, Rakówiec (3,70), **Rabierz-Kolonia (29,17)**, Rudno (9,52), **Rudzienko (15,73)**, Rynia (8,00), Sołki (6,25), **Świdrów (80,00)**, **Wólka Czarnogłowska (18,75)**, Wólka Kokosia (7,69).

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek 9 Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w Gminie Dobrze w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat- stan na 30.06.2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobrze

Tabela 17 Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w Gminie Dobrze w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat- stan na 30.06.2017 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	liczba mieszkańców w wieku 0-18 lat- stan na 30.06.2017 r.	Liczba dożywianych mieszkańców w wieku 0-18 lat- stan na 30.06.2017 r.	Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców, w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	12	2	16,67	1
2	Antonina	20	5	25,00	1
3	Brzozowica	17	5	29,41	1
4	Czarnocin	24	2	8,33	1
5	Czarnogłów	40	3	7,50	1
6	Dobre I	217	3	1,38	0
7	Dobre II	120	2	1,67	0
8	Dobre III	80	3	3,75	1

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	liczba mieszkańców w wieku 0-18 lat- stan na 30.06.2017 r.	Liczba dożywianych mieszkańców w wieku 0-18 lat- stan na 30.06.2017 r.	Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców, w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
9	Drop	10	4	40,00	1
10	Duchów	16	1	6,25	1
11	Gęsianka	14	0	-	0
12	Głęboczyca	39	0	-	0
13	Grabniak	19	0	-	0
14	Jaczewek	2	0	-	0
15	Joanin	7	3	42,86	1
16	Kąty - Borucza	26	4	15,38	1
17	Kobylanka	18	1	5,56	1
18	Makówiec Duży	6	2	33,33	1
19	Makówiec Mały	18	3	16,67	1
20	Marcelin	4	2	50,00	1
21	Młęcín	69	6	8,70	1
22	Modecin	18	4	22,22	1
23	Nowa Wieś	14	2	14,29	1
24	Osęczyzna	18	4	22,22	1
25	Pokrzywnik	29	2	6,90	1
26	Poręby Nowe	49	9	18,37	1
27	Poręby Stare	10	0	-	0
28	Radoszyna	8	2	25,00	1
29	Rakówiec	27	1	3,70	1
30	Rąbierz - Kolonia	24	7	29,17	1
31	Ruda - Pniewnik	12	0	-	0
32	Rudno	21	2	9,52	1
33	Rudzienko	89	14	15,73	1
34	Rynia	25	2	8,00	1
35	Sąchocin	4	0	-	0
36	Sołki	32	2	6,25	1
37	Świdrów	10	8	80,00	1
38	Walentów	19	0	-	0
39	Wólka Czarnogłowska	16	3	18,75	1
40	Wólka Kobylańska	3	0	-	0
41	Wólka Kokosia	65	5	7,69	1
42	Wólka Młęcka	22	0	-	0
GMINA DOBRE		1293	118	1,96	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobrze

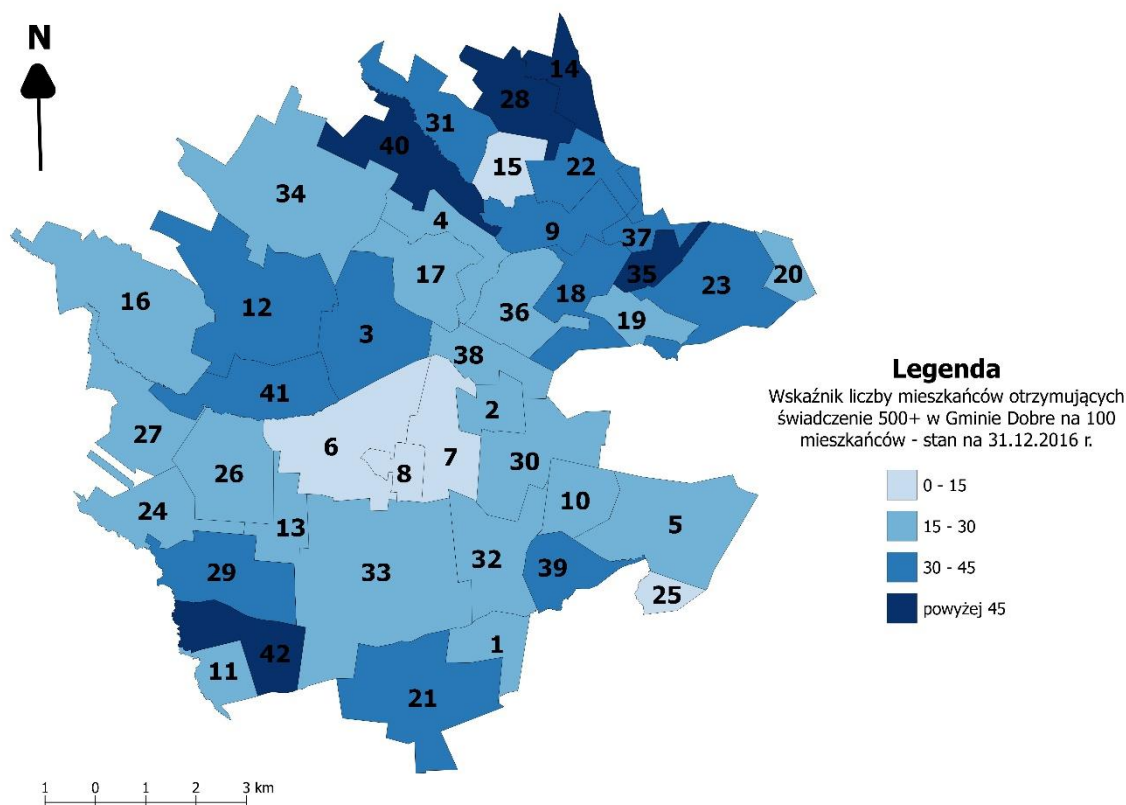
Wskaźnikiem, który obrazuje sytuację kryzysu związanego z niskimi dochodami mieszkańców, którzy wymagają wsparcia ze względu na potrzeby związane z wychowaniem potomstwa jest **wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500 + na 100 mieszkańców**. Świadczenie wychowawcze 500+ na pierwsze dziecko przysługuje tym rodzinom, które uzyskują niski poziom dochodów na członka

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

gospodarstwa domowego, który kształtuje się poniżej 800 zł na miesiąc. Świadczenie to uznawane jest za rzeczywistą miarę ubóstwa, ponieważ jego wartość graniczna jest zbliżona do minimalnej emerytury netto (880,45 zł). Ideą, która stanowiła powód, dla którego świadczenie to zostało na mocy prawa przyjęte, była konieczność pomocy dla rodzin z dziećmi, czyli dla tej grupy społecznej, która powinna być szczególnie chroniona pod względem socjalnym.

Średnio na 100 mieszkańców w Gminie Dobre z zasiłku 500+ korzystało ogółem 21,66 osób. Najwyższą intensywność otrzymujących świadczenie 500+ odnotowano w następujących podobszarach: Adamów (25,00), Brzozowica (35,29), Czarnocin (29,17), Czarnogłów (22,50), **Drop (40,00)**, Gęsianka (28,57), Głęboczyca (30,77), **Jaczevek (50,00)**, Katy Boruczka (23,08), Kobylanka (27,78), Makówiec Duży (33,33), Makówiec Mały (27,78), Marcecin (25,00), Młęciny (34,78), Modecin (33,33), Nowa Wieś (35,71), Osęczyzna (27,78), Poręby Nowe (28,57), **Radoszyna (50,00)**, Rakówiec (33,33), Ruda Pniewnik (33,33), Rudzienko (23,60), Rynia (24,00), **Sąchocin (50,00)**, Sołki (28,13), **Świdrów (40,00)**, Wólka Czarnogłowska (31,25), **Wólka Kobylańska (66,67)**, Wólka Kokosia (33,85), **Wólka Młęcka (50,00)**.

Rysunek 10 Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+ w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobre

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Tabela 18 Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+ w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	liczba mieszkańców w wieku 0-18 lat- stan na 31.12.2016 r.	Liczba osób otrzymujących świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko (500+)- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500 + na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	12	3	25,00	1
2	Antonina	20	3	15,00	0
3	Brzozowica	17	6	35,29	1
4	Czarnocin	24	7	29,17	1
5	Czarnogłów	40	9	22,50	1
6	Dobre I	217	12	5,53	0
7	Dobre II	120	13	10,83	0
8	Dobre III	80	10	12,50	0
9	Drop	10	4	40,00	1
10	Duchów	16	3	18,75	0
11	Gęsianka	14	4	28,57	1
12	Głęboczyca	39	12	30,77	1
13	Grabniak	19	4	21,05	0
14	Jaczevek	2	1	50,00	1
15	Joanin	7	1	14,29	0
16	Kąty - Borucza	26	6	23,08	1
17	Kobylanka	18	5	27,78	1
18	Makówiec Duży	6	2	33,33	1
19	Makówiec Mały	18	5	27,78	1
20	Marcelin	4	1	25,00	1
21	Młęcin	69	24	34,78	1
22	Modecin	18	6	33,33	1
23	Nowa Wieś	14	5	35,71	1
24	Ośczyzna	18	5	27,78	1

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	liczba mieszkańców w wieku 0-18 lat- stan na 31.12.2016 r.	Liczba osób otrzymujących świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko (500+)- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500 + na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
25	Pokrzywnik	29	2	6,90	0
26	Poręby Nowe	49	14	28,57	1
27	Poręby Stare	10	2	20,00	0
28	Radoszyna	8	4	50,00	1
29	Rakówiec	27	9	33,33	1
30	Rąbierz - Kolonia	24	5	20,83	0
31	Ruda - Pniewnik	12	4	33,33	1
32	Rudno	21	4	19,05	0
33	Rudzienko	89	21	23,60	1
34	Rynia	25	6	24,00	1
35	Sąchocin	4	2	50,00	1
36	Sołki	32	9	28,13	1
37	Świdrów	10	4	40,00	1
38	Walentów	19	3	15,79	0
39	Wólka Czarnogłowska	16	5	31,25	1
40	Wólka Kobyłańska	3	2	66,67	1
41	Wólka Kokosia	65	22	33,85	1
42	Wólka Młęcka	22	11	50,00	1
GMINA DOBRE		1293	280	21,66	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobre

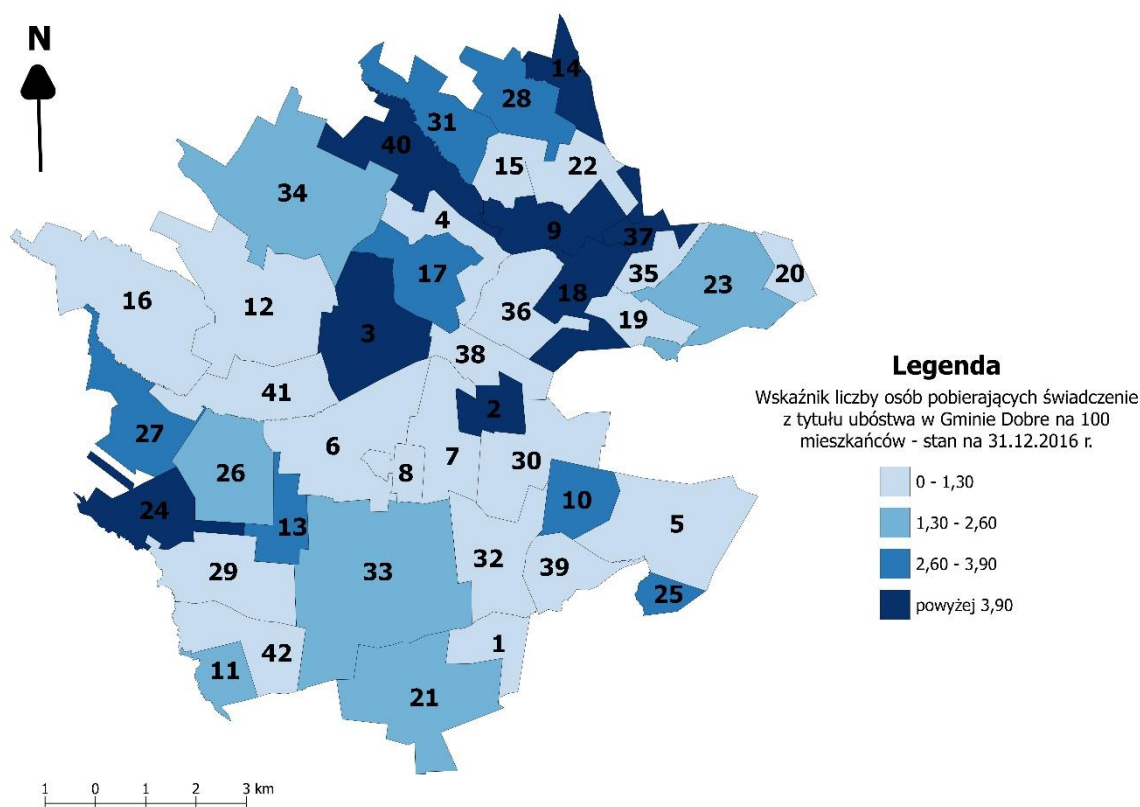
Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej kryterium dochodowe przy udzielanej pomocy społecznej z tytułu ubóstwa wynosi 634 złote dla osoby samotnie gospodarującej oraz 514 złotych dla osoby pozostającej w gospodarstwie wieloosobowym. Część z osób korzystających z pomocy z powodu ubóstwa skorzystała z wprowadzonego w roku 2016 Rządowego Programu Wspierania Rodzin Wielodzietnych „Rodzina 500+”, dzięki temu programowi

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

sytuacja finansowa rodzin z dziećmi znacznie się poprawiła i osoby te ograniczyły możliwość korzystania z pomocy GOPS w ramach innych świadczeń.

Rozmiar skali niekorzystnej sytuacji społecznej w poszczególnych podobszarach gminy warunkuje także przyjęty do analizy **wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców**. Średnia wartość tego wskaźnika przyjęta dla gminy wyniosła w roku 2016 (stan na 31 grudnia) 1,46. Następujące podobszary znalazły się w grupie miejscowości przekraczających ten poziom: **Antonina (4,40), Brzozowica (5,50), Drop (7,14)**, Duchów (3,39), Gęsianka (2,27), Grabniak (2,82), **Jaczevek (8,33)**, Kobylanka (3,26), Makówiec Duży (4,00), Młęcin (1,55), Nowa Wieś (1,67), Osęczyzna (5,13), Pokrzywnik (3,64), Poręby Nowe (2,36), Poręby Stare (3,34), Radoszyna (3,70), Rudą-Pniewnik (2,74), Rudzienko (2,02), Rynia (1,50), Świdrów (6,25), Wólka Kobylańska (4,55).

Rysunek 11 Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobre

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Tabela 19 Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa w Gminie Dobrze na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	Liczba osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców	Punkcja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	73	0	-	0
2	Antonina	91	4	4,40	1
3	Brzozowica	109	6	5,50	1
4	Czarnocin	80	1	1,25	0
5	Czarnogłów	194	2	1,03	0
6	Dobre I	1022	3	0,29	0
7	Dobre II	365	2	0,55	0
8	Dobre III	426	3	0,70	0
9	Drop	70	5	7,14	1
10	Duchów	59	2	3,39	1
11	Gęsianka	44	1	2,27	1
12	Głębozczyca	212	2	0,94	0
13	Grabniak	71	2	2,82	1
14	Jaczevek	24	2	8,33	1
15	Joanin	44	0	-	0
16	Kąty - Borucza	120	1	0,83	0
17	Kobylanka	92	3	3,26	1
18	Makówiec Duży	50	2	4,00	1
19	Makówiec Mały	90	0	-	0
20	Marcelin	21	0	-	0
21	Młęciny	388	6	1,55	1
22	Modecin	80	1	1,25	0
23	Nowa Wieś	60	1	1,67	1
24	Oseczyzna	78	4	5,13	1
25	Pokrzywnik	55	2	3,64	1
26	Poręby Nowe	296	7	2,36	1
27	Poręby Stare	87	3	3,45	1
28	Radoszyna	54	2	3,70	1
29	Rakówiec	112	1	0,89	0
30	Rąbierz - Kolonia	110	1	0,91	0
31	Ruda - Pniewnik	73	2	2,74	1
32	Rudno	95	0	-	0
33	Rudzienko	347	7	2,02	1
34	Rynia	133	2	1,50	1
35	Sąchocin	35	0	-	0
36	Sołki	146	0	-	0
37	Świdrów	32	2	6,25	1
38	Walentów	122	1	0,82	0
39	Wólka Czarnogłowska	78	0	-	0

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	Liczba osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
40	Wólka Kobyłańska	44	2	4,55	1
41	Wólka Kokosia	250	2	0,80	0
42	Wólka Młęcka	91	1	1,10	0
GMINA DOBRE		6023	88	1,46	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobrze

Gmina Dobrze w związku z istniejącym zapotrzebowaniem społecznym mieszkańców gminy, udziela także swoim mieszkańcom pomocy w postaci usług opiekuńczych. Pomoc ta dedykowana jest dla osób samotnych, które ze względu na wiek, stan zdrowia lub z innych przyczyn wymagają pomocy osoby drugiej, a z powodu sytuacji rodzinnej i materialnej są jej pozbawione.

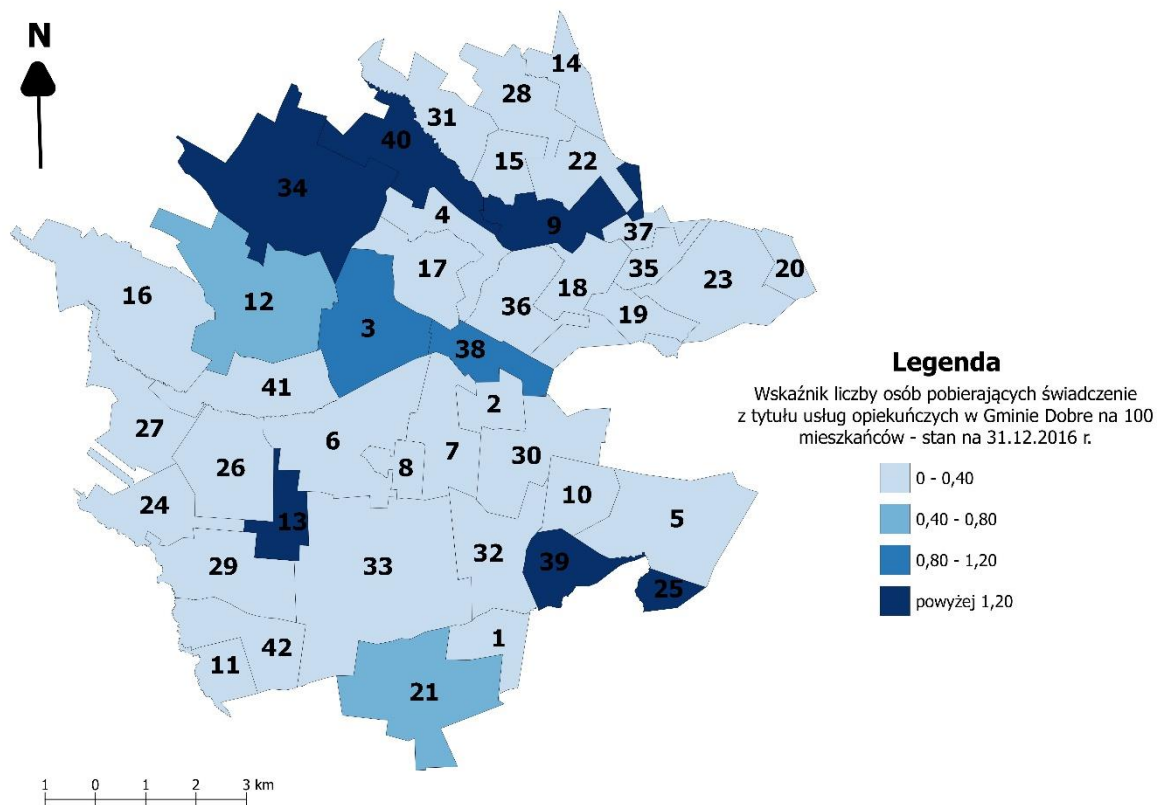
Pomoc w postaci usług opiekuńczych obejmuje pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych (zakupy, sprzątnięcie, opieka higieniczna, pielęgnacja oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem). Pomoc ta świadczona jest przez opiekunki środowiskowe, które są zatrudniane na podstawie umowy zlecenia. W 2016 roku GOPS zatrudniał 14 opiekunek. Pomoc w postaci usług opiekuńczych zwykle przyznawana jest na stałe, bez ograniczeń czasowych. W celu skorzystania z tej formy pomocy osoba wymagająca wsparcia, zobligowana była do przedstawienia zaświadczenia lekarskiego, wskazującego konieczność pomocy osoby drugiej oraz udokumentowania sytuacji dochodowej, ponieważ usługi opiekuńcze zgodnie z uchwałą Rady Gminy Nr XXI/171/2004 z dnia 26 listopada 2004 roku są częściowo lub całkowicie odpłatne, w zależności od dochodu osoby ubiegającej się o ten rodzaj wsparcia. **Z roku na rok zauważalny jest wzrost ilości osób korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych, wobec powyższego, koszty, które musi ponieść gmina sukcesywnie rosną.** Problem ten z uwagi na niekorzystne procesy demograficzne i wyraźną tendencję postępującego starzenia się społeczności lokalnej na obszarze gminy należy do jednego z głównych problemów społecznych, wymagających działań naprawczych.

Wywiady z pracownikami GOPS oraz analiza zgromadzonych danych, uwypukliły problem osób, które zmuszone są korzystać z instytucjonalnego wsparcia dotyczącego usług opiekuńczych. Chociaż skala tego zjawiska nie występuje w znacznej części analizowanych podobszarów, jednak ilustruje zróżnicowany arsenał potrzeb mieszkańców i wskazuje na kryzys w sferze społecznej.

Podobszary o niekorzystnych wartościach powyżej średniej przyjętej dla Gminy (0,25) w odniesieniu do **wskaźnika liczby osób pobierających świadczenia z tytułu usług opiekuńczych na 100 mieszkańców** są następujące podobszary: Brzozowica (0,92), Drop (1,43), Głębozczyca (0,47), Grabniak (1,47), Młęcin (0,52), **Pokrzywnik (3,64)**, Rudzienko (0,29), Rynia (1,50), Walentów (0,82), Wólka Czarnogłowska (1,28), **Wólka Kobyłańska (2,27)**.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek 12 Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych w Gminie Dobrze na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobrze

Tabela 20 Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych w Gminie Dobrze na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Liczba osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej z tytułu usług opiekuńczych – stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenia z tytułu usług opiekuńczych na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	73		-	0
2	Antonina	91		-	0
3	Brzozowica	109	1	0,92	1
4	Czarnocin	80		-	0
5	Czarnogłów	194		-	0
6	Dobre I	1022	1	0,10	0
7	Dobre II	365	0	-	0
8	Dobre III	426	0	-	0

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Liczba osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej z tytułu usług opiekuńczych – stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenia z tytułu usług opiekuńczych na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
9	Drop	70	1	1,43	1
10	Duchów	59		-	0
11	Gęsianka	44		-	0
12	Głęboczyca	212	1	0,47	1
13	Grabniak	71	1	1,41	1
14	Jaczewek	24		-	0
15	Joanin	44		-	0
16	Kąty - Borucza	120		-	0
17	Kobylanka	92		-	0
18	Makówiec Duży	50		-	0
19	Makówiec Mały	90		-	0
20	Marcelin	21		-	0
21	Młęcín	388	2	0,52	1
22	Modecin	80		-	0
23	Nowa Wieś	60		-	0
24	Osęczyzna	78		-	0
25	Pokrzywnik	55	2	3,64	1
26	Poręby Nowe	296		-	0
27	Poręby Stare	87		-	0
28	Radoszyna	54		-	0
29	Rakówiec	112		-	0
30	Rąbierz - Kolonia	110		-	0
31	Ruda - Pniewnik	73		-	0
32	Rudno	95		-	0
33	Rudzienko	347	1	0,29	1
34	Rynia	133	2	1,50	1
35	Sąchocin	35		-	0
36	Sołki	146		-	0
37	Świdrów	32		-	0
38	Walentów	122	1	0,82	1
39	Wólka Czarnogłowska	78	1	1,28	1
40	Wólka Kobylańska	44	1	2,27	1
41	Wólka Kokosia	250		-	0
42	Wólka Młęcka	91		-	0
GMINA DOBRE		6023	15	0,25	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobre

Spółeczność gminy reprezentują mieszkańcy nie tylko posiadający zróżnicowany status społeczny, ale także mieszkańcy wymagający pomocy z uwagi na stan zdrowia i występowanie uciążliwych schorzeń zdrowotnych.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

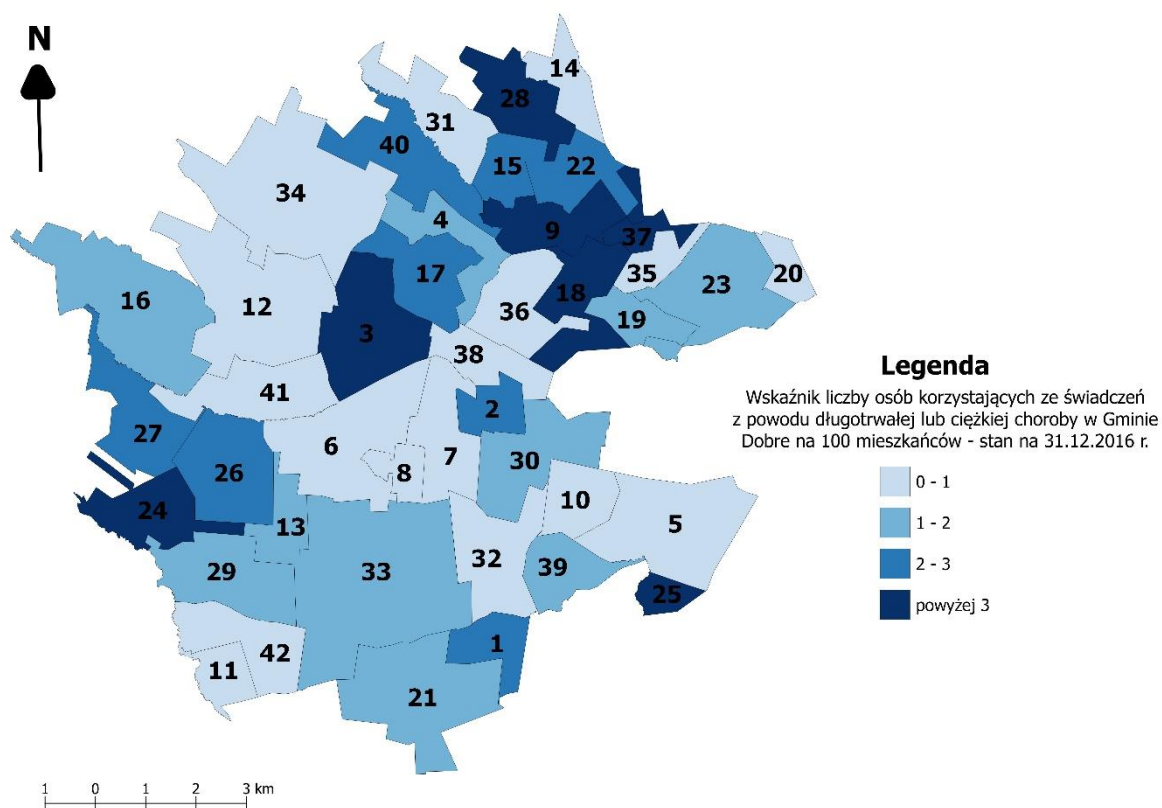
Zasiłek z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby przyznawany jest dla osób, które cierpią na ciężką lub długotrwałą chorobę, co potwierdzone jest stosownym zaświadczeniem lekarskim. Pomoc ta przyznawana jest w postaci zasiłków celowych dla osób mieszczących się w kryteriach (634 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 514 zł dla osoby w rodzinie) na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe przyznawany jest, specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby przyznawane są także zasiłki okresowe.

Ze względu na dotkliwy i pogłębiający się charakter zasiłku w zakresie długotrwałej i/lub ciężkiej choroby został on wyselekcjonowany, jako obrazujący nasilający się problem zwiększającej się liczby zasiłków, których podstawą jest uzyskanie orzeczenia o długotrwałej chorobie. Ze względu na stały i długotrwały charakter tego świadczenia, osoby korzystające ze wskazanego wyżej zasiłku, osiągają niski poziom życia społecznego i wymagają intensywnej pomocy, nie tylko w zakresie pomocy materialnej, ale często pomocy terapeutycznej i psychologicznej. **Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców**, obrazuje jaka jest skala tego zjawiska w Gminie Dobrze oraz w których podobszarach koncentracja osób wymagających wsparcia jest znaczna.

Średnia wartość powyższego wskaźnika na dzień 31.12.2016 r. uzyskana dla Gminy wynosiła 1,25, a wśród podobszarów których wskaźniki przekroczyły tę wartość znalazły się: Adamów (2,74), Antonina (2,20), **Brzozowica (4,59)**, Czarnocin (1,25), **Drop (4,29)**, Grabniak (1,41), Joanin (2,27), Kąty- Borucza (1,67), Kobyłanka (2,17), **Makówiec Duży (4,00)**, Młęcin (1,80), Modecin (2,50), Nowa Wieś (1,67), **Osięczyzna (5,13)**, **Pokrzywnik (5,45)**, Poręby Nowe (2,70), Poręby Stare (2,30), **Radoszyna (3,70)**, Rakówiec (1,79), Rąbierz Kolonia (1,82), Rudzienko (1,73), **Świdrów (3,13)**, Wólka Czarnogłowska (1,28), Wólka Kobyłańska (2,27).

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek 13 Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Dobrze na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobrze

Tabela 21 Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Dobrze na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	73	2	2,74	1
2	Antonina	91	2	2,20	1
3	Brzozowica	109	5	4,59	1
4	Czarnocin	80	1	1,25	1
5	Czarnogłów	194	1	0,52	0
6	Dobre I	1022	1	0,10	0

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców stan na 31.12.2016 r.	liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
7	Dobre II	365	2	0,55	0
8	Dobre III	426	2	0,47	0
9	Drop	70	3	4,29	1
10	Duchów	59	0	-	0
11	Gęsianka	44	0	-	0
12	Głęboczyca	212	2	0,94	0
13	Grabniak	71	1	1,41	1
14	Jaczevek	24	0	-	0
15	Joanin	44	1	2,27	1
16	Kąty - Borucza	120	2	1,67	1
17	Kobylanka	92	2	2,17	1
18	Makówiec Duży	50	2	4,00	1
19	Makówiec Mały	90	1	1,11	0
20	Marcelin	21	0	-	0
21	Młęcín	388	7	1,80	1
22	Modecin	80	2	2,50	1
23	Nowa Wieś	60	1	1,67	1
24	Osięczyzna	78	4	5,13	1
25	Pokrzywnik	55	3	5,45	1
26	Poręby Nowe	296	8	2,70	1
27	Poręby Stare	87	2	2,30	1
28	Radoszyna	54	2	3,70	1
29	Rakówiec	112	2	1,79	1
30	Rąbierz - Kolonia	110	2	1,82	1
31	Ruda - Pniewnik	73	0	-	0
32	Rudno	95	0	-	0
33	Rudzienko	347	6	1,73	1
34	Rynia	133	1	0,75	0
35	Sąchocin	35	0	-	0
36	Sołki	146	0	-	0
37	Świdrów	32	1	3,13	1
38	Walentów	122	0	-	0
39	Wólka Czarnogłowska	78	1	1,28	1
40	Wólka Kobylańska	44	1	2,27	1
41	Wólka Kokosia	250	2	0,80	0
42	Wólka Młęcka	91	0	-	0
GMINA DOBRE		6023	75	1,25	

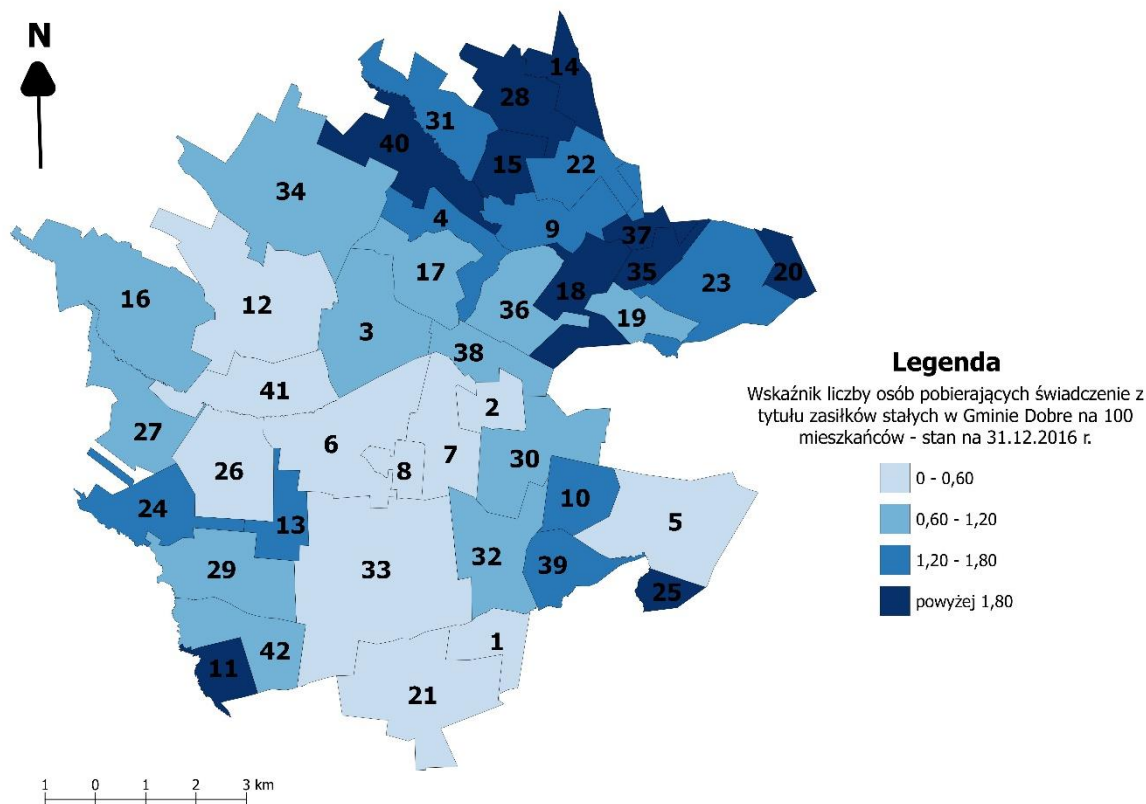
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobre

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Zasiłek stały przyznawany jest na czas nieokreślony lub na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności. Co pół roku pracownicy socjalni przeprowadzają aktualizację wywiadu środowiskowego w celu sprawdzenia czy nie uległa zmianie sytuacja zdrowotna, ekonomiczna i bytowa beneficjenta pomocy społecznej. Próg dochodowy wynosi 634 złote dla osoby samotnie gospodarującej oraz 514 złotych dla osoby w rodzinie z tym, że wysokość zasiłku stałego ustalana jest w wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym osoby, a jej dochodem.

Analiza sfery społecznej w ramach opracowania diagnozy kryzysu uzupełniona została o **wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych na 100 mieszkańców**. Poniższe dane ilustrują i wyodrębniają te podobszary gminy, w których sytuacja wymaga działań naprawczych z uwagi na nasilenie zjawiska wynikającego z koncentracji liczby osób pobierających ten rodzaj świadczenia. Podobszarami których wskaźniki osiągnęły powyżej średniej przyjętej dla gminy (0,63) są: Brzozowica (0,92), Czarnocin (1,25), Drop (1,43), Duchów (1,69), Gęsianka (2,27), Grabniak (1,41), **Jaczevek (4,17)**, Joanin (2,27), Kąty Borucza (0,83), Kobylanka (1,09), Makówiec Duży (2,00), Makówiec Mały (1,11), **Marcelin (4,76)**, Modecin (1,25), Nowa Wieś (1,67), Osęczyzna (1,28), Pokrzywnik (1,82), Poręby Stare (1,15), Radoszyna (1,85), Rakówiec (0,89), Rąbierz Kolonia (0,91), Ruda-Pniewnik (1,37), Rudno (1,05), Rynia (0,75), Sączocin (2,86), Sołki (0,68), **Świdrów (3,13)**, Walentów (0,82), Wólka Czarnogłowska (1,28), Wólka Kobyłańska (2,27), Wólka Młęcka (1,10).

Rysunek 14 Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych w Gminie Dobrze na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobrze

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Tabela 22 Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych w Gminie Dobrze na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	Liczba osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej z tytułu zasiłków stałych- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	73	0	-	0
2	Antonina	91	0	-	0
3	Brzozowica	109	1	0,92	1
4	Czarnocin	80	1	1,25	1
5	Czarnogłów	194	1	0,52	0
6	Dobre I	1022	1	0,10	0
7	Dobre II	365	0	-	0
8	Dobre III	426	0	-	0
9	Drop	70	1	1,43	1
10	Duchów	59	1	1,69	1
11	Gęsianka	44	1	2,27	1
12	Głębozczyca	212	1	0,47	0
13	Grabniak	71	1	1,41	1
14	Jaczevek	24	1	4,17	1
15	Joanin	44	1	2,27	1
16	Kąty - Borucza	120	1	0,83	1
17	Kobylanka	92	1	1,09	1
18	Makówiec Duży	50	1	2,00	1
19	Makówiec Mały	90	1	1,11	1
20	Marcelin	21	1	4,76	1
21	Młęcin	388	1	0,26	0
22	Modecin	80	1	1,25	1
23	Nowa Wieś	60	1	1,67	1
24	Oseńczyzna	78	1	1,28	1
25	Pokrzywnik	55	1	1,82	1
26	Poręby Nowe	296	1	0,34	0
27	Poręby Stare	87	1	1,15	1
28	Radoszyna	54	1	1,85	1
29	Rakówiec	112	1	0,89	1
30	Rąbierz - Kolonia	110	1	0,91	1
31	Ruda - Pniewnik	73	1	1,37	1
32	Rudno	95	1	1,05	1
33	Rudzienko	347	1	0,29	0
34	Rynia	133	1	0,75	1
35	Sąchocin	35	1	2,86	1
36	Sołki	146	1	0,68	1
37	Świdrów	32	1	3,13	1
38	Walentów	122	1	0,82	1
39	Wólka Czarnogłowska	78	1	1,28	1
40	Wólka Kobylańska	44	1	2,27	1

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	Liczba osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej z tytułu zasiłków stałych- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
41	Wólka Kokosia	250	1	0,40	0
42	Wólka Mlęcka	91	1	1,10	1
GMINA DOBRE		6023	38	0,63	

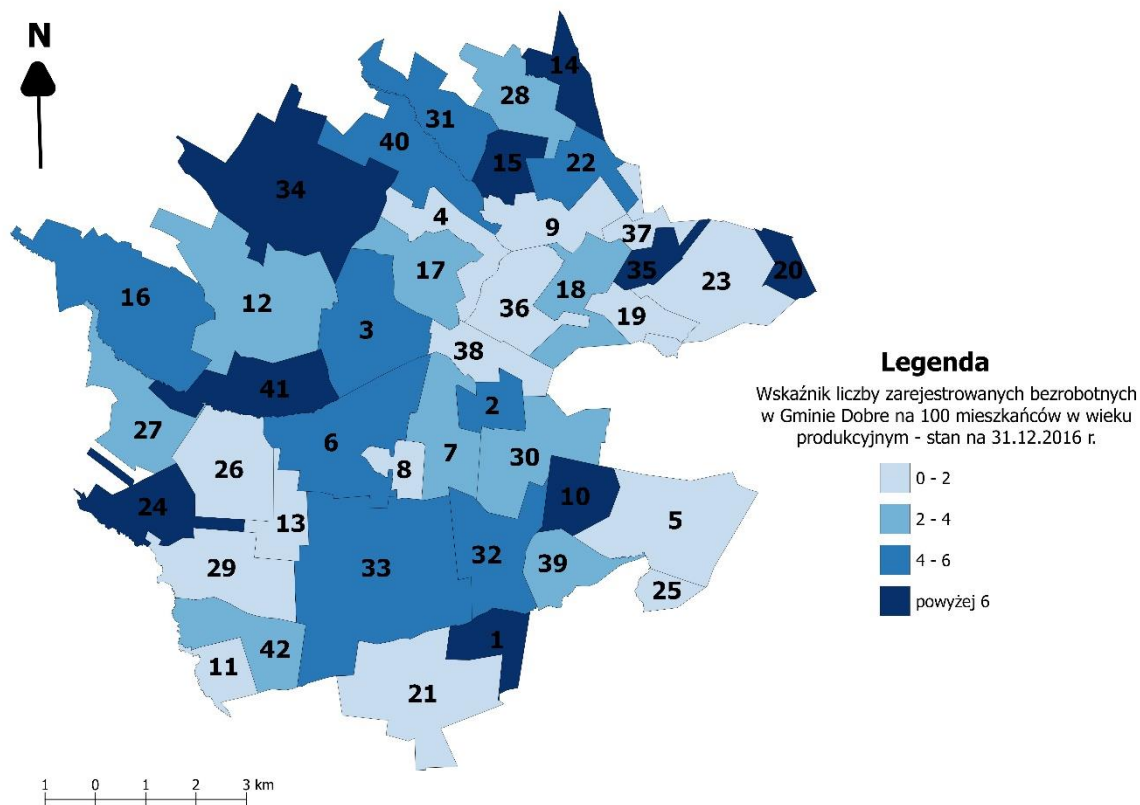
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dobrze

Niezwykle istotnym zagadnieniem, koniecznym do analizy w Gminie Dobrze jest sytuacja dotycząca osób pozostających bez pracy, mieszkańców, którzy znajdują się w rejestrach osób bezrobotnych. Pozyskane dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim dotyczące liczby zarejestrowanych bezrobotnych według stanu na 31.12.2016 r. umożliwiły zdefiniowanie **wskaźnika liczby zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym**. Zgodnie z przeprowadzoną analizą w następujących podobszarach zdiagnozowano kryzys w sferze społecznej w odniesieniu do wskaźnika liczby zarejestrowanych bezrobotnych: Adamów (6,52), Antonina (4,26), Brzozowica (4,55), Dobrze I (4,53), Dobrze II (3,45), Duchów (14,71), **Jaczevek (9,09)**, Joanin (6,90), Kąty Borucza (4,92), Marcelin (7,14), Modecin (4,35), Osęczyzna (7,14), Poręby Stare (3,64), Radoszyna (3,45), Ruda Pniewnik (4,65), Rudno (5,77), Rudzienko (4,86), **Rynia (10,96)**, **Sąchocin (8,33)**, Wólka Kobyłańska (4,35), **Wólka Kokosia (9,59)**.

Średnia wartość powyższego wskaźnika, przyjęta dla Gminy Dobrze zgodnie ze stanem na 31.12.2016 r. kształtowała się na poziomie 3,28, a wymienione powyżej podobszary znacznie przekraczają (czasem kilkakrotnie) wskazaną wartość, co predysponuje je do obszarów wykazujących sytuację kryzysu w odniesieniu do poziomu występującego na obszarze gminy bezrobocia.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek 15 Wskaźnik liczby zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim

Tabela 23 Wskaźnik liczby zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym- stan na 31.12.2016 r.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Punkcja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	46	3	6,52	1
2	Antonina	47	2	4,26	1
3	Brzozowica	66	3	4,55	1
4	Czarnocin	40	0	0,00	0
5	Czarnogłów	113	1	0,88	0
6	Dobre I	375	17	4,53	1
7	Dobre II	203	7	3,45	1
8	Dobre III	483	6	1,24	0

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym- stan na 31.12.2016 r.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
9	Drop	40	0	0,00	0
10	Duchów	34	5	14,71	1
11	Gęsianka	22	0	0,00	0
12	Głębczyca	115	3	2,61	0
13	Grabniak	40	0	0,00	0
14	Jaczevek	11	1	9,09	1
15	Joanin	29	2	6,90	1
16	Kąty - Borucza	61	3	4,92	1
17	Kobylanka	47	1	2,13	0
18	Makówiec Duży	32	1	3,13	0
19	Makówiec Mały	52	1	1,92	0
20	Marcelin	14	1	7,14	1
21	Młęcin	230	2	0,87	0
22	Modecin	46	2	4,35	1
23	Nowa Wieś	36	0	0,00	0
24	Osięczyzna	42	3	7,14	1
25	Pokrzywnik	29	0	0,00	0
26	Poręby Nowe	175	2	1,14	0
27	Poręby Stare	55	2	3,64	1
28	Radoszyna	29	1	3,45	1
29	Rakówiec	58	1	1,72	0
30	Rąbierz - Kolonia	62	2	3,23	0
31	Ruda - Pniewnik	43	2	4,65	1
32	Rudno	52	3	5,77	1
33	Rudzienko	185	9	4,86	1
34	Rynia	73	8	10,96	1
35	Sąchocin	24	2	8,33	1
36	Sołki	76	0	0,00	0
37	Świdrów	13	0	0,00	0
38	Walentów	71	1	1,41	0
39	Wólka Czarnogłowska	50	1	2,00	0
40	Wólka Kobylańska	23	1	4,35	1
41	Wólka Kokosia	146	14	9,59	1
42	Wólka Młęcka	49	1	2,04	0
GMINA DOBRE		3478	114	3,28	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim

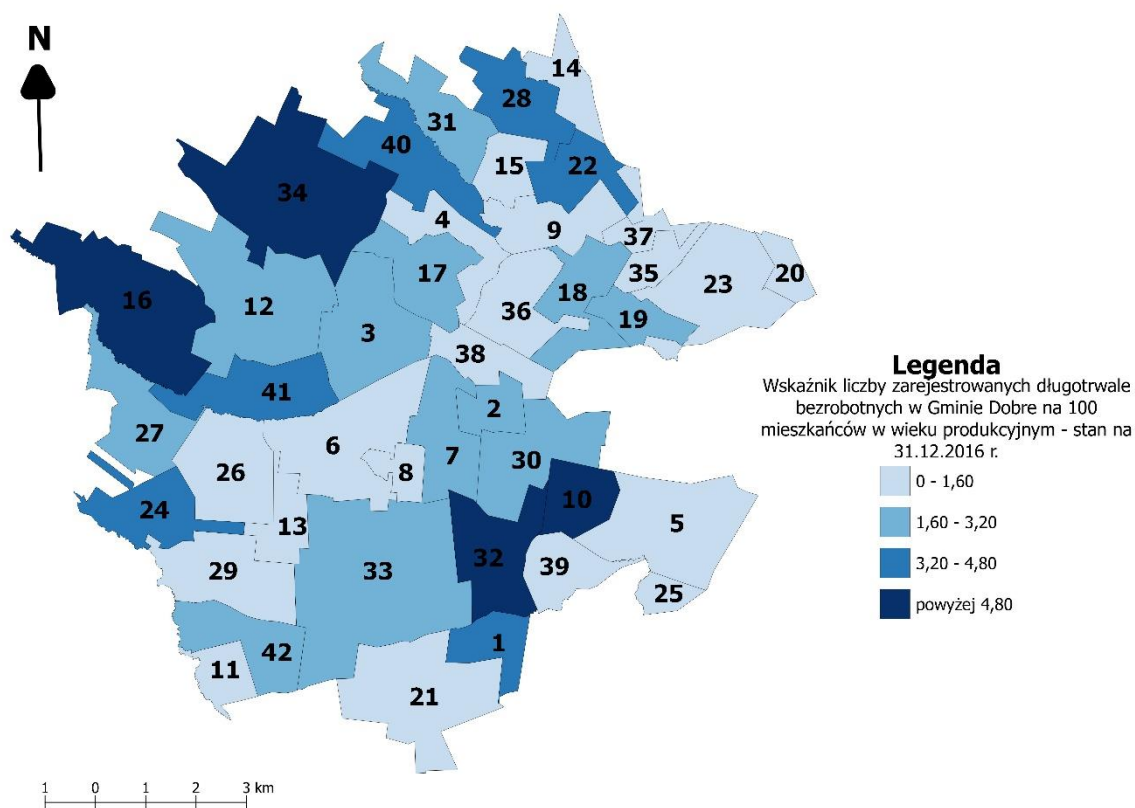
DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Problem bezrobocia na obszarze Gminy Dobre pogłębia także występująca sytuacja bezrobocia o charakterze długotrwałym. To szczególnie dotkliwy problem, ponieważ dotyczy osób, które z uwagi na swoją długotrwałą sytuację pozostawania bez pracy, są osobami wykluczonymi społecznie, wymagającymi szczególnego wsparcia instytucjonalnego. Apatia i brak wiary we własne siły uniemożliwia tym osobom funkcjonowanie w istniejących realiach społecznych i rzutuje nie tylko na sytuację materialną i społeczną osoby bezrobotnej, ale także wpływa na pozostałych członków rodziny i najbliższe otoczenie społeczne.

Dane pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy stały się kanwą do określenia **wskaźnika liczby zarejestrowanych długotrwanie bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym**. Analiza wykazała, iż ponad połowa zarejestrowanych w Gminie Dobre pozostających bez pracy, to osoby o statusie osób długotrwanie bezrobotnych.

Podobszary, które odnotowały poziom przyjętego wskaźnika powyżej wartości średniej przyjętej dla gminy (1,67) to: **Adamów (4,35)**, Antonina (2,13), Brzozowica (3,03), Dobre II (1,97), **Duchów (11,76)**, Głęboczyca (1,74), **Kąty-Borucza (4,92)**, Kobylanka (2,13), Makówiec Duży (3,13), Makówiec Mały (1,92), **Modecin (4,35)**, **Oseczyzna (4,76)**, Poręby Stare (1,82), Radoszyna (3,45), Ruda Pniewnik (2,33), **Rudno (5,77)**, **Rynia (5,48)**, **Wólka Kobylańska (4,35)**, **Wólka Kokosia (4,79)**, Wólka Młęcka (2,04).

Rysunek 16 Wskaźnik liczby zarejestrowanych długotrwanie bezrobotnych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim

Tabela 24 Wskaźnik liczby zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych w Gminie Dobrze na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.	Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych - stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	46	2	4,35	1
2	Antonina	47	1	2,13	1
3	Brzozowica	66	2	3,03	1
4	Czarnocin	40	0	0,00	0
5	Czarnogłów	113	0	0,00	0
6	Dobre I	375	5	1,33	0
7	Dobre II	203	4	1,97	1
8	Dobre III	483	4	0,83	0
9	Drop	40	0	0,00	0
10	Duchów	34	4	11,76	1
11	Gęsianka	22	0	0,00	0
12	Głębczyca	115	2	1,74	1
13	Grabniak	40	0	0,00	0
14	Jaczevek	11	0	0,00	0
15	Joanin	29	0	0,00	0
16	Kąty - Borucza	61	3	4,92	1
17	Kobylanka	47	1	2,13	1
18	Makówiec Duży	32	1	3,13	1
19	Makówiec Mały	52	1	1,92	1
20	Marcelin	14	0	0,00	0
21	Młęczin	230	0	0,00	0
22	Modecin	46	2	4,35	1
23	Nowa Wieś	36	0	0,00	0
24	Osęczyzna	42	2	4,76	1
25	Pokrzywnik	29	0	0,00	0
26	Poręby Nowe	175	1	0,57	0
27	Poręby Stare	55	1	1,82	1
28	Radoszyna	29	1	3,45	1
29	Rakówiec	58	0	0,00	0
30	Rąbierz - Kolonia	62	1	1,61	0

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym- stan na 31.12.2016 r.	Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
31	Ruda - Pniewnik	43	1	2,33	1
32	Rudno	52	3	5,77	1
33	Rudzienko	185	3	1,62	0
34	Rynia	73	4	5,48	1
35	Sąchocin	24	0	0,00	0
36	Sołki	76	0	0,00	0
37	Świdrów	13	0	0,00	0
38	Walentów	71	0	0,00	0
39	Wólka Czarnogłowska	50	0	0,00	0
40	Wólka Kobylańska	23	1	4,35	1
41	Wólka Kokosia	146	7	4,79	1
42	Wólka Młęcka	49	1	2,04	1
GMINA DOBRE		3478	58	1,67	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim

Pomoc społeczna udzielana mieszkańcom Gminy Dobrze, którzy zgłaszają się do GOPS zaspokaja jedynie ich podstawowe potrzeby bytowe. Zwiększenie zatrudnienia pracowników socjalnych może stanowić remedium na pogłębiające się potrzeby społeczne, a pracownicy socjalni mieliby większe możliwości udzielania pomocy podczas pracy socjalnej oraz poradnictwa mieszkańcom. Zatrudnienie psychologa lub terapeuty, umożliwiłoby mieszkańcom uzyskanie stosownej pomocy, ponieważ wielu z nich boryka się z problemami emocjonalnymi i wychowawczymi. Obecnie z usług psychologa mieszkańcy gminy zmuszeni są korzystać w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie znajdującym się w Mińsku Mazowieckim. Konieczne jest zabezpieczenie środków w budżecie na kontynuację zatrudnienia asystenta rodziny, który wspiera rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Niezbędne jest zwiększenie środków na zapewnienie pomocy w postaci usług opiekuńczych, ponieważ tego rodzaju pomoc z roku na rok jest potrzebna w coraz większym zakresie.

Przedmiotem przeprowadzonej analizy sfery społecznej, rzutuująca na ocenę aktualnej sytuacji społecznej w gminie, była także kwestia zarejestrowanych oraz działających aktywnie na obszarze gminy organizacji pozarządowych. Liczba funkcjonujących podmiotów o tym profilu działania bezpośrednio wpływa na życie społeczno-gospodarcze obszaru, umożliwia różnorodne działania prospołeczne, wzmacnia aktywność społeczności lokalnej oraz umożliwia ich integrację w ramach wspólnych inicjatyw, prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

Poniżej zestawiono obecnie aktywnie funkcjonujące podmioty NGO (non governmental organisation), zaznaczono jednocześnie te z nich, które są podmiotami zarejestrowanymi na terenie gminy. Organizacje pozarządowe działające na jej terenie wymagają wsparcia - zarówno prawno-

**DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE**

organizacyjnego jak również zabezpieczenia przestrzeni do działania na rzecz mieszkańców z obszarów kryzysowych. Niska aktywność podmiotów działających na rzecz mieszkańców dodatkowo pogłębia skalę kryzysu społecznego na obszarze gminy, uniemożliwiając prowadzenie różnorodnego wachlarza działań społecznych i inicjatyw na rzecz mieszkańców. Konieczne są zmiany w tym zakresie, ponieważ brak pręźnie działających organizacji pozarządowych obniża poziom życia społecznego mieszkańców, ogranicza ich inicjatywy i uniemożliwia integrację społeczności lokalnej. Dane dotyczące liczby organizacji pozarządowych zostały pozyskane z Urzędu Gminy Dobre i wskazują, iż na wydzielonych, przyjętych do analizy kryzysu podobszarach funkcjonuje zaledwie kilka organizacji pozarządowych (głównie Ochotnicze Straże Pożarne), co jednoznacznie wskazuje na wysoki wymiar stagnacji społecznej obszaru gminy, prowadzący w konsekwencji do rozległego kryzysu w tej sferze.

Tabela 25 Wyszczególnienie organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze Gminy Dobre - stan na 31.12.2016 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	Nazwa organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze Gminy Dobre- stan na 31.12.2016 r.	Liczba organizacji pozarządowych
1	Adamów	-	0
2	Antonina	-	0
3	Brzozowica	Ochotnicza Straż Pożarna-Brzozowica	1
4	Czarnocin	-	0
5	Czarnogłów	Ochotnicza Straż Pożarna-Czarnogłów	1
6	Dobre I	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Dobrzańskiej, Uczniowski Klub Sportowy, Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Dobre, Ochotnicza Straż Pożarna- Dobre	4
7	Dobre II	-	0
8	Dobre III	-	0
9	Drop	-	0
10	Duchów	-	0
11	Gęsianka	-	0
12	Głębczyca	-	0
13	Grabniak	-	0
14	Jaczevek	-	0
15	Joanin	-	0
16	Kąty - Borucza	-	0
17	Kobylanka	-	0
18	Makówiec Duży	-	0
19	Makówiec Mały	-	0
20	Marcelin	-	0
21	Młęcin	Ochotnicza Straż Pożarna- Młęcin	1
22	Modecin	-	0

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	Nazwa organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze Gminy Dobrze- stan na 31.12.2016 r.	Liczba organizacji pozarządowych
23	Nowa Wieś	Ochotnicza Straż Pożarna- Nowa Wieś	1
24	Osięczyzna	-	0
25	Pokrzywnik	-	0
26	Poręby Nowe	Ochotnicza Straż Pożarna-Poręby Nowe	1
27	Poręby Stare	-	0
28	Radoszyna	-	0
29	Rakówiec	-	0
30	Rąbierz - Kolonia	-	0
31	Ruda - Pniewnik	-	0
32	Rudno	-	0
33	Rudzienko	Ochotnicza Straż Pożarna-Rudzienko	1
34	Rynia	Ochotnicza Straż Pożarna- Rynia	1
35	Sąchocin	-	0
36	Sołki	Ochotnicza Straż Pożarna- Sołki	1
37	Świdrów	-	0
38	Walentów	-	0
39	Wólka Czarnogłowska	-	0
40	Wólka Kobyłańska	-	0
41	Wólka Kokosia	-	0
42	Wólka Młęcka	-	0
GMINA DOBRE		-	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Obok mierników mających charakter ilościowy, analizie należy poddać również te czynniki, których nie da się zmierzyć w sposób liczbowy. To właśnie one w dużej mierze pokazują specyfikę danego obszaru i pozwalają zwrócić uwagę na jego realne problemy. W przypadku Gminy Dobrze jednym z najważniejszych problemów jest ogół zjawisk, które wynikają z braku inicjatywy oraz niedostatecznego zaangażowania społeczności lokalnej w sprawy regionu, obszaru zamieszkania. Znaczącym problemem na obszarze gminy jest brak możliwości i propozycji form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców oraz brak organizacji pozarządowych, które zaktywizują mieszkańców do działań we wspólnej sprawie rozwoju całej gminy i regionu.

Infrastruktura społeczno-kulturalna czy sportowo-rekreacyjna funkcjonująca na obszarze gminy, nie spełnia oczekiwań osób chcących korzystać z różnych form wypoczynku i spędzania wolnego czasu. Zasadniczą barierą jest w tym przypadku brak oddolnych inicjatyw pozwalających mieszkańcom przekształcić otoczenie w bardziej przyjazne i dopasowane do ich potrzeb.

Brak możliwości spędzania wolnego czasu na terenie Gminy Dobre zasadniczo związany jest z brakiem oferty rekreacyjno-kulturalnej dedykowanej poszczególnym grupom wiekowym. Brak miejsc, które skupiają lokalną społeczność, skutkuje narastającym problemem osłabienia więzi społecznych oraz zmniejszaniem zaangażowania mieszkańców w sprawy regionu. Zbudowanie więzi mieszkańców z gminą powinno być skuteczniejsze od najmłodszych lat. Przy realizacji odpowiednio skoordynowanej polityki obszary kryzysowe będące przedmiotem niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji mogą stać się ośrodkami stymulującymi rozwój całej gminy. Aby jednak tego dokonać, należy podejmować działania mające na celu poprawę stanu infrastruktury społeczno-kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz działania zmierzające do wzmocnienia zaangażowania społeczności lokalnej w sprawy regionu.

Wnioski dotyczące analizy problemów społecznych:

- 1. Przeprowadzona diagnoza kryzysu wykazała istniejące na obszarze gminy problemy społeczne wynikające między innymi z niekorzystnych uwarunkowań społecznych, które reprezentują takie czynniki jak: wysoka wartość wskaźnika obciążenia demograficznego, ujemny przyrost naturalny, niska, sukcesywnie spadająca wartość wskaźnika osób w wieku produkcyjnym, niekorzystny w odniesieniu do innych jednostek terytorialnych wskaźnik salda migracji.**
- 2. Symptomy problemów społecznych w gminie nie są skorelowane przestrzennie, problemy te występują na obszarze niemal całej gminy. W skali analizowanych podobszarów ujawniają się obszary koncentracji ubóstwa, wykluczenia społecznego, obniżenia barier bezpieczeństwa i zostają potwierdzone w wywiadach społecznych z pracownikami GOPS i podczas wywiadów środowiskowych z pedagogami i psychologami szkolnymi, którzy potwierdzają występowanie kryzysów społecznych w postaci narastającego problemu stałej grupy klientów GOPS, osób korzystających z pomocy społecznej systematycznie od wielu lat.**
- 3. Na terenie wyodrębnionych podobszarów kryzysu można zaobserwować utrzymujący się stały poziom osób uzależnionych, głównie od alkoholu (skalę zjawiska trudno zdiagnozować z uwagi na fakt, iż znaczna część osób uzależnionych nie korzysta z pomocy GOPS, brak jest zatem możliwości ich identyfikacji).**
- 4. Na terenie wyodrębnionych podobszarów kryzysu obserwowany jest wzrost na przestrzeni ostatnich lat, liczby osób pobierających zasiłek stały oraz korzystających z usług opiekuńczych.**
- 5. Zauważalnym problemem implikującym inne, występujące problemy społeczne jest zagadnienie dotyczące niekorzystnych wskaźników demograficznych związanych z sukcesywnym starzeniem się społeczności lokalnej Gminy Dobre.**
- 6. Wzrastające potrzeby mieszkańców gminy w zakresie udzielanej pomocy społecznej uniemożliwiają ograniczenia budżetowe gminy oraz brak wystarczającej liczby personelu**

świadczącego pomoc społeczną, co w konsekwencji pogłębia źródło kryzysu i uniemożliwia zażegnanie zdiagnozowanego kryzysu społecznego.

7. Ponad połowa osób zarejestrowanych na obszarze gminy jako osoby bezrobotne posiada status osób długotrwale bezrobotnych.
8. Znaczącym problemem na obszarze gminy jest brak możliwości i propozycji form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców, dostosowanej do potrzeb osób zróżnicowanych wiekowo.
9. Brak na obszarze gminy wystarczającej liczby organizacji pozarządowych, umożliwiających prowadzenie działań społecznych, pobudzenie lokalnej społeczności oraz ich integrację.

3. Diagnoza w sferze gospodarczej

Niezwykle istotnym zagadnieniem kształtującym poziom rozwoju społeczno-gospodarczego gminy jest liczba funkcjonujących na jej obszarze podmiotów gospodarczych. Szczególnie ważny dla intensywności tego rozwoju jest rozwój małych i średnich przedsiębiorstw oraz jednoosobowych działalności gospodarczych na obszarze Gminy Dobre.

Dane porównawcze dotyczące Gminy Dobre i innych jednostek terytorialnych przyjętych do analizy, wyraźnie wskazują na sytuację kryzysu dotyczącą poziomu lokalnej przedsiębiorczości. **Odnotowane wskaźniki przedsiębiorczości są niekorzystne w odniesieniu do wskaźników innych gmin powiatu, średnich wartości wskaźników przyjętych dla powiatu, województwa mazowieckiego i kraju. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest brak inicjatyw wśród mieszkańców służących rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości.**

Obszar gminy zdominowany jest obecnie przez grunty rolne, a same gospodarstwa rolne są w znacznej mierze małe, rozdrobnione, niekonkurencyjne i niedoinwestowane. Trudności ze zbytem produktów rolnych stanowią barierę rozwoju tej gałęzi gospodarki na obszarze gminy. Mieszkańcy gminy nie wykazują chęci do zakładania nowych działalności gospodarczych, gospodarstw agroturystycznych czy ekologicznych, a dominującymi firmami są tu jedynie niewielkie sklepy i małe punkty usługowe. Istotną barierą rozwoju gminy jest pasywność zawodowa mieszkańców, a także występowanie bezrobocia utajonego. Czynnikiem niesprzyjającym rozwojowi potencjału lokalnej gospodarki jest również przenoszenie się lokalnego rynku pracy do Warszawy oraz innych miast w regionie. Mieszkańcy gminy nie wykorzystują potencjału najbliższego otoczenia poprzez rozwijanie własnej działalności, wybierają codzienne dojazdy do miejsc pracy usytuowanych poza gminą. Tę niekorzystną sytuację może jednak zmienić odpowiednie stymulowanie procesów rozwoju gospodarczego gminy poprzez tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości, wsparcie działalności organizacji pozarządowych oraz wspieranie kreatywności mieszkańców w zakładaniu małych firm rodzinnych. Istnieje potrzeba stworzenia na terenie gminy - Gminnego Centrum Informacji świadczącego usługi w zakresie między innymi doradztwa gospodarczego, istniejących możliwości pomocowych z UE.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

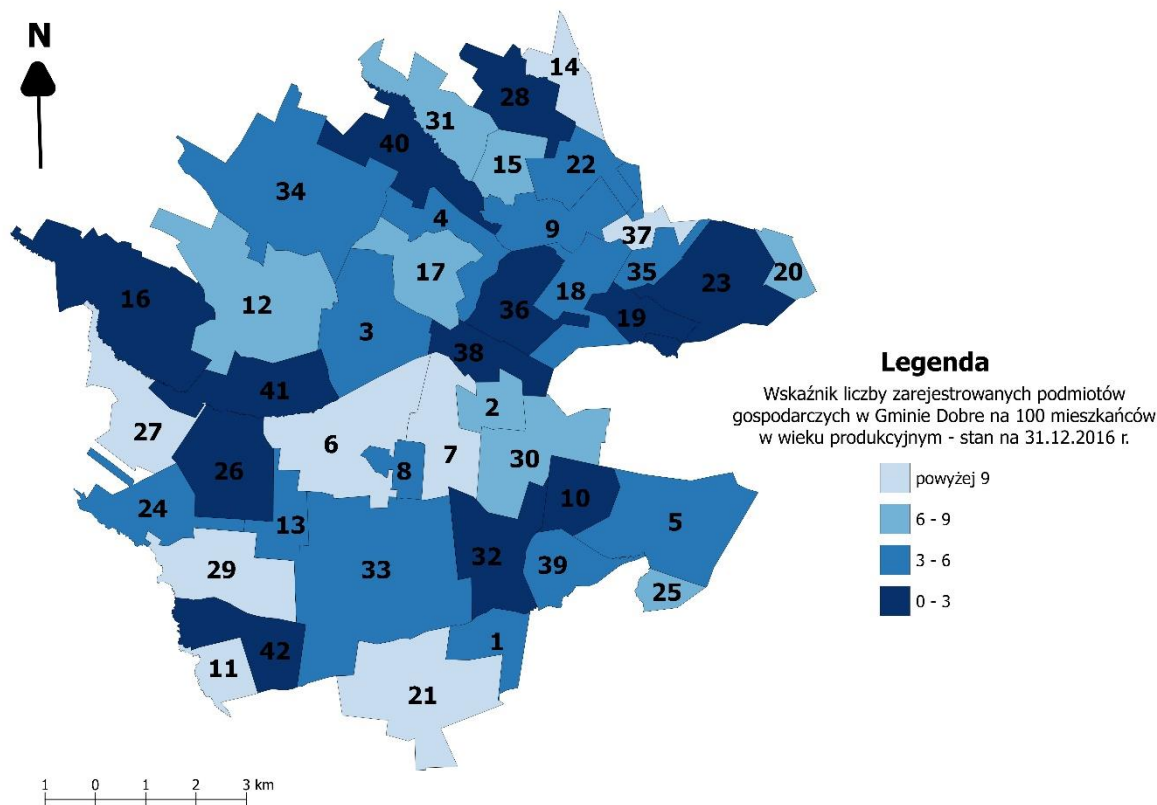
Jednym z ważniejszych efektów wskazanych powyżej działań będzie pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców wsi przede wszystkim w sektorze okołorolniczym (obejmującym chociażby sprzedaż bezpośrednią produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwach czy działalność agroturystyczną) i sektorze pozarolniczym (obejmującym na przykład turystykę wiejską, działalność kulinarną czy promowanie walorów kulturowych, poziomu przedsiębiorczości oraz zapewnienie mechanizmów wspierających osoby zamierzające rozpocząć lub prowadzące działalność gospodarczą poprzez system szkoleń, ulg czy doradztwa.

Na obszarze gminy problemem jest także niewielka liczba dużych podmiotów gospodarczych, umożliwiających zatrudnienie większej liczby pracowników. Pośród funkcjonujących, największych jednostek gospodarczych należy wymienić: Winenberger Ceramika Budowlana sp. z o.o., "Food – Delivering" Sp. z o.o. oraz Urząd Gminy Dobre.

Na potrzeby przeprowadzonej diagnozy kryzysu w Gminie Dobre w sferze gospodarczej, zdefiniowano i określono **wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców**. Analiza danych wykazała, iż w Gminie Dobre najmniej korzystny poziom powyższego wskaźnika uzyskały następujące podobszary: Adamów (4,35), Antonina (6,38), Brzozowica (3,03), Czarnocin (5,00), Czarnogłów (4,42), Dobre III (5,59), Drop (5,00), Duchów (2,94), Grabniak (5,00), **Kąty Borucza (0,00)**, Kobylanka (6,38), Makówiec Duży (3,13), **Makówiec Mały (1,92)**, Modecin (4,35), Nowa Wieś (2,78), Osęczyzna (4,76), Poręby Nowe (1,71), **Radoszyna (0,00)**, Rąbierz Kolonia (6,45), Rudno (1,92), Rudzienko (3,24), Rynia (5,48), Sączocin (4,17), Sołki (2,63), Walentów (2,82), Wólka Czarnogłowska (4,00), **Wólka Kobylańska (0,00)**, **Wólka Kokosia (1,37)**, Wólka Młęcka (2,04).

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek 17 Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Dobrze na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Tabela 26 Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Dobrze na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych - stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	46	2	4,35	1
2	Antonina	47	3	6,38	1
3	Brzozowica	66	2	3,03	1
4	Czarnocin	40	2	5,00	1
5	Czarnogłów	113	5	4,42	1
6	Dobre I	375	76	20,27	0
7	Dobre II	203	20	9,85	0

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym- stan na 31.12.2016 r.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
8	Dobre III	483	27	5,59	1
9	Drop	40	2	5,00	1
10	Duchów	34	1	2,94	1
11	Gęsianka	22	2	9,09	0
12	Głęboczyca	115	9	7,83	0
13	Grabniak	40	2	5,00	1
14	Jaczevek	11	1	9,09	0
15	Joanin	29	2	6,90	0
16	Kąty - Borucza	61	0	0,00	1
17	Kobylanka	47	3	6,38	1
18	Makówiec Duży	32	1	3,13	1
19	Makówiec Mały	52	1	1,92	1
20	Marcelin	14	1	7,14	0
21	Młęcin	230	22	9,57	0
22	Modecin	46	2	4,35	1
23	Nowa Wieś	36	1	2,78	1
24	Osięczyzna	42	2	4,76	1
25	Pokrzywnik	29	2	6,90	0
26	Poręby Nowe	175	3	1,71	1
27	Poręby Stare	55	5	9,09	0
28	Radoszyna	29	0	0,00	1
29	Rakówiec	58	6	10,34	0
30	Rąbierz - Kolonia	62	4	6,45	1
31	Ruda - Pniewnik	43	3	6,98	0
32	Rudno	52	1	1,92	1
33	Rudzienko	185	6	3,24	1
34	Rynia	73	4	5,48	1
35	Sąchocin	24	1	4,17	1
36	Sołki	76	2	2,63	1
37	Świdrów	13	2	15,38	0
38	Walentów	71	2	2,82	1
39	Wólka Czarnogłowska	50	2	4,00	1

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Lp.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym- stan na 31.12.2016 r.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
40	Wólka Kobyłańska	23	0	0,00	1
41	Wólka Kokosia	146	2	1,37	1
42	Wólka Młęcka	49	1	2,04	1
GMINA DOBRE		3478	235	6,76	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Wnioski dotyczące analizy problemów gospodarczych:

W ramach przeprowadzonych analiz dotyczących kwestii związanych z rozwojem przedsiębiorczości na terenie poszczególnych podobszarów w Gminie Dobrze za główny powód kryzysu w gminie, związanego z rozwojem gospodarczym, jest niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców i pogłębiający się kryzys braku małych lokalnych działalności gospodarczych, co w konsekwencji wpływa na uciążliwość społeczną korzystania z usług oraz niski komfort życia dla społeczności lokalnej. Stagnacja i brak wsparcia dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, brak możliwości korzystania ze szkoleń oraz zmiany kwalifikacji zawodowych, wpływa na procesy destrukcyjne i uniemożliwia zażegnanie kryzysu oraz pobudzenie gospodarcze gminy.

4. Diagnoza w sferze funkcjonalno-przestrzennej i technicznej

Obok problemów występujących w sferze społecznej i sferze gospodarczej, należy dokonać diagnozy zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-technicznej, która także kształtuje obraz sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, wpływając na jej możliwości rozwojowe. Opisano je w oparciu o mierniki ilościowe oraz mierniki jakościowe.

Spośród wskaźników liczbowych wybrano wskaźnik ilustrujący liczbę budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r., w złym stanie technicznym wymagającym modernizacji w tym termomodernizacji oraz wskaźnik dotyczący publicznej powierzchni służącej do aktywności społecznej i sportowo-rekreacyjnej, w odległości 1 km od centrum wydzielonego podobszaru (wzdłuż głównych ulic). Analizę jakościową przeprowadzono natomiast w oparciu o dane dotyczące infrastruktury technicznej oraz zagospodarowania przestrzeni publicznej.

Kwestie dotyczące poziomu technicznego i funkcjonalnego infrastruktury wykorzystywanej na cele publiczne (obiekty użyteczności publicznej), to istotne zagadnienia rzutujące w bezpośredni sposób na sytuację społeczną Gminy. Obiekty te bardzo często pełnią funkcję kulturalno-społeczną, aktywizując mieszkańców, umożliwiając im zagospodarowanie czasu wolnego, nawiązanie kontaktów i więzi społecznych. Taką funkcję w Gminie Dobrze pełnią placówki oświatowe, które dla mieszkańców organizują różnorodne formy spędzenia wolnego czasu w zakresie organizacji zajęć rozwijających zainteresowania, cykliów spotkań dotyczących kultury, literatury, sztuki, a także szkoleń, czy interesujących prelekcji dotyczących ważnych zagadnień związanych z życiem społecznym gminy.

W kontekście powyższych uwarunkowań istotny zatem jest stan techniczny obiektów użyteczności publicznej w gminie oraz możliwość pełnienia wskazanych wyżej dodatkowych zadań wykraczających poza funkcje statutowe, czy zwyczajowo przyjęte. Analiza uwarunkowań i wizja lokalna dotycząca stanu technicznego obiektów wykorzystywanych na cele publiczne w gminie, wykazała konieczność przeprowadzenia prac remontowych i modernizacyjnych, takich, które przygotowują w pełni placówki do pełnienia oczekiwanych społecznie funkcji i umożliwią społeczności lokalnej wszechstronny rozwój.

Infrastruktura techniczna i zagospodarowanie przestrzeni

Pośród problemów i zagadnień które wymagają interwencji w Gminie Dobrze w sferze przestrzenno-technicznej należy również wskazać niedostatecznie wykształcony układ komunikacyjny obejmujący sieć dróg i infrastruktury towarzyszącej. Przyczynia się on bowiem do nierównomiernego rozwoju poszczególnych sołectw i miejscowości oraz do marginalizowania niektórych z nich, w szczególności tych najmniejszych i o niewielkim znaczeniu. „ (...) Spośród ogólnej długości dróg gminnych (95,092 km) zaledwie 11,1% to drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (bitumiczna, betonowa), 44,2% to drogi twarde o nawierzchni nieulepszonej (brukowa, Żwirowa), zaś 44,7% to drogi gruntowe. Problemem jest zły stan techniczny dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, które bezpośrednio odpowiadają za komunikację wewnątrzgminną. (...) Problemem dla mieszkańców Gminy są braki w infrastrukturze okołodrogowej. Obserwuje się niewystarczającą ilość chodników oraz ścieżek rowerowych wzdłuż dróg publicznych.”²

Obszary te wymagają podejmowania działań ukierunkowanych na poprawę sposobu zagospodarowania przestrzeni publicznej, zwiększenie racjonalności układów traktów komunikacyjnych oraz tworzenie funkcjonalnej infrastruktury komunalnej.

Istotnym problemem Gminy Dobrze jest również poziom rozwoju sieci infrastruktury technicznej, gmina bowiem charakteryzuje się niedostatecznie rozwiniętą siecią wodociągową i kanalizacyjną, a także niskim współczynnikiem nasycenia siecią gazową (w planach jest objęcie siecią gazową wszystkich terenów zwartej zabudowy w Gminie). Niekorzystna sytuacja dotycząca istniejących braków na obszarze gminy dotyczących infrastruktury technicznej - liniowej, z jednej strony prowadzi do znacznego obniżenia standardu życia mieszkańców, z drugiej zaś strony stanowi realne zagrożenie

² Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Dobrze do 2020 roku- str.23

dla środowiska naturalnego oraz uniemożliwia rozwój działalności gospodarczej z powodu braku infrastruktury technicznej.

Wykorzystywanie nisko ekologicznych źródeł ogrzewania funkcjonujących w gospodarstwach domowych na obszarze gminy, powoduje zwiększenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery, a nieumiejętne korzystanie z przydomowych systemów odprowadzania ścieków może negatywnie wpłynąć chociażby na jakość gleby. Z tego powodu działania rewitalizacyjne przeprowadzane na terenie gminy powinny objąć również sferę infrastruktury technicznej i podniesienie standardów ochrony środowiska.

Świadomość negatywnego wpływu sytuacji w zakresie niewystarczającego nasycenia infrastrukturą liniową wpływa na stan środowiska przyrodniczego, a niska społeczna odpowiedzialność w kontekście postaw ekologicznych powoduje budowanie niekorzystnego wizerunku gminy, blokując jej rozwój społeczno-gospodarczy.

Braki infrastrukturalne na obszarze Gminy Dobre dotyczą także potrzeb związanych z funkcjonalną i estetycznie zagospodarowaną przestrzenią publiczną oraz koniecznością dostosowania do potrzeb mieszkańców obiektów wykorzystywanych na cele publiczne. Istotnym zagadnieniem kształtującym funkcjonowanie gminy, jej wizerunku i odbioru przez mieszkańców i przyjezdnych, jest jakość przestrzeni publicznej i obiektów wykorzystywanych na cele publiczne, ich funkcjonalność, estetyka i uporządkowanie. Brak ładu przestrzennego oraz atrakcyjnych przestrzeni i budynków użyteczności publicznej, które pełnią nie tylko funkcje gospodarcze, usługowe, kulturalne, ale także rekreacyjne i wizerunkowe gminy, wpływają niekorzystnie na jej rozwój i prowadzą do niskiej jakości życia mieszkańców. Ich wizerunek wpływa na mieszkańców motywująco, w przypadku, kiedy żyją w zadbanym i estetycznym otoczeniu. Z założenia fakt ten oddziałuje na ich postrzeganie gminy jako miejsca dogodnego do prowadzenia najważniejszych funkcji życiowych, ale jednocześnie wzmacnia ich zaangażowanie społeczne i osobisty rozwój.

Podobnie jak w przypadku obiektów publicznych oraz kulturalnych, obszary zieleni to - miejsca, gdzie można spędzić wolny czas i odpocząć, wobec powyższego mają one niebagatelny wpływ na samopoczucie i motywację do działania dla lokalnej społeczności. Pomimo dobrych warunków istniejących na obszarze gminy w zakresie rozwoju funkcji rekreacyjnych i turystycznych (malownicze położenie w okolicach lasów i małych rzek wielu miejscowości w gminie Dobre takich jak: Wólka Kobyłańska, Ruda Pniewnik, Rynia, Rakówiec, Makówiec Mały, Makówiec Duży, Wólka Młęcka, Osęczyzna), **na obszarze gminy brak odpowiedniej infrastruktury, która umożliwiłaby wykorzystanie naturalnych walorów środowiska. Niezbędnym elementem procesu rewitalizacji jest zapewnienie dostępu do obszarów zielonych oraz zapewnienie odpowiedniej infrastruktury rekreacyjnej, co podniesie nie tylko estetyczne walory okolicy, ale wpłynie na wizerunek miejsca i regionu, zapewniając przede wszystkim mieszkańcom możliwość odpoczynku i regeneracji sił. W związku z tym, zadaniem prowadzonej rewitalizacji jest konieczność zwiększenia powierzchni zagospodarowanej zieleni i organizacja przestrzeni dla spotkań mieszkańców i rozwoju życia społecznego.**

Aby zdiagnozować skalę kryzysu w tym obszarze określony został **wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym wybudowanych przed 1989 r. wymagających**

modernizacji w tym termomodernizacji, do ogółu budynków użyteczności publicznej na danym terenie. Wskaźnik dla każdej miejscowości odniesiony jest do wartości średniej w gminie.

Budynki użyteczności publicznej zostały wskazane na podstawie analizy dostępnych audytów energetycznych, raportów z przeglądów technicznych budynków, na podstawie inwentaryzacji technicznej oraz wizji lokalnych przeprowadzonej przez pracowników Urzędu Gminy.

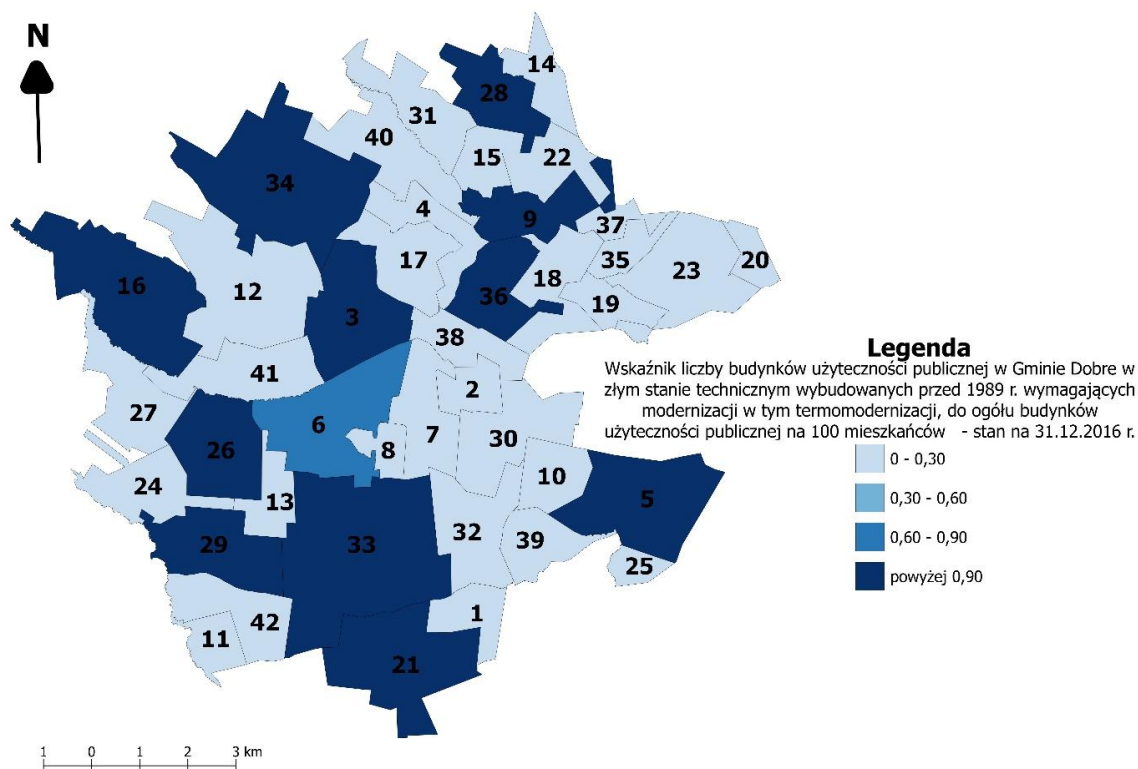
Za budynki użyteczności publicznej w złym stanie technicznym, uznano budynki, w których w elementach budynku występują niewielkie uszkodzenia i ubytki nie zagrażające bezpieczeństwu użytkowania, a zużycie elementów budynku sięga 31 % - 50 % oraz w których występują znaczne uszkodzenia i ubytki, a zużycie elementów, budynku wynosi powyżej 51%. W obydwu przypadkach wymagany jest remont kapitalny, częściowy lub pełny, łącznie z wymianą części elementów budynku, wymianą źródeł ciepła, kompleksową termomodernizacją.

Przyjęty do analizy wskaźnik obrazuje podobszary, w których można wskazać występowanie kryzysu w zakresie jakości infrastruktury technicznej, co przekłada się również bezpośrednio na niski poziom intensywności i niezadawalającą jakość życia społecznego.

Wysokim poziomem analizowanego wskaźnika przewyższającego poziom dla całej gminy (średnia dla gminy wynosi 0,95) dotknięte są następujące podobszary: Brzozowica (1,00), Czarnogłów (1,00), Drop (1,00), Kąty-Borucza (1,00), Młęcin (1,00), Poręby Nowe (1,00), Radoszyna (1,00), Rakówiec (1,00), Rudzienko (1,00), Rynia (1,00), Sołki (1,00).

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek 18 Wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej w Gminie Dobrze w złym stanie technicznym wybudowanych przed 1989 r. wymagających modernizacji w tym termomodernizacji, do ogółu budynków użyteczności publicznej na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Tabela 27 Wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej w Gminie Dobrze w złym stanie technicznym wybudowanych przed 1989 r. wymagających modernizacji w tym termomodernizacji, do ogółu budynków użyteczności publicznej na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

I.p.	Wydzielony podobszar	Liczba budynków użyteczności publicznej ogółem- stan na 31.12.2016 r.	Liczba budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r. w złym stanie technicznym wymagających modernizacji w tym termomodernizacji- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r. w złym stanie technicznym wymagających modernizacji w tym termomodernizacji - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	0	0	0	0
2	Antonina	0	0	0	0
3	Brzozowica	1	1	1,00	1

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

I.p.	Wydzielony podobszar	Liczba budynków użyteczności publicznej ogółem- stan na 31.12.2016 r.	Liczba budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r. w złym stanie technicznym wymagających modernizacji w tym termomodernizacji- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r. w złym stanie technicznym wymagających modernizacji w tym termomodernizacji - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
4	Czarnocin	0	0	0	0
5	Czarnogłów	1	1	1,00	1
6	Dobre I	8	7	0,88	0
7	Dobre II	0	0	0	0
8	Dobre III	0	0	0	0
9	Drop	1	1	1,00	1
10	Duchów	0	0	0	0
11	Gęsianka	0	0	0	0
12	Głęboczyca	0	0	0	0
13	Grabniak	0	0	0	0
14	Jaczevek	0	0	0	0
15	Joanin	0	0	0	0
16	Kąty - Borucza	2	2	1,00	1
17	Kobylanka	0	0	0	0
18	Makówiec Duży	0	0	0	0
19	Makówiec Mały	0	0	0	0
20	Marcelin	0	0	0	0
21	Młęcin	2	2	1,00	1
22	Modecin	0	0	0	0
23	Nowa Wieś	0	0	0	0
24	Osięczyzna	0	0	0	0
25	Pokrzywnik	0	0	0	0
26	Poręby Nowe	1	1	1,00	1
27	Poręby Stare	0	0	0	0
28	Radoszyna	1	1	1,00	1
29	Rakówiec	1	1	1,00	1
30	Rąbierz - Kolonia	0	0	0	0
31	Ruda - Pniewnik	0	0	0	0
32	Rudno	0	0	0	0
33	Rudzienko	1	1	1,00	1

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

I.p.	Wydzielony podobszar	Liczba budynków użyteczności publicznej ogółem- stan na 31.12.2016 r.	Liczba budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r. w złym stanie technicznym wymagających modernizacji w tym termomodernizacji- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r. w złym stanie technicznym wymagających modernizacji w tym termomodernizacji - stan na 31.12.2016 r.	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
34	Rynia	1	1	1,00	1
35	Sąchocin	0	0	0	0
36	Sołki	1	1	1,00	1
37	Świdrów	0	0	0	0
38	Walentów	0	0	0	0
39	Wólka Czarnogłowska	0	0	0	0
40	Wólka Kobyłańska	0	0	0	0
41	Wólka Kokosia	0	0	0	0
42	Wólka Młęcka	0	0	0	0
GMINA DOBRE		21	20	0,95	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

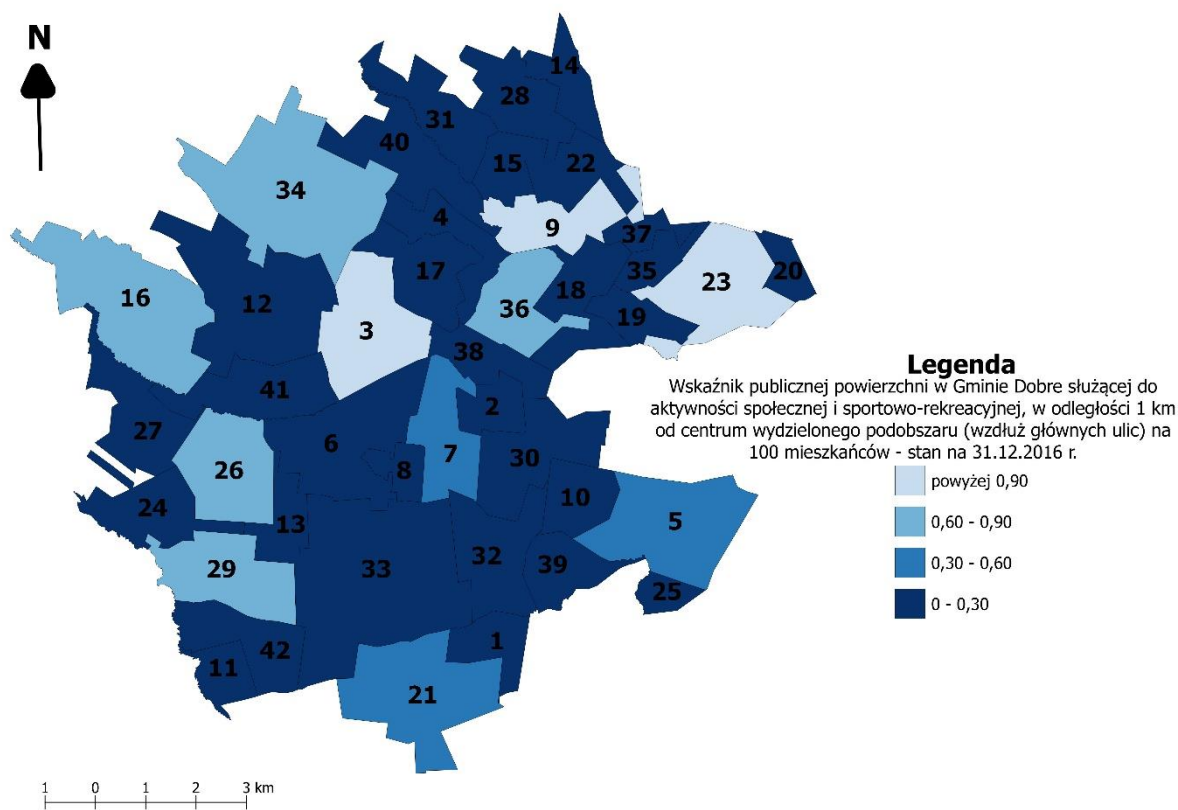
Innym wskaźnikiem, który dotyczy sfery funkcjonalno-przestrzennej i technicznej, a który zasadniczo wpływa na jakość życia mieszkańców jest wskaźnik określający dostępność do ogólnodostępnych, rekreacyjnych terenów zielonych. Niewłaściwie zagospodarowane tereny zieleni lub ich brak wpływa w sposób decydujący na dobrą jakość życia mieszkańców oraz wizerunek miejsca. Harmonijnie zagospodarowana przestrzeń publiczna z akcentami zieleni urządzonej umożliwia realizację funkcji rekreacyjnych dla mieszkańców oraz stanowi często walor promocji obszaru. Obecnie obserwuje się wyraźny trend wzrostu znaczenia ogólnodostępnych terenów zieleni jako istotnego elementu zagospodarowania przestrzennego i organizacji życia społecznego dla lokalnej społeczności, którą charakteryzuje funkcjonalność, dostępność, estetyka oraz bezpieczeństwo.

W ramach procesu analizy zostały uwzględnione zdegradowane tereny zielone, które wymagają zagospodarowania i przywrócenia im należnych funkcji. Analizą objęto także obszary nie posiadające ogólnodostępnych terenów zielonych z przeznaczeniem na cele rekreacyjne. **Wskaźnik określający publiczną powierzchnię służącą do aktywności społecznej i sportowo rekreacyjnej, w odległości 1 km od centrum wydzielonego podobszaru (wzdłuż głównych ulic)**, obrazuje poziom zagospodarowania obszaru w tym zakresie. **Większość podobszarów Gminy Dobrze posiada deficyt w tym zakresie i konieczne są działania inwestycyjne w tym zakresie, które wpłyną na poprawę sytuacji społecznej w gminie w zakresie możliwości podniesienia kultury fizycznej i zagospodarowania wolnego czasu wśród mieszkańców.**

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Wśród podobszarów, które wyodrębnione zostały z uwagi na występującą sytuację kryzysu i brak miejsc, na których działania rekreacyjne, sportowe i społeczne mogłyby z powodzeniem być realizowane to: Adamów (0,00), Antonina (0,00), Czarnocin (0,00), Dobre I (0,20), Dobre III (0,23), Duchów (0,00), Gęsianka (0,00), Głęboczyca (0,00), Grabniak (0,00), Jaczewek (0,00), Joanin (0,00), Kobylanka (0,00), Makówiec Duży (0,00), Makówiec Mały (0,00), Marcelin (0,00), Modecin (0,00), Osęczyzna (0,00), Pokrzywnik (0,00), Poręby Stare (0,00), Radoszyna (0,00), Rąbierz Kolonia (0,00), Ruda- Pniewnik (0,00), Rudno (0,00), Rudzienko (0,29), Sączocin (0,00), Świdrów (0,00), Walentów (0,00), Wólka Czarnogłowska (0,00), Wólka Kobyłańska (0,00), Wólka Kokosia (0,00), Wólka Młęcka (0,00). Średnia wartość powyższego wskaźnika uzyskana dla Gminy Dobre zgodnie ze stanem na 31.12.2016 r. wyniosła 0,30.

Rysunek 19 Wskaźnik publicznej powierzchni w Gminie Dobre służącej do aktywności społecznej i sportowo-rekreacyjnej, w odległości 1 km od centrum wydzielonego podobszaru (wzdłuż głównych ulic) na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobre

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Tabela 28 Wskaźnik publicznej powierzchni w Gminie Dobre służącej do aktywności społecznej i sportowo-rekreacyjnej, w odległości 1 km od centrum wydzielonego podobszaru (wzdłuż głównych ulic) na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Publiczna powierzchnia służąca do aktywności społecznej i sportowo-rekreacyjnej, w odległości 1 km od centrum wydzielonego podobszaru (wzdłuż głównych ulic) - stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik publicznej powierzchni służącej do aktywności społecznej i sportowo-rekreacyjnej, w odległości 1 km od centrum wydzielonego podobszaru (wzdłuż głównych ulic) na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	73	0	0,00	1
2	Antonina	91	0	0,00	1
3	Brzozowica	109	1	0,92	0
4	Czarnocin	80	0	0,00	1
5	Czarnogłów	194	1	0,52	0
6	Dobre I	1022	2	0,20	1
7	Dobre II	365	2	0,55	0
8	Dobre III	426	1	0,23	1
9	Drop	70	1	1,43	0
10	Duchów	59	0	0,00	1
11	Gęsianka	44	0	0,00	1
12	Głęboczyca	212	0	0,00	1
13	Grabniak	71	0	0,00	1
14	Jaczevek	24	0	0,00	1
15	Joanin	44	0	0,00	1
16	Kąty - Borucza	120	1	0,83	0
17	Kobylanka	92	0	0,00	1
18	Makówiec Duży	50	0	0,00	1
19	Makówiec Mały	90	0	0,00	1
20	Marcelin	21	0	0,00	1
21	Młęcin	388	2	0,52	0
22	Modecin	80	0	0,00	1
23	Nowa Wieś	60	1	1,67	0
24	Osęczyzna	78	0	0,00	1
25	Pokrzywnik	55	0	0,00	1
26	Poręby Nowe	296	2	0,68	0
27	Poręby Stare	87	0	0,00	1

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Publiczna powierzchnia służąca do aktywności społecznej i sportowo-rekreacyjnej, w odległości 1 km od centrum wydzielonego podobszaru (wzdłuż głównych ulic) - stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik publicznej powierzchni służącej do aktywności społecznej i sportowo-rekreacyjnej, w odległości 1 km od centrum wydzielonego podobszaru (wzdłuż głównych ulic) na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
28	Radoszyna	54	0	0,00	1
29	Rakówiec	112	1	0,89	0
30	Rąbierz - Kolonia	110	0	0,00	1
31	Ruda - Pniewnik	73	0	0,00	1
32	Rudno	95	0	0,00	1
33	Rudzienko	347	1	0,29	1
34	Rynia	133	1	0,75	0
35	Sąchocin	35	0	0,00	1
36	Sołki	146	1	0,68	0
37	Świdrów	32	0	0,00	1
38	Walentów	122	0	0,00	1
39	Wólka Czarnogłowska	78	0	0,00	1
40	Wólka Kobyłańska	44	0	0,00	1
41	Wólka Kokosia	250	0	0,00	1
42	Wólka Młęcka	91	0	0,00	1
GMINA DOBRE		6023	18	0,30	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Wnioski dotyczące analizy problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych:

- 1. Obiekty ogólnodostępne o charakterze budynków użyteczności publicznej, stanowią nie tylko istotny element wizerunku gminy, ale także umożliwiają rozwinięcie ich funkcji w zależności od zapotrzebowania społecznego. Funkcje te mogą przybierać charakter kulturalny, edukacyjny oraz rekreacyjny służąc lokalnej społeczności i umożliwiając jej wszechstronny rozwój. Zdiagnozowany kryzys związany z koniecznością przywrócenia obiektom publicznym należnych funkcji i dostosowania ich do potrzeb użytkowników stanowi priorytet działań i niezbędnych nakładów finansowych, w najbliższym horyzoncie czasowym w Gminie Dobrze.**

2. **Niezbędnym elementem procesu rewitalizacji jest zapewnienie dostępu do obszarów zielonych oraz zapewnienie odpowiedniej infrastruktury rekreacyjnej, co podniesie nie tylko estetyczne walory okolicy, ale wpłynie na wizerunek miejsca i regionu. W związku z tym, zadaniem prowadzonej rewitalizacji powinno zwiększenie powierzchni zagospodarowanej zieleni i organizacja przestrzeni dla spotkań mieszkańców i rozwoju życia społecznego.**

5. Diagnoza w sferze środowiskowej

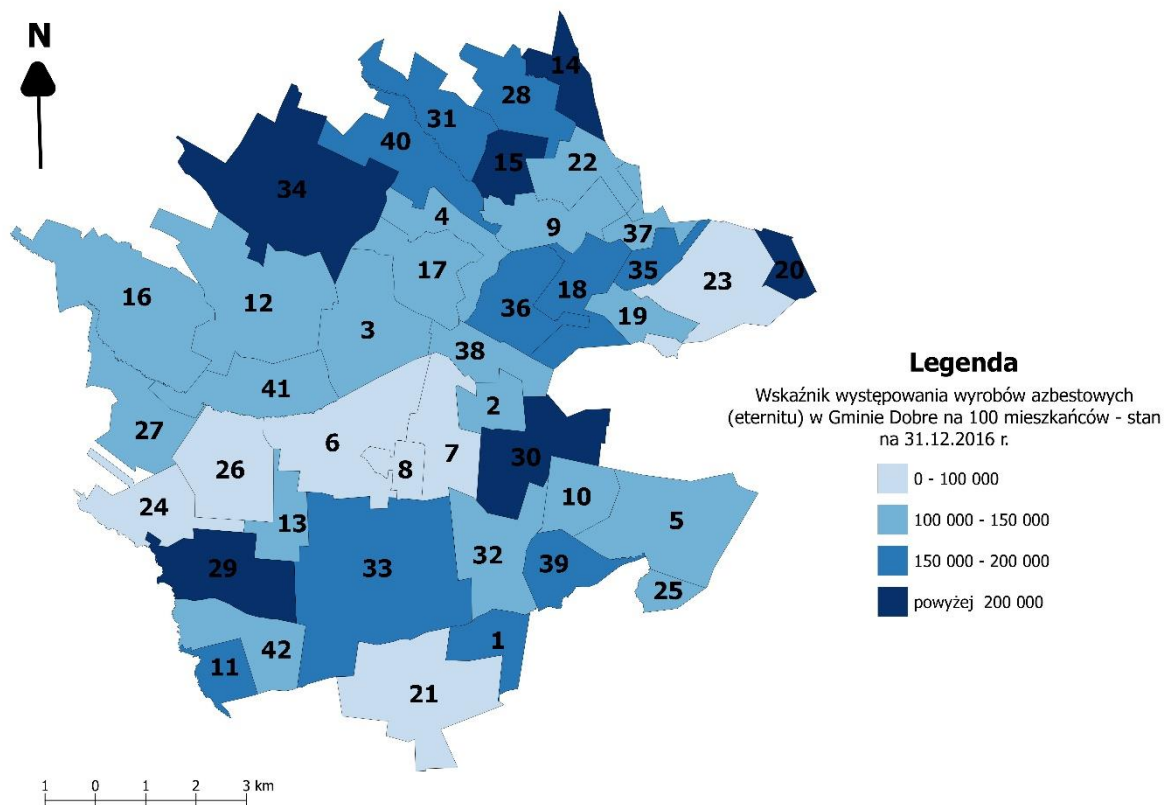
Istotnym czynnikiem wpływającym na parametry środowiskowe poza brakami infrastrukturalnymi w zakresie sieci wodnej, kanalizacyjnej czy gazowej i oddziaływaniem zanieczyszczeń związanych z tzw. niską emisją, które oddziałują na zdrowie mieszkańców Gminy Dobre, jest występowanie na jej terenie wyrobów azbestowych. Zgodnie z polskim prawodawstwem od roku 1997 azbest figuruje w wykazie niebezpiecznych substancji chemicznych, który stanowi załącznik do Rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dn. 21.08.1997 r. w sprawie substancji chemicznych, stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia (Dz. U. z 1997 r. Nr 105 poz. 671). Chorobotwórczość azbestu związana jest ze stopniem penetracji i ilością włókien w dolnej części układu oddechowego, który wpływa na zdrowie ludzi powodując różnorodne schorzenia, w tym: pylicę azbestową, łagodne zmiany opłucne, przewlekłe zapalenie oskrzeli, międzybłoniaka opłucnej i otrzewnej oraz raka płuc.

Na terenie gminy przeprowadzono inwentaryzację i aktualizację bazy danych występowania wyrobów zawierających azbest (głównie pokryć dachowych). Analiza wykazała, iż łączna masa wyrobów azbestowych na obszarze Gminy Dobre wynosi ogółem 6 744 192 kg czyli na jednego mieszkańca gminy przypada około 111 973,97 kg wyrobów.

Poniższa tabela prezentuje **wskaźnik występowania wyrobów azbestowych w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy**. Analiza wykazała, iż większość z przyjętych do badania podobszarów wymaga koniecznych działań związanych z utylizacją wyrobów azbestowych. Podobszary, dla których wskaźnik uzyskał wartości powyżej średniej przyjętej dla Gminy Dobre (111 973,97) to: Adamów (158 491,78), Antonina (121 071,43), Brzozowica (141 638,53), Czarnocin (124 363,75), Czarnogłów (121 396,91), Drop (134 360,00), Duchów (148 057,63), Gęsianka (186 295,45), Głęboczycza (147 471,23), Grabniak (148 628,17), **Jaczevek (334 487,50)**, **Joanin (218 370,45)**, Kąty-Borucza (138 462,50), Kobyłanka (135 607,61), Makówiec Duży (193 836,00), Makówiec Mały (142 052,22), **Marcelin (224 128,57)**, Modecin (127 632,50), Pokrzywnik (134 992,73), Poręby Stare (136 947,13), Radoszyna (175 161,11), **Rakówiec (203 740,18)**, **Rąbierz Kolonia (214 815,45)**, Ruda-Pniewnik (196 857,53), Rudno (136 409,47), Rudzienko (197 647,26), **Rynia (210 654,89)**, Sączocin (153 874,29), Sołki (160 287,67), Świdrów (134 437,50), Wólka Czarnogłowska (184 197,44), Wólka Kobyłańska (194 579,55) Wólka Kokosia (119 201,20), Wólka Młęcka (125 740,66).

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek 20 Wskaźnik występowania wyrobów azbestowych (eternitu) w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobre

Tabela 29 Wskaźnik występowania wyrobów azbestowych (eternitu) w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	Masa wyrobów azbestowych (eternitu) w kg na wydzielonym podobszarze - stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik występowania wyrobów azbestowych (eternitu) na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
1	Adamów	73	115699	158491,78	1
2	Antonina	91	110175	121071,43	1
3	Brzozowica	109	154386	141638,53	1
4	Czarnocin	80	99491	124363,75	1
5	Czarnogłów	194	235510	121396,91	1
6	Dobre I	1022	280647	27460,57	0
7	Dobre II	365	235542	64532,05	0

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	Masa wyrobów azbestowych (eternitu) w kg na wydzielonym podobszarze- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik występowania wyrobów azbestowych (eternitu) na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
8	Dobre III	426	325754	76468,08	0
9	Drop	70	94052	134360,00	1
10	Duchów	59	87354	148057,63	1
11	Gęsianka	44	81970	186295,45	1
12	Głębczyca	212	312639	147471,23	1
13	Grabniak	71	105526	148628,17	1
14	Jaczevek	24	80277	334487,50	1
15	Joanin	44	96083	218370,45	1
16	Kąty - Borucza	120	166155	138462,50	1
17	Kobylanka	92	124759	135607,61	1
18	Makówiec Duży	50	96918	193836,00	1
19	Makówiec Mały	90	127847	142052,22	1
20	Marcelin	21	47067	224128,57	1
21	Młęcin	388	206278	53164,43	0
22	Modecin	80	102106	127632,50	1
23	Nowa Wieś	60	48941	81568,33	0
24	Ośczyzna	78	39265	50339,74	0
25	Pokrzywnik	55	74246	134992,73	1
26	Poręby Nowe	296	273373	92355,74	0
27	Poręby Stare	87	119144	136947,13	1
28	Radoszyna	54	94587	175161,11	1
29	Rakówiec	112	228189	203740,18	1
30	Rąbierz - Kolonia	110	236297	214815,45	1
31	Ruda - Pniewnik	73	143706	196857,53	1
32	Rudno	95	129589	136409,47	1
33	Rudzienko	347	685836	197647,26	1
34	Rynia	133	280171	210654,89	1
35	Sąchocin	35	53856	153874,29	1
36	Sołki	146	234020	160287,67	1
37	Świdrów	32	43020	134437,50	1
38	Walentów	122	132001	108197,54	0
39	Wólka Czarnogłowska	78	143674	184197,44	1
40	Wólka Kobylańska	44	85615	194579,55	1
41	Wólka Kokosia	250	298003	119201,20	1

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	Masa wyrobów azbestowych (eternitu) w kg na wydzielonym podobszarze- stan na 31.12.2016 r.	Wskaźnik występowania wyrobów azbestowych (eternitu) na 100 mieszkańców	Punktacja definiująca obszar zdegradowany
42	Wólka Młęcka	91	114424	125740,66	1
GMINA DOBRE		6023	6744192	111973,97	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Wnioski dotyczące analizy problemów środowiskowych:

Problemy środowiskowe są niebywale istotne na terenie Gminy Dobrze, ponieważ wpływają na obecną jakość życia jej mieszkańców i pośrednio oddziałują na jej zrównoważony rozwój. Co najmniej trzy czynniki lokalne powodują wysokie skażenie środowiska: brak systemu sieci ciepłowniczej, co oznacza zanieczyszczenia z wielu lokalnych źródeł ciepła, w tym tradycyjnych pieców opalanych węglem, ale też po części niedozwolonymi materiałami, bardzo wysokie natężenie ruchu drogowego na drogach funkcjonujących na obszarze gminy oraz występowanie na jej obszarze wyrobów azbestowych. Niestety, w minionych latach na terenie gminy nie były prowadzone specjalistyczne pomiary zanieczyszczeń środowiska, nie można zatem kompetentnie wskazać obszarów szczególnie zdegradowanych pod kątem środowiskowym. Z uwagi na masowe występowanie głównych źródeł skażeń, cały teren gminy należy wskazać jako obszar wymagający działań naprawczych, pod kątem zanieczyszczenia środowiska, ponieważ kwestie dotyczące czynników wpływających na jakość środowiska (stan techniczny budynków, przestarzałe systemy grzewcze, niska emisja ze źródeł komunikacyjnych, niewystarczający poziom wykorzystania w systemach grzewczych instalacji OZE, niska świadomość ekologiczna mieszkańców, konieczność wyeliminowania z użytkowania wyrobów azbestowych), nie zostały do chwili obecnej dostatecznie rozwiązane.

CZĘŚĆ IV. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych

1. Metodologia wyznaczania obszarów kryzysowych

Podstawą wyznaczenia terenów, które spełniają kryterium degradacji było rozpoznanie głównych problemów rozwojowych gminy. Delimitacja obszarów zdegradowanych została przeprowadzona w oparciu o zasadę współwystępowania czynników kryzysowych w poszczególnych sferach.

Wykorzystując zestawienie wskaźników degradacji w poszczególnych jednostkach przyjęto, że kwalifikacja jednostki do obszaru zdegradowanego następuje wówczas, jeżeli odnotowano w niej szczególnie niekorzystne wartości wskaźników społecznych oraz występowanie niekorzystnych wskaźników w pozostałych zakresach tematycznych.

W procesie przeprowadzania analizy wskaźnikowej wzięto pod uwagę następujące cechy degradacji **w sferze społecznej:**

- Wskaźnik zarejestrowanych zdarzeń na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik liczby „niebieskich kart na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców, w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat,
- Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+ na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenia z tytułu usług opiekuńczych na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych na 100 mieszkańców,
- Wskaźnik zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym,
- Wskaźnik zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

W sferze gospodarczej uwzględniono:

- Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym

W sferze funkcjonalno-przestrzennej i technicznej wykorzystano dane dotyczące:

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

- Wskaźnika liczby budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r. w złym stanie technicznym wymagających modernizacji w tym termomodernizacji
- wskaźnika publicznej powierzchni służącej do aktywności społecznej i sportowo-rekreacyjnej, w odległości 1 km od centrum wydzielonego podobszaru (wzdłuż głównych ulic).

W sferze środowiskowej uwzględniono:

- Wskaźnik występowania wyrobów azbestowych (eternitu) na 100 mieszkańców

Szczegółowe dane jednostkowe pochodziły z Urzędu Gminy Dobre – jednostek organizacyjnych, w tym z Ośrodka Pomocy Społecznej oraz z Komisariatu Policji w Stanisławowie. Wykorzystane dane były aktualne na dzień 31 grudnia 2016 r., z wyjątkiem danych dotyczących dożywiania dzieci, dla których przyjęto stan na 30 czerwca 2017 r.

W celu osiągnięcia porównywalnego charakteru wszystkich wskaźników, wartości liczbowe sprowadzono każdorazowo do miary względnej, za pomocą dzielenia przez liczbę ludności danego obszaru.

Kryterium przyznania punktu świadczącego o degradacji obszaru w analizie typu binarnego (0;1) była wartość względna danego wskaźnika wyższa lub niższa od średniej dla gminy w kategoriach, w których było to niekorzystne. Kategorie, w których niższa wartość od średniej była uznawana za niekorzystną to: liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ważona liczbą mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Wyboru obszaru zdegradowanego dokonano bazując na przeprowadzonej analizie mierników ilościowych oraz mierników jakościowych w odniesieniu do poszczególnych podobszarów Gminy Dobre.

Obszar zdegradowany jest to obszar, który charakteryzuje się wysoką koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji, kapitału społecznego), którym towarzyszą negatywne okoliczności w co najmniej jednej z następujących sfer życia: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej.

W tabeli nr 31 zestawiono mierniki ilościowe poddane analizie dotyczące wszystkich podobszarów Gminy Dobre. W przypadku każdego miernika kolorem czerwonym zaznaczono wskaźnik, któremu przypisano wartość „1” o najbardziej krytycznej wartości danego wskaźnika. Następnie dla każdego sołectwa zsumowano liczbę uzyskanych „jedynek”. Sołectwa o największej sumie mierników, które uzyskały wartość „1”, w siedmiu miernikach lub powyżej tej liczby, w odniesieniu do sfery społecznej oraz co najmniej jeden symptom kryzysu w pozostałych sferach: gospodarczej funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej, zostały zdefiniowane jako obszar zdegradowany.

2. Zasięg przestrzenny obszarów zdegradowanych

Przeprowadzona szczegółowa diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych dotycząca Gminy Dobre wykazała, iż na jej terenie mają miejsce niekorzystne tendencje społeczne, gospodarcze, funkcjonalno-przestrzenne, techniczne i środowiskowe, które rzutują na sytuację gminy i uniemożliwiają obszarom pozostającym w kryzysie, uzyskanie takich parametrów wskaźnikowych (dotyczących sfery społecznej, gospodarczej, przestrzennej technicznej, środowiskowej), które wpłyną na stabilny rozwój tych obszarów. Stan kryzysowy występujący na obszarze Gminy Dobre został stwierdzony w wyniku koncentracji zjawisk przede wszystkim w sferze społecznej, głównie z w zakresie: bezrobocia, ubóstwa, wysokiej przestępczości, wysokiej liczby zdarzeń i wypadków, niskiego poziomu kapitału społecznego czy niskiej aktywności społecznej mieszkańców, a także w wyniku występowania co najmniej jednego zjawiska w sferze: gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej.

Wyznaczenie podobszaru zdegradowanego na terenie Gminy Dobre zostało przeprowadzone poprzez dokonanie:

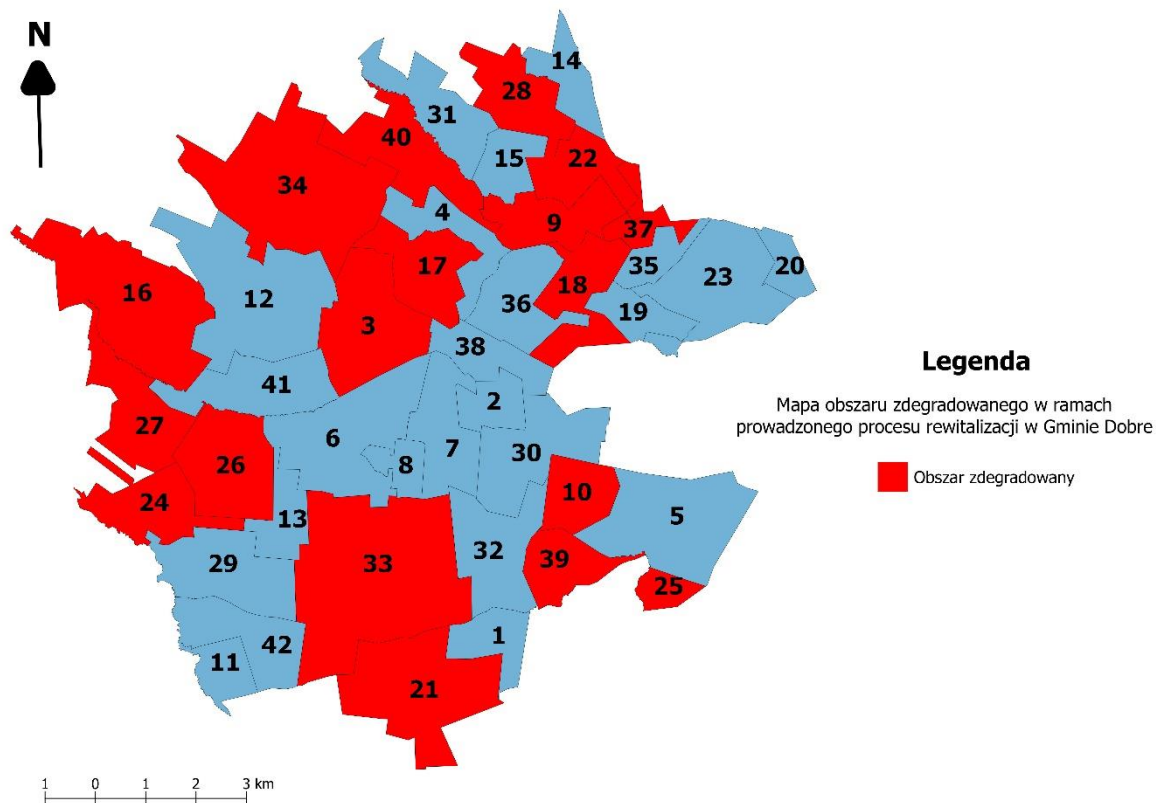
- ✓ Analizy wskaźnikowej wszystkich podobszarów, przy uwzględnieniu zweryfikowanych i porównywalnych danych, zastosowanych dla 13 wskaźników sfery społecznej, jednego wskaźnika sfery gospodarczej, dwóch wskaźników sfery funkcjonalno-przestrzennej i technicznej oraz jednego wskaźnika sfery środowiskowej.
- ✓ Za podobszary zdegradowane uznano te podobszary, w których wartość wskaźnika była mniej korzystna niż średnia przyjęta dla gminy, w odniesieniu do co najmniej 7 wskaźników odnotowanych w sferze społecznej i co najmniej 1 wskaźnika w pozostałych sferach.

W wyniku przeprowadzonych analiz proponuje się wyznaczenie obszaru zdegradowanego, który podzielony jest na 18 podobszarów:

- Brzozowica
- Drop
- Duchów
- Kąty Borucza
- Kobylanka
- Makówiec Duży
- Młęcin
- Modecin
- Osęczyzna
- Pokrzywnik
- Poręby Nowe
- Poręby Stare
- Radoszyna
- Rudzienko
- Rynia
- Świdrów
- Wólka Czarnogłowska
- Wólka Kobylańska

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek Mapa obszaru zdegradowanego w ramach prowadzonego procesu rewitalizacji w Gminie Dobre

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobre

Tabela 30 Zestawienie mierników kryzysu dla Gminy Dobre - opis szczegółowy

NR WSKAŹNIKA	OPIS SZCZEGÓŁOWY
1	Wskaźnik zarejestrowanych zdarzeń na 100 mieszkańców
2	Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców
3	Wskaźnik liczby „niebieskich kart na 100 mieszkańców
4	Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców
5	Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową na 100 mieszkańców
6	Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat
7	Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+ na 100 mieszkańców
8	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców
9	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych na 100 mieszkańców
10	Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców
11	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych na 100 mieszkańców
12	Wskaźnik zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

NR WSKAŹNIKA	OPIS SZCZEGÓŁOWY
13	Wskaźnik zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
14	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
15	Wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r. w złym stanie technicznym wymagających modernizacji w tym termomodernizacji
16	Wskaźnik publicznej powierzchni służącej do aktywności społecznej i sportowo-rekreacyjnej, w odległości 1 km od centrum wydzielonego podobszaru (wzdłuż głównych ulic)
17	Wskaźnik występowania wyrobów azbestowych (eternitu) na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie Contract Consulting

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Tabela 31 Analiza wskaźnikowa obszarów degradacji na terenie Gminy Dobre przeprowadzona w ramach prowadzonego procesu rewitalizacji

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	SFERA SPOŁECZNA													SUMA PUNKTACJI WSKAŹNIKÓW SPOŁECZNYCH	SFERA GOSPODARCZA	SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA I TECHNICZNA		SFERA ŚRODOWISKOWA
			Wskaźnik zarejestrowanych zdarzeń	Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń	Wskaźnik liczby „niebieskich kart	Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia	Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową	Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w wieku 0-18 lat	Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych	Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych	Wskaźnik zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik zarejestrowanych długotrwałe bezrobotnych			Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r.. w złym stanie technicznym wymagających modernizacji	
1	Adamów	73	0,00	0,00	0	-	1,37	16,67	25,00	-	-	2,74	-	6,52	4,35	6	4,35	0	0,00	158491,78
2	Antonina	91	7,69	1,10	0	-	1,10	25,00	15,00	4,40	-	2,20	-	4,26	2,13	6	6,38	0	0,00	121071,43
3	Brzozowica	109	11,01	3,67	0	2,752	0,92	29,41	35,29	5,50	0,92	4,59	0,92	4,55	3,03	11	3,03	1	0,92	141638,53
4	Czarnocin	80	11,25	2,50	1,25	-	1,25	8,33	29,17	1,25	-	1,25	1,25	0	0	6	5	0	0,00	124363,75
5	Czarnogłów	194	6,19	3,09	0	-	0,52	7,50	22,50	1,03	-	0,52	0,52	0,88	0	3	4,42	1	0,52	121396,91
6	Dobre I	1022	13,70	3,33	0,88	0,098	0,10	1,38	5,53	0,29	0,10	0,10	0,10	4,53	1,33	4	20,27	0,88	0,20	27460,57
7	Dobre II	365	13,15	2,47	0,27	-	-	1,67	10,83	0,55	-	0,55	-	3,45	1,97	3	9,85	0	0,55	64532,05
8	Dobre III	426	12,68	2,58	0,47	0,235	-	3,75	12,50	0,70	-	0,47	-	1,24	0,83	4	5,59	0	0,23	76468,08
9	Drop	70	27,14	1,43	2,86	4,286	1,43	40,00	40,00	7,14	1,43	4,29	1,43	0	0	10	5	1	1,43	134360,00
10	Duchów	59	20,34	8,47	0	-	1,69	6,25	18,75	3,39	-	-	1,69	14,71	11,76	8	2,94	0	0,00	148057,63

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	SFERA SPOŁECZNA													SUMA PUNKTACJI WSKAŹNIKÓW SPOŁECZNYCH	SFERA GOSPODARCZA	SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA I TECHNICZNA		SFERA ŚRODOWISKOWA
			Wskaźnik zarejestrowanych zdarzeń	Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń	Wskaźnik liczby „niebieskich kart	Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia	Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc z wynościową	Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w wieku 0-18 lat	Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych	Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych	Wskaźnik zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych			Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r.. w złym stanie technicznym wymagających modernizacji	
11	Gęsianka	44	25,00	9,09	0	-	2,27	-	28,57	2,27	-	-	2,27	0	0	6	9,09	0	0,00	186295,45
12	Głębozczyca	212	9,91	1,42	0	-	0,47	-	30,77	0,94	0,47	0,94	0,47	2,61	1,74	3	7,83	0	0,00	147471,23
13	Grabniak	71	5,63	1,41	0	-	1,41	-	21,05	2,82	1,41	1,41	1,41	0	0	5	5	0	0,00	148628,17
14	Jaczevek	24	4,17	0,00	0	-	4,17	-	50,00	8,33	-	-	4,17	9,09	0	5	9,09	0	0,00	334487,50
15	Joanin	44	0,00	0,00	0	-	2,27	42,86	14,29	-	-	2,27	2,27	6,9	0	5	6,9	0	0,00	218370,45
16	Kąty - Borucza	120	28,33	0,83	0	-	0,83	15,38	23,08	0,83	-	1,67	0,83	4,92	4,92	8	0	1	0,83	138462,50
17	Kobylanka	92	4,35	0,00	0	-	1,09	5,56	27,78	3,26	-	2,17	1,09	2,13	2,13	7	6,38	0	0,00	135607,61
18	Makówiec Duży	50	22,00	6,00	0	-	2,00	33,33	33,33	4,00	-	4,00	2,00	3,13	3,13	9	3,13	0	0,00	193836,00
19	Makówiec Mały	90	4,44	1,11	0	-	1,11	16,67	27,78	-	-	1,11	1,11	1,92	1,92	5	1,92	0	0,00	142052,22

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	SFERA SPOŁECZNA													SUMA PUNKTACJI WSKAŹNIKÓW SPOŁECZNYCH	SFERA GOSPODARCZA	SFERA FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNA I TECHNICZNA		SFERA ŚRODOWISKOWA
			Wskaźnik zarejestrowanych zdarzeń	Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń	Wskaźnik liczby „niebieskich kart	Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia	Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową	Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w wieku 0-18 lat	Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych	Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych	Wskaźnik zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik zarejestrowanych długotrwałe bezrobotnych			Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r., w złym stanie technicznym wymagających modernizacji	
20	Marcelin	21	9,52	0,00	0	-	4,76	50,00	25,00	-	-	-	4,76	7,14	0	5	7,14	0	0,00	224128,57
21	Młęcin	388	12,89	2,58	0,26	0,515	0,26	8,70	34,78	1,55	0,52	1,80	0,26	0,87	0	7	9,57	1	0,52	53164,43
22	Modecin	80	10,00	1,25	0	-	1,25	22,22	33,33	1,25	-	2,50	1,25	4,35	4,35	7	4,35	0	0,00	127632,50
23	Nowa Wieś	60	1,67	0,00	0	-	1,67	14,29	35,71	1,67	-	1,67	1,67	0	0	6	2,78	0	1,67	81568,33
24	Oścyczyna	78	41,03	12,82	0	2,564	1,28	22,22	27,78	5,13	-	5,13	1,28	7,14	4,76	11	4,76	0	0,00	50339,74
25	Pokrzywnik	55	16,36	16,36	0	3,636	1,82	6,90	6,90	3,64	3,64	5,45	1,82	0	0	9	6,9	0	0,00	134992,73
26	Poręby Nowe	296	13,51	3,04	0,34	1,014	0,34	18,37	28,57	2,36	-	2,70	0,34	1,14	0,57	7	1,71	1	0,68	92355,74
27	Poręby Stare	87	13,79	3,45	0	1,149	1,15	-	20,00	3,45	-	2,30	1,15	3,64	1,82	9	9,09	0	0,00	136947,13
28	Radoszyna	54	5,56	1,85	0	1,852	1,85	25,00	50,00	3,70	-	3,70	1,85	3,45	3,45	9	0	1	0,00	175161,11
29	Rakówiec	112	9,82	0,89	0	0,893	0,89	3,70	33,33	0,89	-	1,79	0,89	1,72	0	6	10,34	1	0,89	203740,18

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	SFERA SPOŁECZNA													SUMA PUNKTACJI WSKAŹNIKÓW SPOŁECZNYCH	SFERA GOSPODARCZA	SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA I TECHNICZNA		SFERA ŚRODOWISKOWA
			Wskaźnik zarejestrowanych zdarzeń	Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń	Wskaźnik liczby „niebieskich kart	Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia	Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc z wyznaczonej	Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w wieku 0-18 lat	Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych	Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych	Wskaźnik zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych			Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r. w złym stanie technicznym wymagających modernizacji	
30	Rąbierz - Kolonia	110	4,55	0,00	0	-	0,91	29,17	20,83	0,91	-	1,82	0,91	3,23	1,61	4	6,45	0	0,00	214815,45
31	Ruda - Pniewnik	73	4,11	0,00	0	-	1,37	-	33,33	2,74	-	-	1,37	4,65	2,33	6	6,98	0	0,00	196857,53
32	Rudno	95	7,37	1,05	0	-	1,05	9,52	19,05	-	-	-	1,05	5,77	5,77	5	1,92	1	0,00	136409,47
33	Rudzienko	347	12,10	2,59	0,86	0,865	0,29	15,73	23,60	2,02	0,29	1,73	0,29	4,86	1,62	10	3,24	1	0,29	197647,26
34	Rynia	133	17,29	0,00	0,75	0,752	0,75	8,00	24,00	1,50	1,50	0,75	0,75	10,96	5,48	11	5,48	0	0,75	210654,89
35	Sąchocin	35	17,14	2,86	0	-	2,86	-	50,00	-	-	-	2,86	8,33	0	6	4,17	1	0,00	153874,29
36	Sołki	146	12,33	3,42	0	-	0,68	6,25	28,13	-	-	-	0,68	0	0	6	2,63	0	0,68	160287,67
37	Świdrów	32	31,25	0,00	0	-	3,13	80,00	40,00	6,25	-	3,13	3,13	0	0	7	15,38	0	0,00	134437,50
38	Walentów	122	11,48	1,64	0	-	0,82	-	15,79	0,82	0,82	-	0,82	1,41	0	3	2,82	0	0,00	108197,54

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

L.p.	Wydzielony podobszar	Liczba mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	SFERA SPOŁECZNA													SUMA PUNKTACJI WSKAŹNIKÓW SPOŁECZNYCH	SFERA GOSPODARCZA	SFERA FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNA I TECHNICZNA		SFERA ŚRODOWISKOWA
			Wskaźnik zarejestrowanych zdarzeń	Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń	Wskaźnik liczby „niebieskich kart	Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia	Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową	Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w wieku 0-18 lat	Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych	Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych	Wskaźnik zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik zarejestrowanych długotrwałe bezrobotnych			Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej, wybudowanych przed 1989 r., w złym stanie technicznym wymagających modernizacji	
39	Wólka Czarnogłowska	78	0,00	0,00	5,13	-	1,28	18,75	31,25	-	1,28	1,28	1,28	2	0	7	4	0	0,00	184197,44
40	Wólka Kobylańska	44	18,18	0,00	0	-	2,27	-	66,67	4,55	2,27	2,27	2,27	4,35	4,35	9	0	0	0,00	194579,55
41	Wólka Kokosia	250	1,60	0,40	0	-	0,40	7,69	33,85	0,80	-	0,80	0,40	9,59	4,79	4	1,37	0	0,00	119201,20
42	Wólka Młęcka	91	6,59	0,00	0	-	1,10	-	50,00	1,10	-	-	1,10	2,04	2,04	4	2,04	0	0,00	125740,66
GMINA DOBRE		6023	11,90	2,54	0,43	0,398	0,66	1,96	21,66	1,46	0,25	1,25	0,63	3,28	1,67		6,76	0,95	0,30	111973,97

Źródło: Opracowanie własne Contract Consulting

CZĘŚĆ V. Partycypacja społeczna - ankietyzacja

1. Wprowadzenie

W toku prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji przeprowadzono szeroko zakrojone konsultacje społeczne, które były realizowane na różnych etapach prac nad niniejszym dokumentem. Działania te obejmowały różne formy i sposoby przekazu tak, aby dotrzeć do zróżnicowanych grup odbiorców.

Partycypacja społeczna przyjęła następujące formy:

- Organizacja spotkań z mieszkańcami,
- Konsultacje społeczne z mieszkańcami,
- Organizacja spotkań z przedsiębiorcami,
- Organizacja spotkań z organizacjami pozarządowymi,
- Przeprowadzenie badania ankietowego wśród mieszkańców,
- Wykorzystanie strony internetowej Gminy Dobrze w celach informacyjnych (określenie celów procesu rewitalizacji, zakresu prowadzonych działań w ramach programu, terminów warsztatów konsultacyjnych, obecnego statusu prac nad programem).

W dalszej części niniejszego rozdziału przedstawiono wyniki przeprowadzonego badania ankietowego.

Metodologia realizacji badania ankietowego

Dla uzyskania jak najlepszego efektu badanie opinii mieszkańców Gminy Dobrze miało charakter przekrojowy: wybrano metodę sondażową, realizowaną przy zastosowaniu techniki badawczej w formie kwestionariusza ankiety.

Specjalnie stworzony do tego typu badań kwestionariusz ankiety zawierał w zdecydowanej większości pytania zamknięte (z podaniem zamkniętej i wyczerpującej listy odpowiedzi). Pytania takie pozwalają na udzielenie szybkiej odpowiedzi przez respondenta oraz na standaryzację i opracowanie zebranych opinii. Ankietyzacja została przeprowadzona metodą wywiadu bezpośredniego oraz za pośrednictwem formularza ankietowego zamieszczonego na stronie Urzędu Gminy Dobrze.

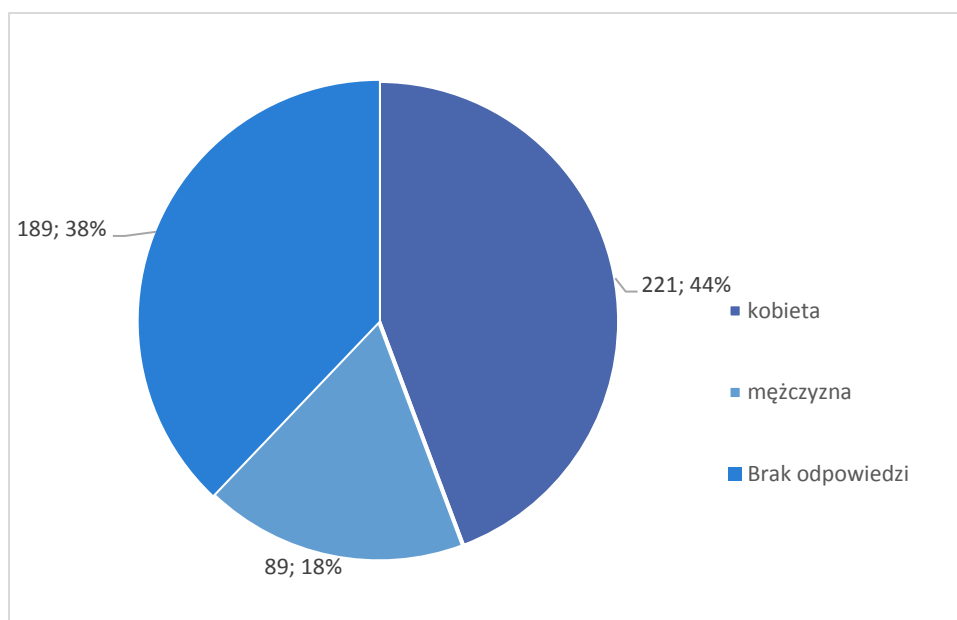
Badania ankietowe zostały przeprowadzone w maju 2017 r.

2. Charakterystyka grupy respondentów

Wysiłki włożone w zebranie jak największej próby badawczej sprawiły, że wybrano kilka sposobów dystrybucji ankiet do mieszkańców. Dystrybucja ankiet została przeprowadzona przy współpracy z placówkami oświatowymi oraz Urzędem Gminy w Dobrem. Przeprowadzona została także bezpośrednia ankietyzacja mieszkańców na ulicach Gminy Dobre, a ponadto kwestionariusz ankiety został zamieszczony na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Ze względu na rodzaje wybranych sposobów dystrybucji respondenci stanowią losową próbę badawczą. W ramach badania ankietowego zebrano 499 wypełnionych ankiet. Ankiety wypełniło 221 kobiet, 89 mężczyzn, natomiast 189 osób nie udzieliło odpowiedzi na pytanie dotyczące płci respondenta.

Wykres 1. Struktura respondentów ze względu na płeć

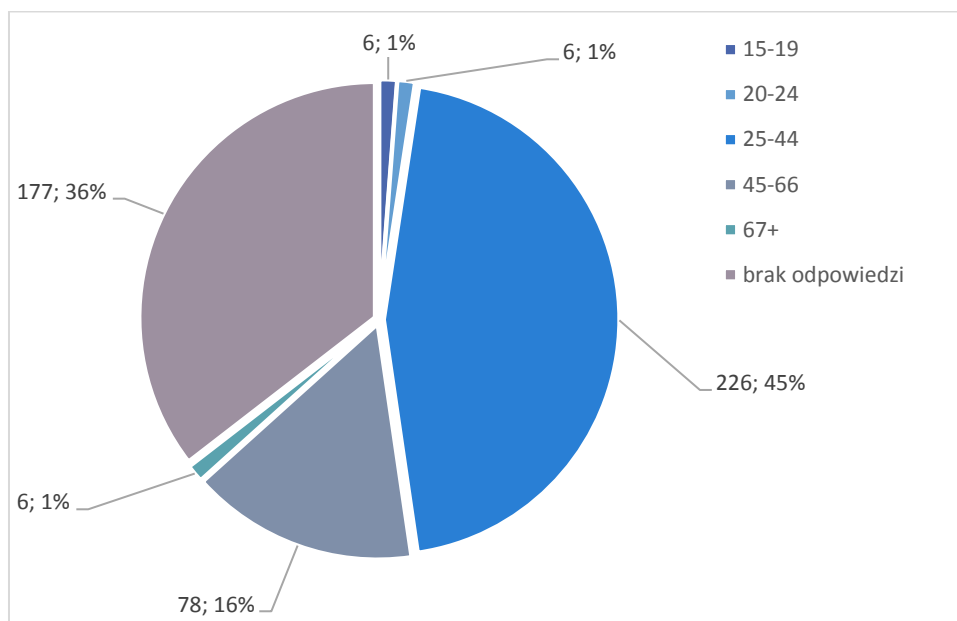

Źródło: Badania ankietowe

Badaniem zostali objęci mieszkańcy w następujących grupach wiekowych: 15-19, 20-24, 25-44, 45-66 oraz 67+. Przyjęte grupy są charakterystyczne dla tego typu badań. Największą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku od 25 do 44 lat, których było 226. Najmniej liczną grupą były natomiast osoby w wieku 15-19 lat; 20-24 lata; 67+. Przez te grupy wiekowe zostało wypełnione po 6 ankiet. Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż aż 177 osób nie wskazało odpowiedzi na pytanie dotyczące wieku respondenta.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

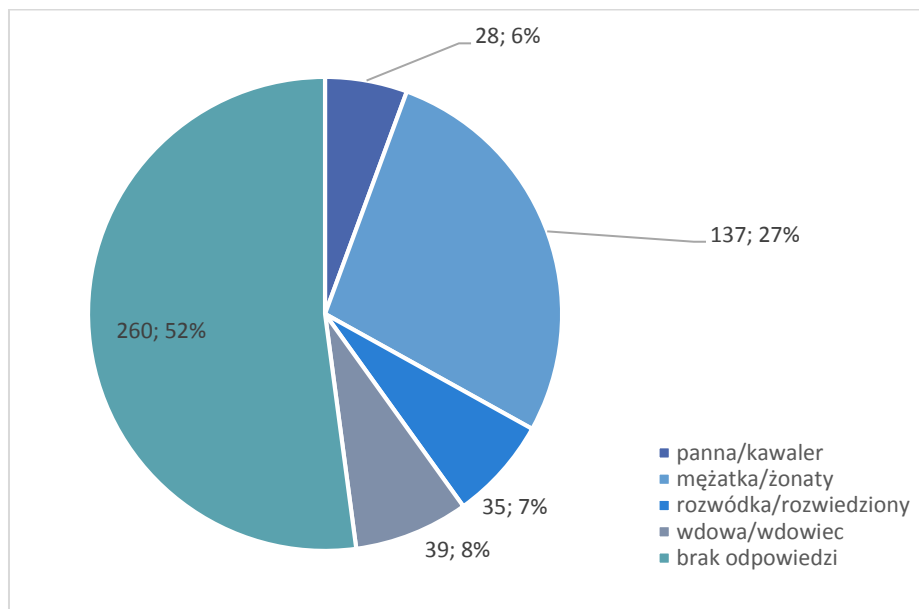
Wykres 2. Struktura respondentów ze względu na wiek

Źródło: Badania ankietowe

Największą grupę respondentów stanowiły osoby, które określiły swój stan cywilny jako „mężatka/żonaty”. Osób tych było ogółem 137 (27%). Natomiast najmniej liczącą grupę, liczącą 28 respondentów, stanowiły osoby, które określiły swój stan cywilny jako „panna/kawaler”. Pośród ankietowanych 260 osób nie wskazało odpowiedzi na pytanie o stan cywilny.

Wykres 3. Struktura respondentów ze względu na stan cywilny

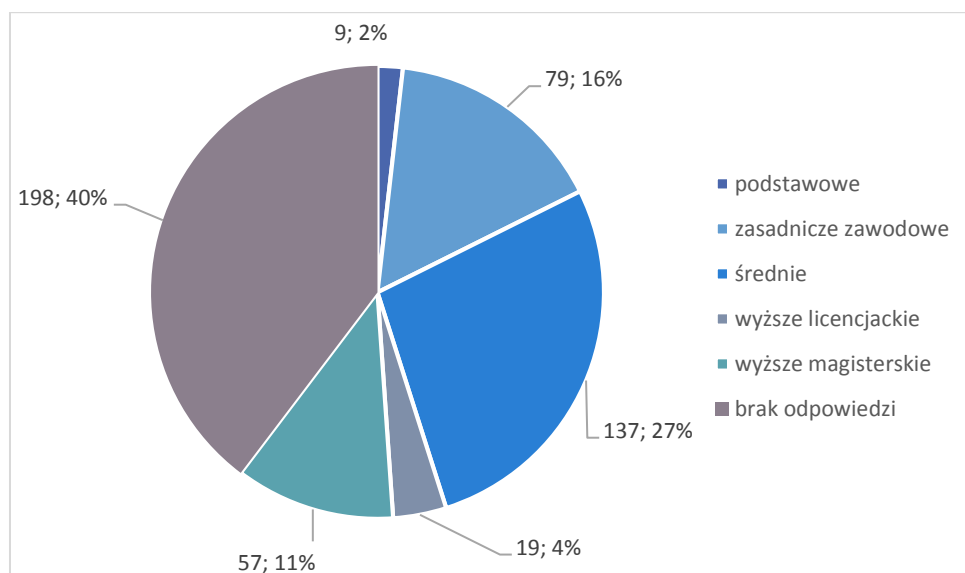

Źródło: Badania ankietowe

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Pod względem wykształcenia najliczniejszą grupą uczestniczącą w badaniu ankietowym były osoby legitymujące się wykształceniem średnim. Liczba tych osób wyniosła 137 stanowiąc 27% ankietowanych. Najmniej respondentów posiadało natomiast wykształcenie podstawowe. Ankiet wypełnionych przez tę grupę było ogółem 9. Natomiast 198 osób (ogółem 40% ankietowanych) nie udzieliło odpowiedzi na pytanie o status dotyczący poziomu wykształcenia.

Wykres 4. Struktura respondentów ze względu na poziom wykształcenia

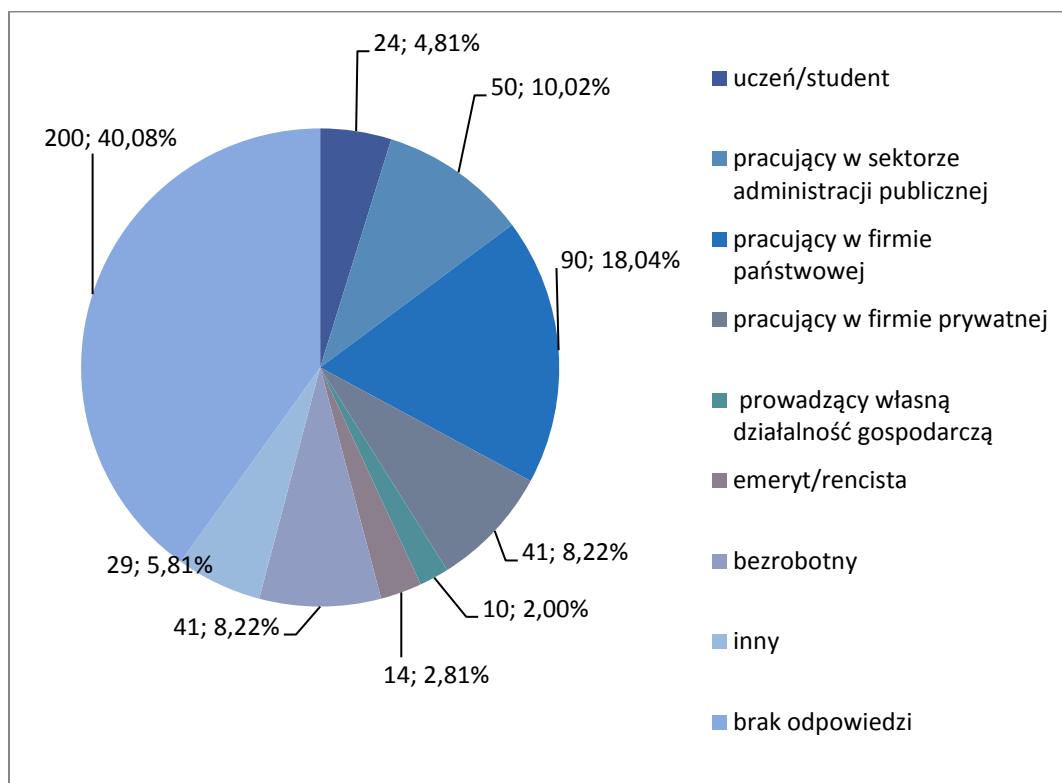

Źródło: Badania ankietowe

Największą grupę respondentów stanowiły osoby pracujące w firmie państwowej -ogółem osób tych było 90 czyli 18,04% ankietowanych. Kolejną najbardziej liczebną grupą respondentów biorących udział w badaniu były osoby pracujące w firmie prywatnej stanowiąc ogółem 8,22% ankietowanych (41 respondentów); osób bezrobotnych (41 respondentów), którzy stanowili ogółem 8,22% ogółu osób biorących udział w badaniu. Natomiast najmniejszą grupą, liczącą 10 respondentów, były osoby, które określiły swój status jako „prowadzący własną działalność gospodarczą”. Na pytanie dotyczące statusu zawodowego 200 ankietowanych (40,08%) nie wskazało żadnej odpowiedzi.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

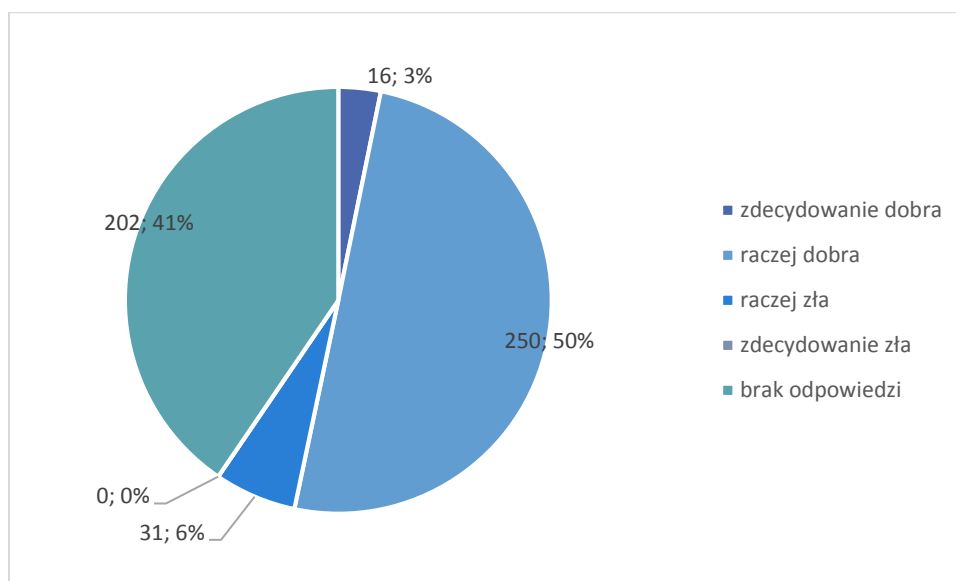
Wykres 5. Struktura respondentów ze względu status zawodowy

Źródło: Badania ankietowe

Kolejnym elementem ankiety było pytanie pomocne w analizie respondentów w odniesieniu do ich sytuacji materialnej. Ankietowanych, którzy określili swoją sytuację jako „raczej dobra” było 250. Liczba ta odpowiada 50% osób biorących udział w ankiecie. Odpowiedź dotyczącą sytuacji materialnej określoną jako „raczej zła” wskazało 31 osób (6% respondentów), „zdecydowanie dobra” wskazało 16 osób (3%), a odpowiedź „zdecydowanie zła” - nie została zaznaczona przez żadnego respondenta. Brak odpowiedzi na powyższe pytanie dotyczyło aż 202 ankietowanych, czyli ogółem 41% biorących udział w badaniu.

Wykres 6. Struktura respondentów ze względu na sytuację materialną

Źródło: Badania ankietowe

Zaprezentowana na powyższych wykresach struktura respondentów wskazuje na to, że w badaniu wzięła udział reprezentatywna grupa mieszkańców w różnym wieku, o różnym poziomie wykształcenia, i stanie cywilnym, charakteryzująca się zróżnicowaną sytuacją materialną. Ankietowani niechętnie udzielali odpowiedzi dotyczących ich statusu czy sytuacji materialnej. Przekrojowy charakter badania ankietowego wskazuje, iż wyniki ankiet są wiarygodne i oddają opinię społeczności lokalnej na tematy będące przedmiotem badania.

3. Analiza odpowiedzi

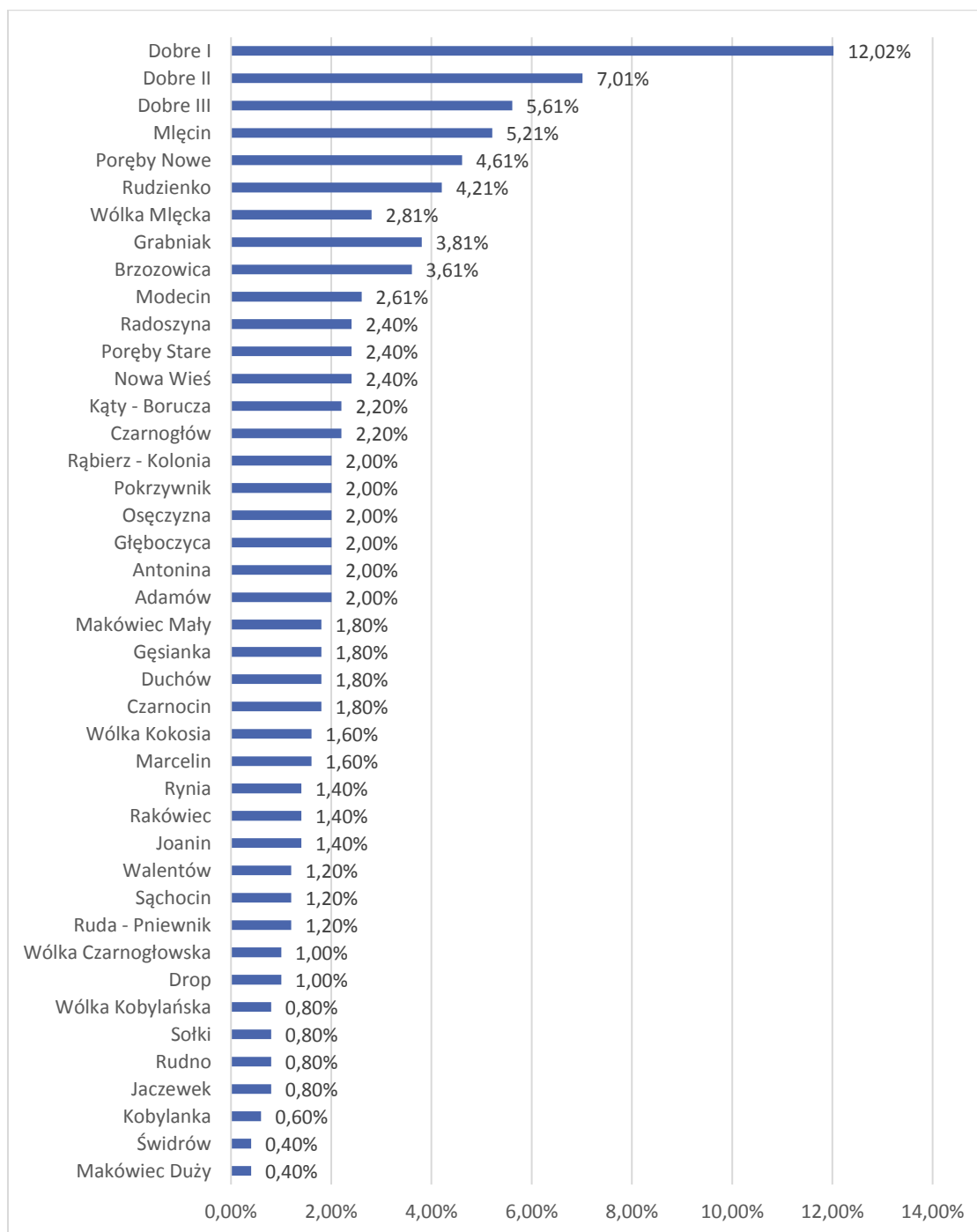
Na poniższych wykresach przedstawiono wyniki przeprowadzonego badania ankietowego. Należy zauważyć, że w wielu przypadkach respondenci nie odpowiadali na wszystkie pytania zawarte w kwestionariuszu, dlatego przy analizie odpowiedzi na dane pytanie zaznaczono liczbę osób, które udzieliły stosownej odpowiedzi.

Aby przeprowadzona analiza opinii publicznej była miarodajna i aby móc porównywać odpowiedzi na konkretne pytania, liczbę osób, która udzieliła danej odpowiedzi, przedstawiono procentowo jako odsetek osób, które łącznie wypowiedziały się w danym pytaniu. Ponadto, niektóre pytania miały charakter otwarty, a w pytaniach zamkniętych możliwe było wskazanie kilku odpowiedzi, dlatego liczba łącznie wskazanych odpowiedzi niejednokrotnie przewyższała liczbę respondentów. Odsetek osób, które wskazały poszczególne odpowiedzi, po zsumowaniu przyjmował więc bardzo często wartość wyższą niż 100%.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Pytanie 1.

Wykres 5 "Który obszar gminy Dobre powinien zostać poddany procesowi rewitalizacji, ponieważ jest najbardziej problemowy i najtrudniej się tam żyje?"

Źródło: Badania ankietowe

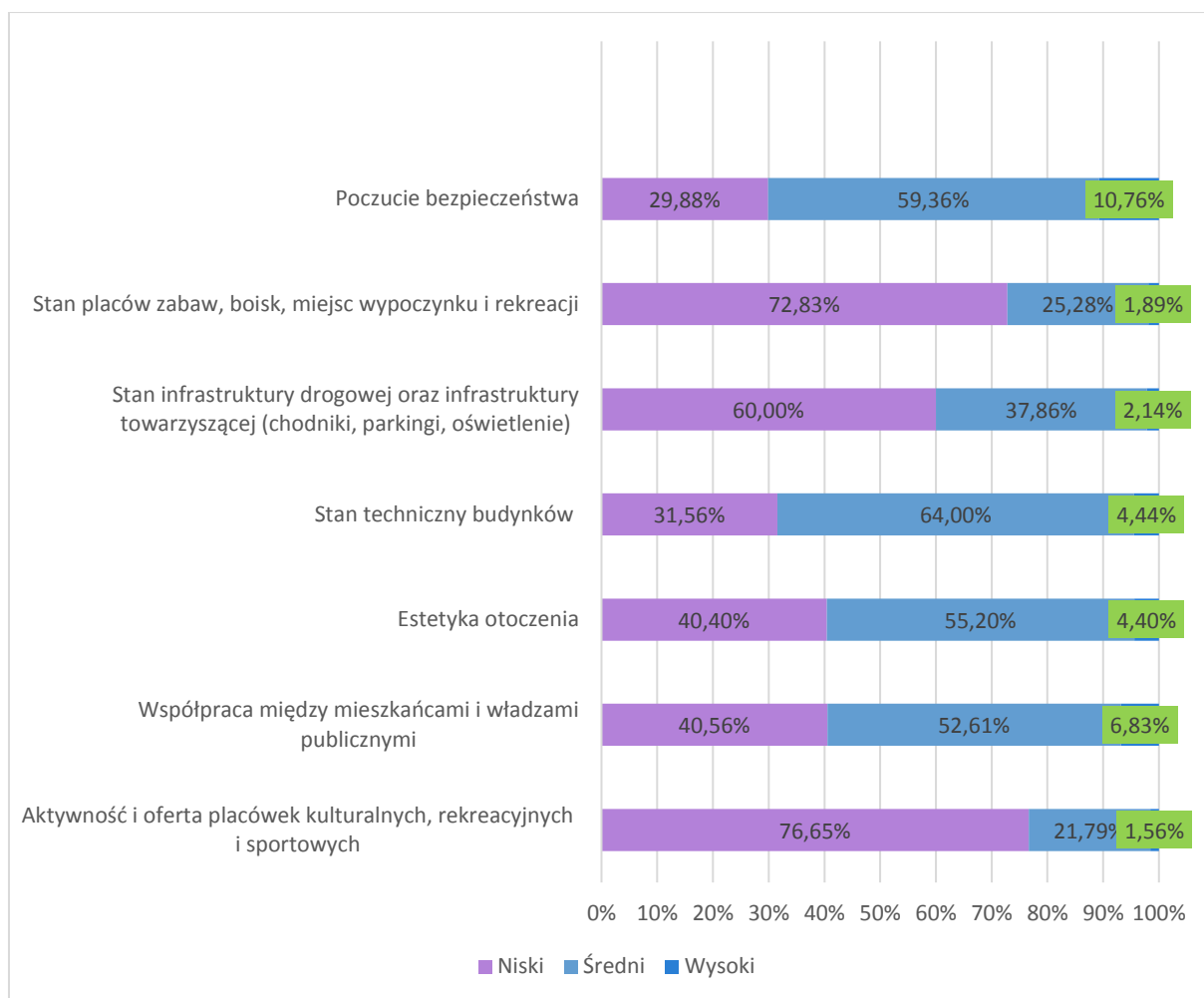
W celu zastosowania spójnego nazewnictwa w Lokalnym Programie Rewitalizacji nazwy podobszarów przy wynikach przeprowadzonej ankietyzacji wpisano zgodnie z przyjętą w dokumencie nomenklaturą. Największa grupa respondentów, stanowiąca 12,02% ogółu badanych wskazała Dobre I jako miejsce, w którym należy przeprowadzić rewitalizację. W dalszej kolejności wskazywano: Dobre II (7,01%),

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Dobre III (5,61%), Poręby Nowe (4,61%) i Rudzienko (4,21%). Dane zamieszczone na powyższym wykresie ilustrują niezmiernie zróżnicowanie odpowiedzi. Poza wyżej wymienionymi podobszarami wszystkie pozostałe zostały wskazane przez kilku respondentów.

Pytanie 2.

Wykres 6 "Co cechuje wskazany przez Pana/Panią obszar?"

Źródło: Badania ankietowe

Analiza wypełnionych w badaniu ankiet wykazała, iż w odniesieniu do charakterystyki obszaru rewitalizacji, w aspekcie:

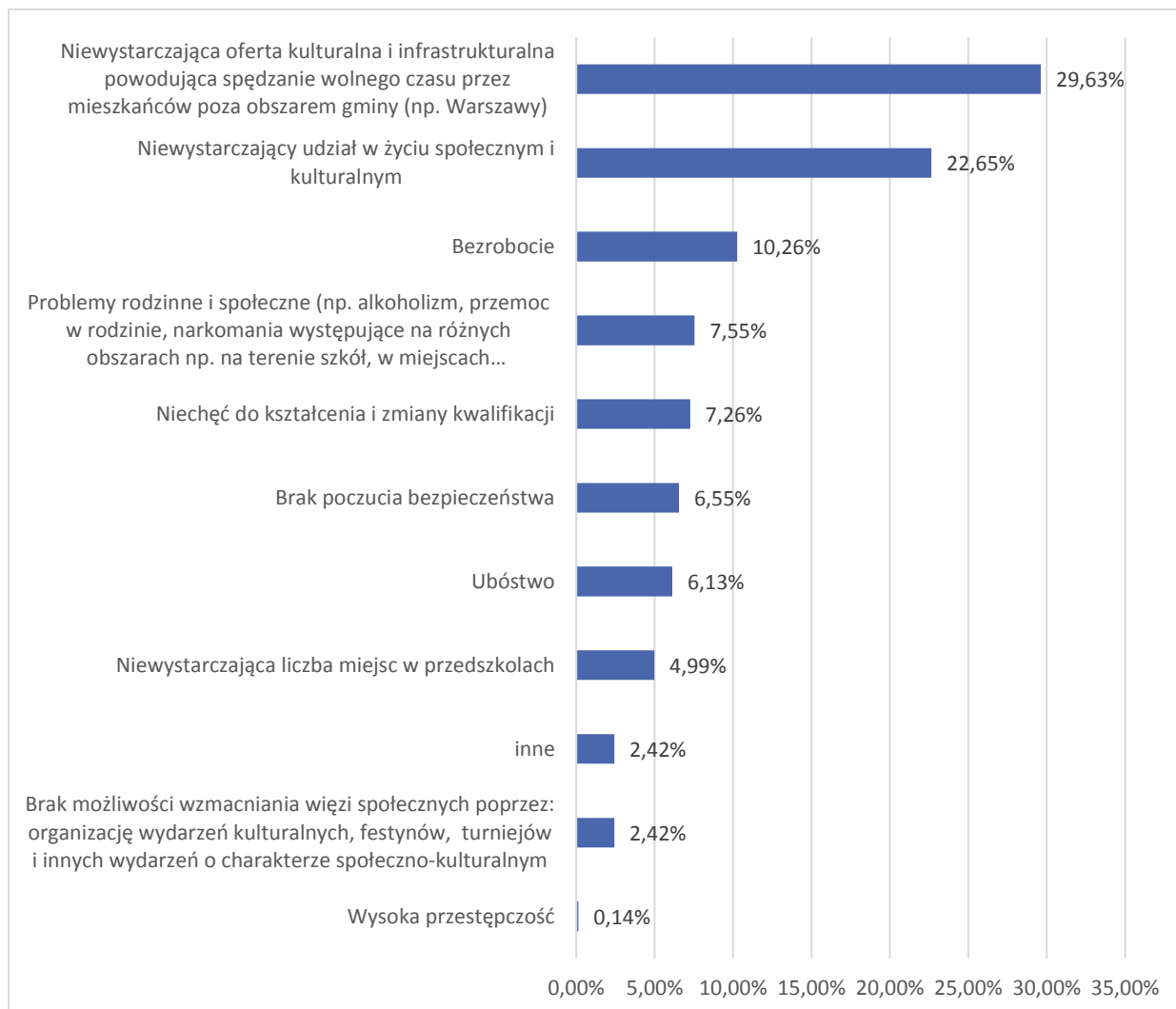
- ✓ poczucia bezpieczeństwa, respondenci uznali, iż problem braku bezpieczeństwa posiada średnie natężenie (59,36% odpowiedzi)
- ✓ stanu placów zabaw, boisk, miejsc wypoczynku i rekreacji, **72,83%** wskazało, iż stan infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej jest niski
- ✓ stanu infrastruktury drogowej oraz infrastruktury towarzyszącej (chodniki, parkingi, oświetlenie) aż **60,00%** respondentów wskazała na niski poziom infrastruktury drogowej, a niewiele mniej badanych 37,86% wskazało na jej średni stan

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

- ✓ stanu technicznego budynków, respondenci opowiedzieli się w większości za średnim stanem technicznym tkanki budowlanej (64,00%), natomiast **31,56% uważa, iż stan techniczny budynków jest niski**
- ✓ estetyki otoczenia, osoby biorące udział w ankietyzacji wskazały na średni stan estetyki otoczenia (55,20% odpowiedzi) oraz **niski stan estetyki otoczenia 40,40%**
- ✓ współpracy między mieszkańcami i władzami publicznymi, aż 52,61% respondentów określiło ją na średnim poziomie
- ✓ aktywności i oferty placówek kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych, **aż 76,65% respondentów uważa, iż wskazana aktywność tych placówek jest niska**

Pytanie 3.

Wykres 7 "Proszę wskazać najpoważniejsze problemy społeczne występujące na obszarze wskazanym wcześniej przez Pana/Panią do rewitalizacji: (max 3 odpowiedzi)"

Źródło: Badania ankietowe

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Respondenci wskazując najważniejsze problemy społeczne dotyczące obszaru wskazanego do rewitalizacji wskazali wśród możliwych odpowiedzi „niewystarczająca oferta kulturalną i infrastrukturalną powodującą spędzanie wolnego czasu przez mieszkańców poza obszarem gminy”. Największa liczba respondentów (29,63%) wskazała na właśnie ten problem społeczny występujący w Gminie Dobrze. Kolejnym wysoko punktowany problemem społecznym wskazanym przez respondentów był „niewystarczający udział w życiu społecznym i kulturalnym” (22,65%) oraz bezrobocie (10,26%). Pozostałe wskazania kształtowały się na poziomie od 7,55% do 0,14%.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Pytanie 4.

Wykres 8 "Proszę wskazać najważniejsze Pana/Pani zdaniem problemy gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne na obszarze wskazanym wcześniej przez Pana/Panią do rewitalizacji (max 4 odpowiedzi)"

Źródło: Badania ankietowe

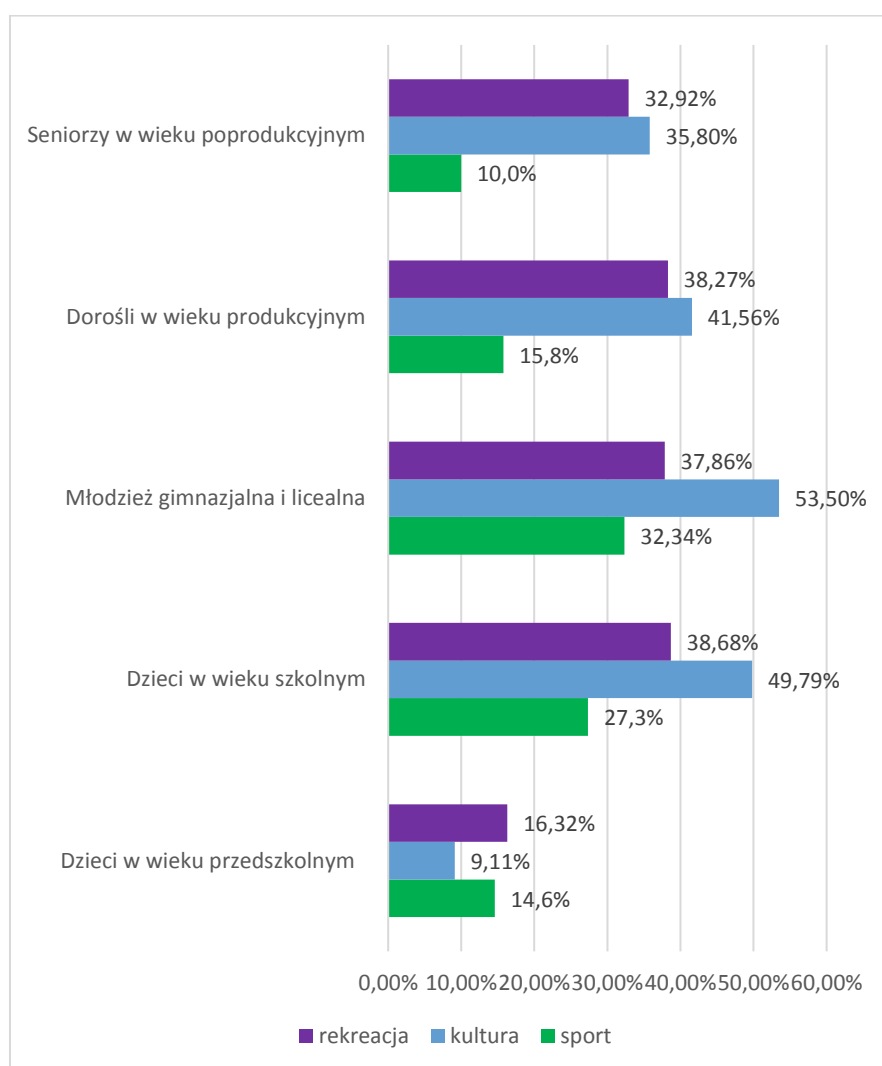
Negatywne zjawiska wynikające z problemów gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych zostały ocenione przez respondentów poprzez wytypowanie najbardziej priorytetowych zagadnień

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

kryzysowych w tym zakresie. Respondenci nie wskazali jednoznacznie jednego wyróżniającego się problemu, a odpowiedzi na to pytanie były podzielone na wszystkie możliwie do wyboru odpowiedzi. Najwyższy odsetek odpowiedzi dotyczył braku dobrych miejsc pracy w gminie (16,43%), braku miejsc publicznych dogodnych dla wypoczynku rodzin z dziećmi oraz miejsc wydarzeń społecznych i kulturalnych (15,96% odpowiedzi), niewystarczająco rozwinięta infrastruktura komunikacyjna (drogi, chodniki, parkingi) - (13,52% wskazań). Pozostałe możliwe do udzielenia odpowiedzi uzyskały od 9,39% do 0,94%- były zatem bardzo zróżnicowane.

Pytanie 5.

Wykres 9 „Proszę wskazać, dla których z niżej wymienionych grup społecznych, zagospodarowanie czasu wolnego w zakresie sportu, rekreacji i kultury, wymaga podjęcia natychmiastowych działań?”

Źródło: Badania ankietowe

W odniesieniu do odpowiedzi respondentów dotyczących poszczególnych grup społecznych i wskazania, w którym obszarze (rekreacja, kultura, sport), konieczna jest natychmiastowa interwencja, odpowiedzi zostały uszeregowane pod względem liczby wskazań respondentów w sposób następujący:

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

- ✓ dla seniorów w wieku poprodukcyjnym, konieczne są działania w obszarze kultury (35,80% wskazań respondentów), rekreacji (32,92% wskazań respondentów) oraz w obszarze sportu (10,00% wskazań respondentów)
- ✓ dla dorosłych w wieku produkcyjnym, konieczne są działania w obszarze kultury (41,56% wskazań respondentów), rekreacji (38,27% wskazań respondentów) oraz sportu (15,80% wskazań respondentów)
- ✓ dla młodzieży gimnazjalnej i licealnej, konieczne są działania w obszarze kultury (53,50% wskazań respondentów), rekreacji (37,86% wskazań respondentów) oraz sportu (32,34% wskazań respondentów)
- ✓ dla dzieci w wieku szkolnym, konieczne są działania w obszarze kultury (49,79% wskazań respondentów), rekreacji (38,68% wskazań respondentów) oraz sportu 27,3% wskazań respondentów)
- ✓ dla dzieci w wieku przedszkolnym, konieczne są działania w obszarze rekreacji (16,32% wskazań respondentów), sportu (14,6% wskazań respondentów) oraz kultury (9,11% wskazań respondentów)

PODSUMOWANIE BADANIA ANKIETOWEGO

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na obszarze Gminy Dobre wzięło udział ogółem 449 osób z czego 221 osób stanowiły kobiety, 89 osób reprezentowało grupę mężczyzn, 189 osób nie udzieliło odpowiedzi wskazującej płeć ankietowanego. Najlicniejsza grupa ankietowanych określiła swój wiek między 25 a 44 rokiem życia (45% ankietowanych). Pod względem wykształcenia największą grupę ankietowanych stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (27% ankietowanych), pod względem aktywności zawodowej – pracujący w firmie państwowej (18,045 respondentów). Respondenci badania ankietowego określili swoją sytuację materialną jako „raczej dobrą” (50% badanych).

Obszarem wymagającym programów naprawczych jest obszar Dobre I (12,02% ankietowanych wskazało ten obszar), Dobre II (7,01% odpowiedzi w tym zakresie), obszar Dobrego III (5,61% odpowiedzi), Młęcina (5,21% odpowiedzi) oraz Rudzienka (4,21% odpowiedzi). Pozostałe obszary odnotowały od 2,81% do 0,40% wskazań respondentów.

Ankietowani, którzy zostali poproszeni o wskazanie, co cechuje wybrany obszar rewitalizacji, w poszczególnych kategoriach zdefiniowanych odpowiedzi, wskazali na średni poziom poczucia bezpieczeństwa (56,36% odpowiedzi), niski stan placów zabaw, boisk, miejsc wypoczynku (72,83% odpowiedzi), niski poziom infrastruktury drogowej i infrastruktury towarzyszącej (60,00% odpowiedzi), średni stan techniczny budynków (64,00% odpowiedzi), niską estetykę otoczenia (40,40% odpowiedzi), średni poziom współpracy między mieszkańcami i władzami publicznymi (52,61% odpowiedzi), niski poziom aktywności i oferty placówek kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych (76,65% odpowiedzi).

Wśród najpoważniejszych problemów społecznych występujących na obszarze koniecznym do rewitalizacji ankietowani wskazali: niewystarczającą ofertę kulturalną i infrastrukturalną, która powoduje spędzanie przez mieszkańców wolnego czasu poza obszarem gminy (29,63% wskazań

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

respondentów), niewystarczający udział w życiu społecznym i kulturalnym 22,65%) oraz bezrobocie (10,26%). Pozostałe problemy społeczne uzyskały odpowiednio od 7,55% do 0,14%.

W odniesieniu do negatywnych zjawisk gospodarczych, implikowanych przez problemy gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne, odpowiedzi były zróżnicowane, a najliczniejsza grupa ankietowanych wskazała brak dobrych miejsc pracy w gminie (16,43% odpowiedzi respondentów), brak miejsc publicznych dogodnych dla wypoczynku rodzin z dziećmi oraz miejsc wydarzeń społecznych i kulturalnych 15,96%, a także niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturę komunikacyjną (drogi, chodniki, parkingi) – (13,52%).

Ankietowani wskazywali, iż dla większości społeczności lokalnej, a mianowicie osób w wieku poprodukcyjnym, produkcyjnym, młodzieży gimnazjalnej i licealnej, dzieci w wieku szkolnym priorytetem są działania w obszarze kultury, natomiast dla dzieci w wieku przedszkolnym najwyższy akcent należy położyć na działania związane z rekreacją.

CZĘŚĆ VI. Charakterystyka obszarów rewitalizowanych

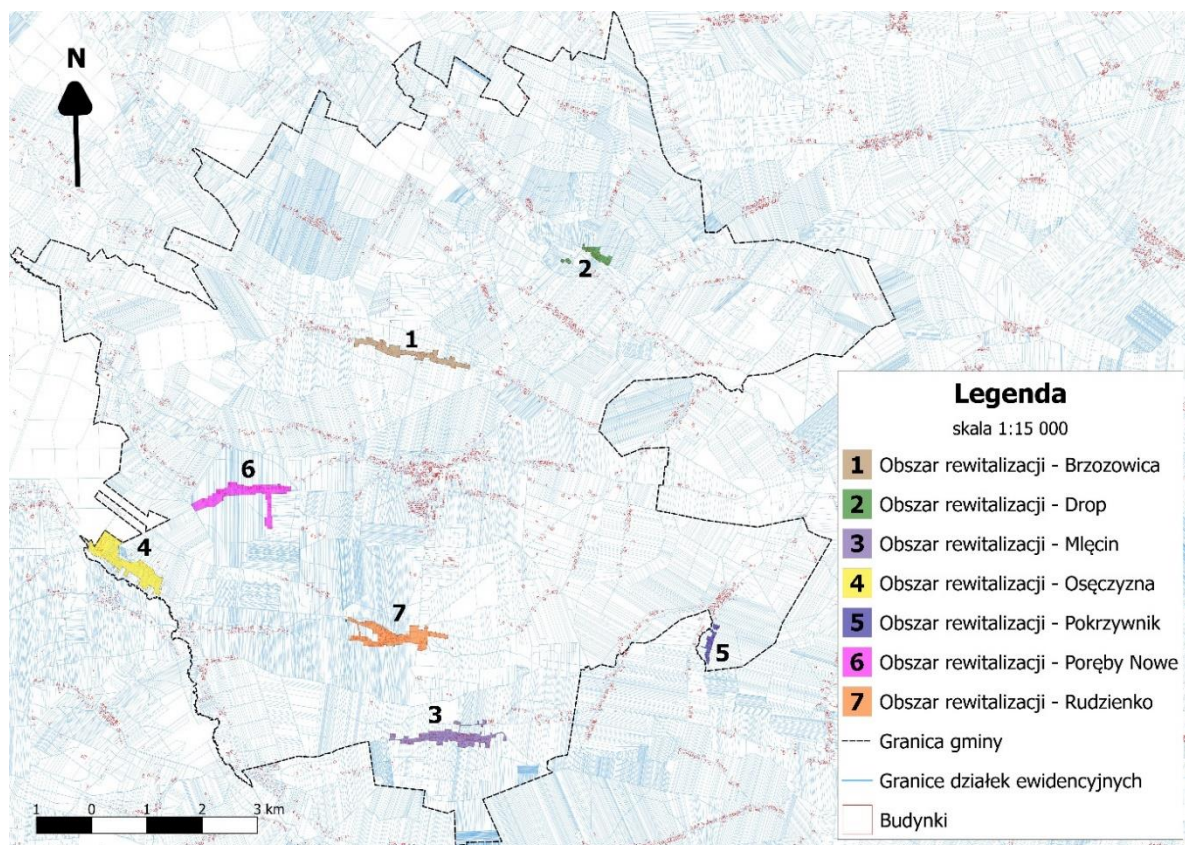
1. Wprowadzenie

Przedmiotem tego rozdziału jest wyznaczenie obszaru rewitalizacji na podstawie rozpoznanego wcześniej obszaru zdegradowanego, strategicznego charakteru wybranych terenów oraz uzasadnionych potrzeb społecznych. W opracowaniach specjalistycznych z zakresu rewitalizacji zwraca się uwagę na różne przesłanki delimitacji obszaru rewitalizacji. Są nimi też takie czynniki jak:

- znaczenie obszaru do rewitalizacji dla funkcjonowania i rozwoju gminy,
- występowanie korzyści zewnętrznych przy realizacji programu rewitalizacji,
- potrzeby i gminy, w tym w zakresie spójności i myślenia strategicznego.

Mając na uwadze powyższe kryteria, do obszaru rewitalizacji włączono obszary, w których występuje koncentracja zjawisk kryzysowych we wszystkich sferach życia społeczno-gospodarczego. W notatkach charakteryzujących poszczególne podobszary zostaną opisane obiekty i przestrzenie, które powinny stanowić rdzeń działań rewitalizacyjnych na wybranych terenach gminy.

Rysunek 21 Mapa obszaru rewitalizacji w Gminie Dobrze

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Obszary, które wybrane zostały do rewitalizacji, to także obszary, posiadające największe możliwości prowadzenia działań, umożliwiających realne wyprowadzenie tych obszarów z kryzysu. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych, wykazała, iż wśród podobszarów wskazanych jako zdegradowane znalazły się podobszary, które podczas analizy poszczególnych sfer oddziaływania, a mianowicie sfery społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej uzyskały górne rejestry punktowe (punktacja w zakresie odnotowania na poszczególnych obszarach gminy zjawisk kryzysu w poszczególnych sferach oddziaływania).

Mając na uwadze powyższe kryteria, do obszaru rewitalizacji włączono obszary, w których występuje koncentracja zjawisk kryzysowych przede wszystkim w sferze społecznej oraz w pozostałych sferach życia społeczno-gospodarczego.

Szczegółowa analiza wyników diagnozy czynników kryzysowych w Gminie Dobre oraz przeprowadzona partycypacja społeczna, warsztaty konsultacyjne, umożliwiły wyznaczenie **obszaru rewitalizacji**.

Wytyczając obszar rewitalizacji, uwzględniono limity przestrzenno-społeczne zdefiniowane w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz w Ustawie o Rewitalizacji. Zgodnie z tymi dokumentami, obszar rewitalizacji na terenie gminy **nie może przekraczać 20% jej powierzchni oraz dotyczyć grupy mieszkańców większej niż 30% populacji danej gminy**.

Przyjmując konieczność zastosowania limitów przestrzennych, wyznaczony obszar zdegradowany nie mógł zostać w całości uznany jako obszar rewitalizacji. Zdecydowano, aby działania rewitalizacyjne prowadzone były w obszarach o największych potencjałach rozwojowych, w których znajduje się baza infrastrukturalna i/lub kapitał społecznościowy.

Zgodnie z powyższymi założeniami wyznaczono obszar rewitalizacji, który składa się z siedmiu następujących podobszarów:

- **Brzozowica (obszar zabudowany)**
- **Drop (obszar zabudowany)**
- **Młęcin (obszar zabudowany)**
- **Oseczyzna (obszar zabudowany)**
- **Pokrzywnik (obszar zabudowany)**
- **Poręby Nowe (obszar zabudowany)**
- **Rudzienko (obszar zabudowany)**

Obszar rewitalizacji został wyznaczony z obszaru zdegradowanego, który zgodnie z wcześniej przedstawionymi analizami obejmuje obszar wymagający najwyższego poziomu interwencji oraz przeprowadzenia kompleksowych działań naprawczych i rewitalizacyjnych.

Obszary, które wybrane zostały do rewitalizacji, to także obszary, posiadające największe możliwości prowadzenia działań, umożliwiających realne wyprowadzenie tych obszarów z kryzysu.

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych, wykazała, iż wśród podobszarów wskazanych jako zdegradowane znalazły się miejscowości, które podczas analizy poszczególnych sfer oddziaływania, a mianowicie sfery społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej uzyskały wysokie rejestry punktowe (punktacja w zakresie odnotowania na poszczególnych obszarach gminy zjawisk kryzysu w poszczególnych sferach oddziaływania), ale nie zostały one ostatecznie

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

włączone do obszaru rewitalizacji. Nie zostały one włączone do obszaru rewitalizacji z kilku, istotnych przyczyn. Wśród nich znalazły się takie, które dotyczyły ograniczonych możliwości budżetowych gminy związanych z prowadzeniem i finansowaniem projektów rewitalizacyjnych. W podobszarach tych, nie funkcjonuje sektor organizacji pozarządowych, istnieje niska aktywność społeczna, brak zaplecza organizacyjnego dla rozwoju przedsiębiorstw i rynku pracy, co w konsekwencji uniemożliwia powodzenie realizacji założonych przedsięwzięć i działań w prowadzonym procesie rewitalizacji.

Istniejąca na obszarze rewitalizacji, baza instytucjonalna obiektów użyteczności publicznej (infrastruktura edukacyjna, kulturalna), możliwości rozwojowe tych obszarów, które stymulują rozwój społeczno-gospodarczy, stanowiły wyraźną przesłankę, która zadecydowała o wyborze tych miejscowości jako obszary wskazane do rewitalizacji, na których możliwe będzie zrealizowanie wszystkich zakładanych Programem Rewitalizacji celów strategicznych i operacyjnych.

Tabela poniżej określa szczegółowo liczbę ludności oraz powierzchnię obszaru przeznaczanego do rewitalizacji. Szczegółowa charakterystyka obszarów rewitalizowanych została zaprezentowana w kolejnych rozdziałach niniejszego dokumentu.

Tabela 32 Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji

Nazwa obszaru	Liczba ludności [osoby]	Odsetek liczby ludności gminy	Powierzchnia [km ²]	Odsetek powierzchni gminy
Obszar rewitalizacji	1 343	22,30%	1,98	1,59%
GINA DOBRE	6 023	100%	124,94	100%

Źródło: Opracowanie własne Contract Consulting

Tabela 33 Szczegółowa powierzchnia i ludność obszarów rewitalizacji

Obszar rewitalizacji	Powierzchnia w km ²	Ludność zamieszkała
Brzozowica	0,272388	109
Drop	0,087250	70
Młęcin	0,336545	388
Oścyczyna	0,449845	78
Pokrzywnik	0,062992	55
Poręby Nowe	0,377486	296
Rudzienko	0,396039	347
Suma	1,982545	1 343

Źródło: Opracowanie własne Contract Consulting

2. Szczegółowy opis obszaru rewitalizacji

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Wybór obszarów Gminy Dobre do objęcia procesem rewitalizacji jest wynikiem gruntownej diagnozy zjawisk kryzysowych występujących na jej terenie oraz ustalenia ich koncentracji terytorialnej.

W oparciu o przeprowadzone analizy ilościowe i jakościowe oraz wyznaczone na ich podstawie strefy wysokiej koncentracji negatywnych zjawisk wyznaczono granice obszarów zdegradowanych. Obszary te dały podstawę do przeprowadzenia konsultacji społecznych, które były kluczowym elementem sporządzania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Dobre.

Szczegółowa analiza wyników diagnozy czynników kryzysowych w Gminie Dobre oraz przeprowadzona partycypacja społeczna, w tym przede wszystkim ankietyzacja mieszkańców oraz warsztaty konsultacyjne, umożliwiły wyznaczenie **obszaru rewitalizacji**.

Wytyczając obszar rewitalizacji, uwzględniono limity przestrzenno-społeczne zdefiniowane w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz w Ustawie o rewitalizacji. Zgodnie z tymi dokumentami, obszar rewitalizacji na terenie gminy nie może przekraczać 20% jej powierzchni oraz dotyczyć grupy mieszkańców większej niż 30% populacji danej gminy.

Informacje ogólne

Obszar rewitalizacji obejmuje obszar zabudowany miejscowości Brzozowica.

Liczba mieszkańców zamieszkałych na obszarze rewitalizacji wynosi ogółem: 109 osób, co stanowi 1,86% mieszkańców Gminy Dobre, natomiast powierzchnia obszaru rewitalizacji zajmuje ogółem: 0,272388 km², co stanowi 0,22% powierzchni Gminy.

Rysunek 22 Dokumentacja fotograficzna - Brzozowica

Źródło: Urząd Gminy Dobre

Rysunek 23 Granice obszaru rewitalizacji – podobszar Brzozowica

Źródło: Opracowanie własne Contract Consulting na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Infrastruktura techniczna i społeczna (kulturalna, rekreacyjna)

Obszar rewitalizacji - Brzozowica posiada dogodne położenie pomiędzy dwoma drogami: drogą krajową i wojewódzką. Takie położenie niewątpliwie umożliwi rozwój podobszaru zarówno w kontekście społecznym, jak i gospodarczym.

Na terenie obszaru rewitalizacji Brzozowica prężnie funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna oraz świetlica wiejska. Obszar jest w pełni pokryty siecią wodociągową. Niestety braki infrastrukturalne dotyczą głównie: chodników, ścieżek rowerowych, miejsc do wypoczynku i rekreacji, kanalizacji sanitarnej, domowych oczyszczalni ścieków, utwardzenia dróg (na terenie miejscowości znaczna ilość dróg to drogi żwirowe i piaszczyste), oświetlenia ulicznego.

Istotnym zagrożeniem dla środowiska jest wykorzystywanie głównie w budynkach prywatnych, nieekologicznych źródeł ogrzewania, które przyczyniają się do zwiększenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery oraz konieczność utylizacji w budynkach wyrobów zawierających azbest. Na obszarze rewitalizacji Brzozowica należy prowadzić działania informacyjne i edukacyjne w zakresie ochrony środowiska. Działania te będą miały na celu podniesienie poziomu życia mieszkańców oraz promowanie wśród mieszkańców postaw proekologicznych.

Wskazane wyżej uwarunkowania i braki infrastruktury na terenie obszaru rewitalizacji - Brzozowica, negatywnie wpływają na rozwój obszaru i sprawiają wiele uciążliwości w życiu codziennym dla lokalnej społeczności.

Poziom bezpieczeństwa

Obszar rewitalizacji - Brzozowica cechuje się również niedostatecznym poziomem bezpieczeństwa publicznego, czego wyrazem jest wysoki wskaźnik przestępczości. W 2016 roku w podobszarze Brzozowica odnotowano 4 przestępstwa i wykroczenia, co stanowi 2,61% wszystkich zdarzeń tego typu zarejestrowanych w całej Gminie Dobre. Wartość wskaźnika zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców przyjęta dla podobszaru zgodnie z danymi na 31.12.2016 r. wynosiła 3,67, przy średniej wartości przyjętej dla Gminy Dobre na poziomie 2,54. Powyższe dane wskazują na konieczność realizacji kompleksowych działań zmierzających do podniesienia poziomu bezpieczeństwa na omawianym obszarze.

Wykluczenie społeczne

Przeprowadzona analiza uwarunkowań społecznych na obszarze rewitalizacji - Brzozowica wykazała, iż kryzys w sferze społecznej akcentują takie zjawiska jak: uzależnienia (głównie alkoholizm), ubóstwo, wysoki wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z usług opiekuńczych, znaczna liczba osób niepełnosprawnych, wymagających wsparcia (długotrwała lub ciężka choroba), bezrobocie, w tym długotrwałe bezrobocie.

Obszar rewitalizacji - Brzozowica zgodnie z przeprowadzoną w dokumencie Lokalnego Programu Rewitalizacji diagnozą kryzysu charakteryzuje się następującymi, niekorzystnymi (poniżej średnich wartości przyjętych dla Gminy) wskaźnikami sfery społecznej:

- Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców (wartość 2,752; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,398)
- Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 0,92; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,66)
- Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w Gminie Dobre w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat (wartość 29,41; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,96)
- Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+ w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 35,29; średnia wartość przyjęta dla Gminy 21,66)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 5,50; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,46)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 0,92; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,25)
- Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 4,59; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,25)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 0,92; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,63)
- Wskaźnik liczby zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (wartość 4,55; średnia wartość przyjęta dla Gminy 3,28)
- Wskaźnik liczby zarejestrowanych długotrwałe bezrobotnych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (wartość 3,03; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,67)

Rodzaj i szeroki zakres udzielanej pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji - Brzozowica świadczy o rozległym i utrwalonym kryzysie społecznym, co w konsekwencji warunkuje niezbędne działania instytucjonalne, pomoc jednostek uprawnionych do jej udzielania i konieczności wyprowadzenia obszaru ze znamion kryzysu. Jak już wspomniano w poprzednich częściach niniejszego dokumentu, brak zaangażowania społeczności lokalnej jest głównym problemem omawianego podobszaru, ponieważ brak aktywnej postawy społeczności lokalnej oraz brak zaangażowania w lokalne inicjatywy bezpośrednio wpływa na jego rozwój zarówno społeczny jak i gospodarczy.

Poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

Przeprowadzona analiza podobszaru wykazała, iż na niedostatecznym poziomie rozwoju znajduje się inicjatywa i zaangażowanie mieszkańców w rozwój lokalnej gospodarki. Mieszkańcy nie wykazują chęci do zakładania nowych działalności gospodarczych, które przyczyniłyby się do zwiększenia zatrudnienia i wzrostu poziomu życia. Potrzeba rozwoju lokalnej gospodarki na tym podobszarze wydaje się szczególnie istotna, ponieważ dogodne usytuowanie w obszarze położenia ważnych traktów komunikacyjnych, stanowi dla Brzozowicy istotny potencjał rozwojowy. Niestety na obszarze brak terenów inwestycyjnych, co zasadniczo blokuje rozwój przedsiębiorczości.

Rozwój gospodarczy na obszarze rewitalizacji - Brzozowica, powinien nastąpić poprzez wsparcie mieszkańców w procesie zakładania małych firm rodzinnych i jednoosobowych działalności gospodarczych. Wsparcie to powinno obejmować następujące elementy:

- Doradztwo i szkolenia w zakresie zasad i uwarunkowań prawnych tworzenia i prowadzenia działalności gospodarczych,
- Uświadamianie mieszkańcom zalet rozwiązania, jakim jest zakładanie i prowadzenie małych firm rodzinnych,
- Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych mieszkańców,
- Wsparcie działalności organizacji pozarządowych tak, aby swoim zasięgiem obok aspektów społecznych obejmowały również tematy związane z rozwojem gospodarczym.

Rozwój nowych firm rodzinnych i firm jednoosobowych pozwoliłby na zatrzymanie jeszcze jednego niekorzystnego trendu obserwowanego zarówno w podobszarze, jak i w całej Gminie. Problemem tym jest przenoszenie się lokalnego rynku pracy do Warszawy. Trend ten zostanie przełamany, kiedy mieszkańcy podobszarów rewitalizowanych zauważą i wykorzystają potencjał swojego najbliższego otoczenia. Przeprowadzanie kompleksowych działań mających na celu wsparcie rozwoju gospodarczego omawianego podobszaru wpłynie znacząco na poprawę sytuacji całej Gminy oraz zapoczątkuje stopniową zmianę struktury zawodowej społeczności lokalnej.

Podsumowanie – potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji- Brzozowica

Do najważniejszych elementów będących głównym potencjałem rozwojowym obszaru rewitalizacji - Brzozowica należą następujące czynniki:

- Dogodne położenie w obszarze drogi krajowej i wojewódzkiej,

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

- Funkcjonowanie na obszarze placówki świetlicy wiejskiej oraz Ochotniczej Straży Pożarnej (organizacja pozarządowa mająca wpływ na pobudzenie aktywności wśród mieszkańców poprzez swoje działania o charakterze społecznym i kulturalnym),
- Pełne pokrycie obszaru infrastrukturą wodociągową.

Obszar rewitalizacji – Drop

Informacje ogólne

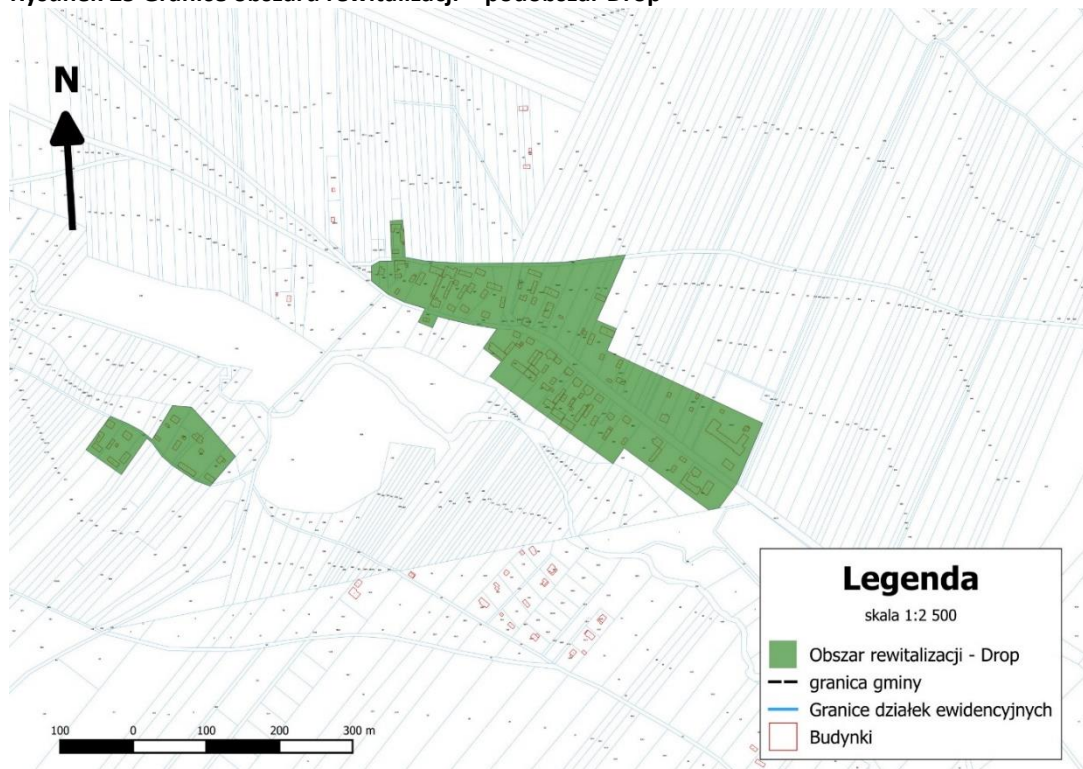
Obszar rewitalizacji obejmuje obszar zabudowany miejscowości Drop.
Liczba mieszkańców zamieszkałych na obszarze rewitalizacji wynosi ogółem: 70 osób, co stanowi 1,16% mieszkańców Gminy Dobrze, natomiast powierzchnia obszaru rewitalizacji zajmuje ogółem: 0,08725 km², co stanowi 0,07% powierzchni Gminy.

Rysunek 24 Dokumentacja fotograficzna - Drop

Źródło: Urząd Gminy Dobrze

Rysunek 25 Granice obszaru rewitalizacji – podobszar Drop

Źródło: Opracowanie własne Contract Consulting na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Infrastruktura techniczna i społeczna (kulturalna, rekreacyjna)

Na terenie obszaru rewitalizacji - Drop, funkcjonuje placówka edukacyjna - Szkoła Podstawowa, która wymaga prac modernizacyjnych. Obszar jest w pełni pokryty siecią wodociągową. Niestety braki infrastrukturalne mają charakter rozległy i dotyczą głównie: chodników, ścieżek rowerowych, miejsc do wypoczynku i rekreacji, kanalizacji sanitarnej, domowych oczyszczalni ścieków, utwardzenia dróg (na terenie miejscowości znaczna ilość dróg to drogi żwirowe i piaszczyste). Istotnym problemem obszaru jest brak infrastruktury przy funkcjonującej Szkole Podstawowej, która wymaga modernizacji i remontu z uwagi na zbyt małą nie spełniającą potrzeb salę gimnastyczną oraz zbyt małą liczbę sal lekcyjnych oraz konieczność budowy przy szkole boiska i placu zabaw. Problem ten jest o tyle istotny, iż placówki edukacyjne w małych miejscowościach pełnią często funkcje ośrodków życia społecznego i kulturalnego, umożliwiają poprzez prowadzone działania wykorzystanie czasu wolnego przez wszystkich mieszkańców, w różnych grupach wiekowych.

Istotnym potencjałem obszaru w aspekcie możliwości rozwoju rekreacji na tym obszarze są wyrobiska po kopalinach z przeznaczeniem na zbiorniki wodne i retencyjne.

W aspekcie uwarunkowań środowiskowych zagrożeniem jest wykorzystywanie głównie w budynkach prywatnych, nieekologicznych źródeł ogrzewania, które przyczyniają się do zwiększenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery oraz konieczność utylizacji w budynkach wyrobów zawierających azbest. Na obszarze rewitalizacji Drop należy prowadzić działania informacyjne i edukacyjne w zakresie ochrony środowiska, tym bardziej, że miejscowość posiada znaczne walory rekreacyjne (las, rzeka).

Działania te będą miały na celu podniesienie poziomu życia mieszkańców oraz promowanie wśród mieszkańców postaw proekologicznych.

Wskazane wyżej uwarunkowania i braki infrastruktury na terenie obszaru rewitalizacji - Drop, negatywnie wpływają na rozwój obszaru i sprawiają wiele uciążliwości w życiu codziennym dla lokalnej społeczności.

Poziom bezpieczeństwa

Obszar rewitalizacji - Drop, jak wykazała analiza zgromadzonego materiału egzemplifikacyjnego cechuje również niedostateczny poziom bezpieczeństwa publicznego, czego wyrazem jest wysoki wskaźnik zarejestrowanych przez organy Policji zdarzeń (w 2016 roku w podobszarze Drop odnotowano ogółem 19 zdarzeń). Wartość wskaźnika zarejestrowanych zdarzeń na 100 mieszkańców przyjęta dla podobszaru zgodnie z danymi na 31.12.2016 r. wynosiła 27,14, przy średniej wartości przyjętej dla Gminy Dobre na poziomie 11,90. Powyższe dane wskazują na konieczność realizacji kompleksowych działań zmierzających do podniesienia poziomu bezpieczeństwa na omawianym obszarze.

Wykluczenie społeczne

Przeprowadzona analiza uwarunkowań społecznych na obszarze rewitalizacji - Drop, wykazała, iż kryzys w sferze społecznej akcentują takie zjawiska jak: uzależnienia (głównie alkoholizm), ubóstwo, wysoki wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z usług opiekuńczych, znaczna liczba osób niepełnosprawnych, wymagających wsparcia (długotrwała lub ciężka choroba).

Obszar uzyskał wskaźniki powyżej średnich wartości przyjętych dla Gminy aż w 11 kategoriach wskaźników na 13 wskaźników przyjętych do analizy w sferze społecznej.

Zgodnie z przeprowadzoną w dokumencie Lokalnego Programu Rewitalizacji diagnozą kryzysu obszar rewitalizacji Drop charakteryzuje się następującymi, niekorzystnymi (poniżej średnich wartości przyjętych dla Gminy) wskaźnikami sfery społecznej:

- Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców (wartość 4,286; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,398)
- Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 1,43; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,66)
- Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w Gminie Dobre w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat (wartość 40,001; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,96)
- Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+ w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 40,00; średnia wartość przyjęta dla Gminy 21,66)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 7,14; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,46)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 1,43; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,25)
- Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 4,29; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,25)

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych w Gminie Dobrze na 100 mieszkańców (wartość 1,43; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,63)

Na obszarze rewitalizacji Drop, bezrobocie nie stanowi problemu społecznego (na podobszarze nie odnotowano osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne). Jednak znaczna liczba rodzajów udzielanej pomocy społecznej, świadczy o rozległym i utrwalonym kryzysie społecznym, co w konsekwencji warunkuje niezbędne działania instytucjonalne, pomoc jednostek uprawnionych do jej udzielania i konieczności wyprowadzenia obszaru ze znamion kryzysu. Brak zaangażowania społeczności lokalnej jest głównym problemem omawianego podobszaru, ponieważ brak aktywnej postawy społeczności lokalnej, brak zaangażowania w lokalne inicjatywy bezpośrednio wpływa na jego rozwój zarówno społeczny jak i gospodarczy.

Poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

Przeprowadzona analiza podobszaru wykazała, iż na niedostatecznym poziomie jest inicjatywa i zaangażowanie mieszkańców w rozwój lokalnej gospodarki. Brak powstających, nowych działalności gospodarczych zwłaszcza w sektorze usług, wpływa na niski poziom życia lokalnej społeczności.

Rozwój gospodarczy na obszarze rewitalizacji - Drop, powinien nastąpić poprzez wsparcie mieszkańców w procesie zakładania małych firm rodzinnych i jednoosobowych działalności gospodarczych. Wsparcie to powinno obejmować następujące elementy:

- Doradztwo i szkolenia w zakresie zasad i uwarunkowań prawnych tworzenia i prowadzenia działalności gospodarczych,
- Uświadamianie mieszkańcom zalet rozwiązania, jakim jest zakładanie i prowadzenie małych firm rodzinnych,
- Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych mieszkańców,
- Wsparcie działalności organizacji pozarządowych tak, aby swoim zasięgiem obok aspektów społecznych obejmowały również tematy związane z rozwojem gospodarczym.

Przeprowadzanie kompleksowych działań mających na celu wsparcie rozwoju gospodarczego omawianego podobszaru wpłynie znacząco na poprawę sytuacji zarówno obszaru rewitalizacji - Drop, jak i całej Gminy oraz zapoczątkuje stopniową zmianę struktury zawodowej społeczności lokalnej.

Podsumowanie – potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji- Drop

Do najważniejszych elementów będących głównym potencjałem rozwojowym obszaru rewitalizacji - Drop należą następujące czynniki:

- Występowanie na obszarze terenów rekreacyjnych (wzrostki po kopalinach z przeznaczeniem na zbiorniki wodne i retencyjne, las, rzeka)
- Funkcjonowanie na obszarze placówki edukacyjnej stwarzającej możliwości rozwoju oferty kulturalnej, edukacyjnej dla wszystkich grup wiekowych społeczności lokalnej

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

- Pełne pokrycie obszaru infrastrukturą wodociągową.

Obszar rewitalizacji – Młęcin

Informacje ogólne

Obszar rewitalizacji obejmuje obszar zabudowany miejscowości Młęcin.

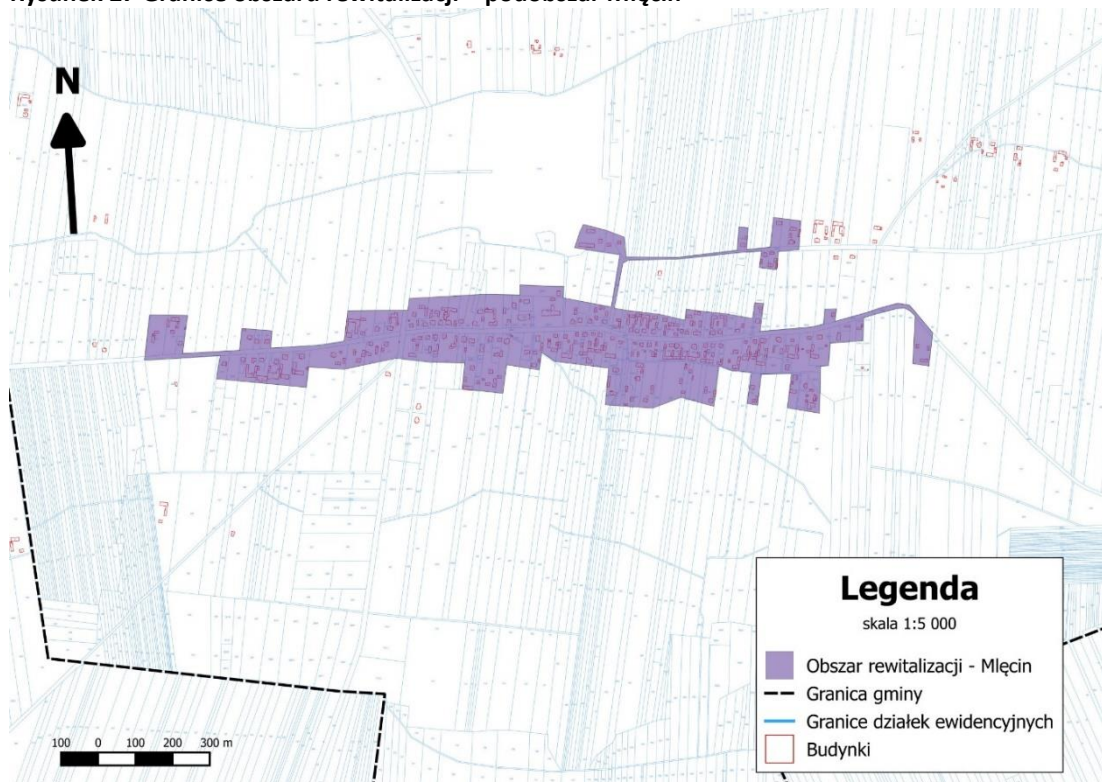
Liczba mieszkańców zamieszkałych na obszarze rewitalizacji wynosi ogółem: 388 osób, co stanowi 6,44% mieszkańców Gminy Dobre, natomiast powierzchnia obszaru rewitalizacji zajmuje ogółem: 0,3365545 km², co stanowi 0,27% powierzchni Gminy.

Rysunek 26 Dokumentacja fotograficzna - Młęcin

Źródło: Urząd Gminy Dobre

Rysunek 27 Granice obszaru rewitalizacji – podobszar Młęcin

Źródło: Opracowanie własne Contract Consulting na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Infrastruktura techniczna i społeczna (kulturalna, rekreacyjna)

Na obszarze rewitalizacji - Młęcin funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna oraz świetlica wiejska. Obszar jest w pełni pokryty siecią wodociągową, natomiast infrastrukturalne braki dotyczą kanalizacji sanitarnej i gazowej. Brak chodników, oświetlenia ulicznego, ścieżek rowerowych, a przede wszystkim konieczność modernizacji dróg, poprzez ich utwardzenie (na terenie miejscowości znaczna ilość dróg to drogi żwirowe i piaszczyste), stanowi istotny problem obszaru i wpływa na niski poziom życia jego mieszkańców.

W Młęcinie funkcjonuje Szkoła Podstawowa, która obok świetlicy wiejskiej i obiektu OSP stanowi centrum życia edukacyjnego, społecznego i kulturalnego. Placówka szkoły, podobnie jak świetlica wiejska wymaga prac modernizacyjnych i dostosowania do istniejących potrzeb lokalnej społeczności. Szkoła nie posiada infrastruktury, która mogłaby pełnić funkcje sportowo-rekreacyjne dla wszystkich mieszkańców, a mianowicie boiska sportowego, placu zabaw czy siłowni. Obecny budynek szkoły posiada zbyt ograniczoną powierzchnię- niewielka sala gimnastyczna oraz niewystarczająca ilość klas lekcyjnych, sprawiają, iż warunki nauczania prezentują nieodpowiedni poziom i konieczne są działania interwencyjne w tym zakresie.

Obszar rewitalizacji - Młęcin posiada dogodne warunki do rozwoju rekreacji i stanowić może atrakcję turystyczną dla przyjezdnych z uwagi na zachowane na terenie miejscowości szczątki klasztoru Dominikanów z XVI w. oraz doskonale funkcjonujący ośrodek jeździecki z prowadzoną w ramach jego działalności terapią dla dzieci niepełnosprawnych.

Poziom bezpieczeństwa

Analiza poziomu bezpieczeństwa na obszarze Młęcina wykazała, iż na jego terenie notowane są zdarzenia wykraczające poza system prawa w postaci: kradzieży, przekraczania dozwolonej prędkości w ruchu drogowym oraz szereg innych form zakłócania porządku publicznego, spowodowane przez nadużywanie alkoholu. W 2016 roku w podobszarze Młęcina odnotowano 10 przestępstw i wykroczeń, a wartość wskaźnika zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców przyjęta dla podobszaru wynosiła 2,58, przy średniej wartości przyjętej dla Gminy Dobre na poziomie 2,54. Dane statystyczne Komisariatu Policji potwierdzają, iż Młęcina należy do tych obszarów, gdzie skala przestępstw jest najwyższa w Gminie (poza miejscowością Dobre oraz Osęczyzna, gdzie wskaźniki wykazują podobny, wysoki poziom).

Wykluczenie społeczne

Przeprowadzona analiza uwarunkowań społecznych na obszarze rewitalizacji - Młęcina wykazała, iż kryzys w sferze społecznej wynika z wielu, nawarstwiających się przyczyn z pośród których należy wymienić problemy dotyczące uzależnień (głównie problemy alkoholowe wśród mieszkańców), ubóstwo, starzejące się społeczeństwo, niepełnosprawność.

Analizowane wskaźniki w sferze społecznej wskazują na sytuację kryzysu w kontekście niekorzystnych poziomów (powyżej średniej przyjętej dla Gminy) w odniesieniu do:

- Wskaźnika liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców (wartość 0,515; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,398)
- Wskaźnika liczby dożywianych mieszkańców w Gminie Dobre w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat (wartość 8,70; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,96- liczba mieszkańców korzystająca ze wsparcia w powyższym zakresie wynosi ogółem 6 osób)
- Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+ w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 34,78; średnia wartość przyjęta dla Gminy 21,66)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 1,55; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,46)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 0,62; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,25)
- Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 1,80; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,25)

Należy zaznaczyć, iż na terenie obszaru rewitalizacji - Młęcina w roku 2016 zarejestrowano ogółem 2 osoby bezrobotne, jednak analiza wskaźnika w tym zakresie nie wykazała przekroczeń średniej wartości przyjętej dla Gminy.

Generalnie tak, jak w pozostałych podobszarach przyjętych do rewitalizacji, społeczność lokalna Młęcina należy do mało aktywnych i niezintegrowanych. Ten stan rzeczy wynika z jednej strony z postaw mieszkańców, ale przyczyną jest także brak zróżnicowanej oferty spędzania wolnego czasu na terenie miejscowości, brak obszarów rekreacji i miejsc jednoczących mieszkańców.

Poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

Przeprowadzona analiza podobszaru wykazała, iż na obszarze rewitalizacji - Młęczin funkcjonuje ogółem 22 podmioty gospodarcze (dane dotyczące grudnia 2016 r.) i poziom przedsiębiorczości mieszkańców nie stanowi istotnego problemu gospodarczego.

Podsumowanie – potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji- Młęczin

Do najważniejszych elementów będących głównym potencjałem rozwojowym obszaru rewitalizacji - Młęczin należą następujące czynniki:

- Funkcjonowanie na obszarze rewitalizacji placówki Szkoły Podstawowej, świetlicy wiejskiej oraz Ochotniczej Straży Pożarnej,
- Pełne pokrycie obszaru infrastrukturą wodociągową,
- Funkcjonująca stadnina koni wraz z dobrze rozwiniętym ośrodkiem jeździeckim i terapeutycznym (hipoterapia),
- Wartości kulturowe (zachowane szczątki klasztoru Dominikanów z XVI w.).

Informacje ogólne

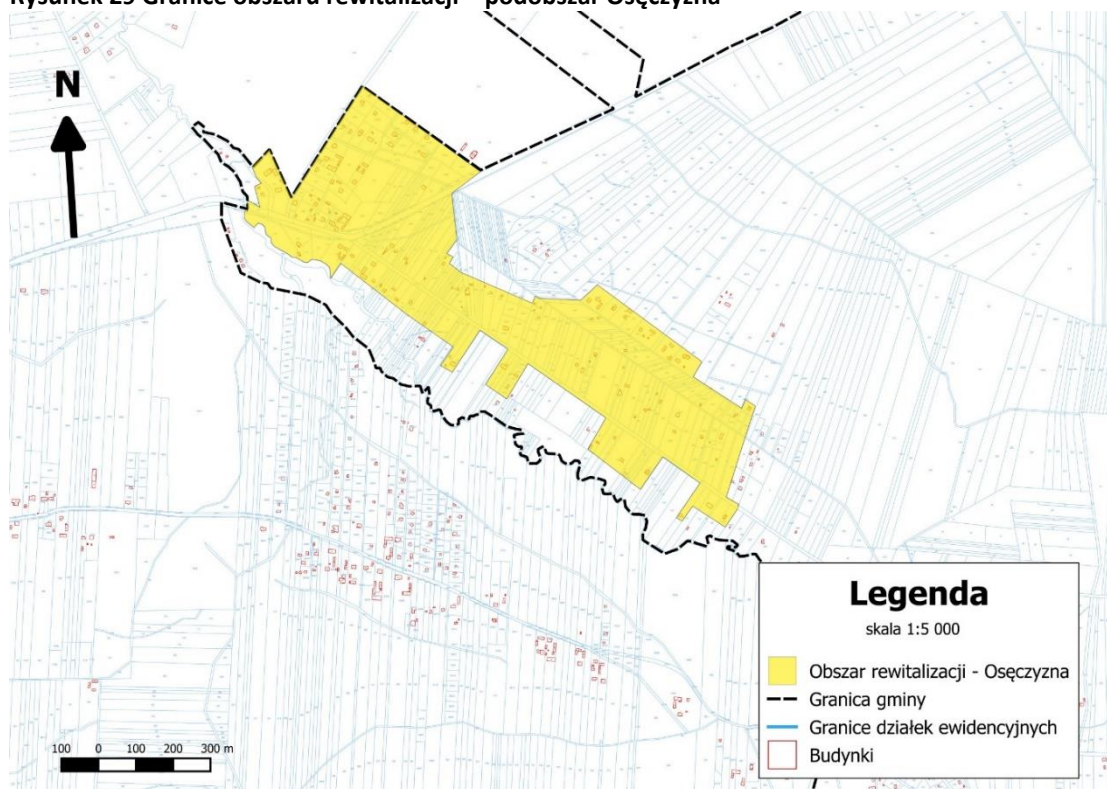
Obszar rewitalizacji obejmuje obszar zabudowany miejscowości Osęczyzna. Liczba mieszkańców zamieszkałych na obszarze rewitalizacji wynosi ogółem: 78 osób, co stanowi 1,30% mieszkańców Gminy Dobre, natomiast powierzchnia obszaru rewitalizacji zajmuje ogółem: 0,449845 km², co stanowi 0,36% powierzchni Gminy.

Rysunek 28 Dokumentacja fotograficzna - Osęczyzna

Źródło: Urząd Gminy Dobrze

Rysunek 29 Granice obszaru rewitalizacji – podobzdar Osęczyzna

Źródło: Opracowanie własne Contract Consulting na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Infrastruktura techniczna i społeczna (kulturalna, rekreacyjna)

Obszar rewitalizacji - Osęczyzna posiada dogodne położenie w obszarze oddziaływania drogi wojewódzkiej. Infrastruktura drogi wojewódzkiej należy do dobrze rozwiniętych (dobre parametry, chodniki, zatoki autobusowe). Obszar posiada dogodne skomunikowanie z miastem wojewódzkim - Warszawą. W związku z powyższym, a także dzięki dogodnym warunkom krajobrazowym (obszary

zieleni, lasów), na terenie Osęczyzny znajduje się znaczna liczba domków letniskowych. Takie uwarunkowania niewątpliwie umożliwiają rozwój podobszaru zarówno w kontekście społecznym, rekreacyjnym jak i gospodarczym. Niestety infrastruktura dróg wewnętrznych na obszarze Osęczyzny wymaga prac modernizacyjnych - brakuje chodników, ścieżek rowerowych. Braki infrastrukturalne związane są także z brakiem kanalizacji sanitarnej i przydomowych oczyszczalni ścieków, co w konsekwencji wpływa na stan środowiska naturalnego.

Z uwagi na fakt, iż na obszarze rewitalizacji - Osęczyzna brak jest miejsc, gdzie prowadzona byłaby działalność kulturalna, brak miejsc do wypoczynku rekreacji, sportu, obszar pozostaje w stagnacji i wymaga działań naprawczych, przeprowadzenia procesów, które pobudza jego funkcjonowanie, zaktywizują mieszkańców i wpłyną na jego rozwój.

Poziom bezpieczeństwa

Na obszarze rewitalizacji - Osęczyzna Komisariat Policji w Stanisławowie odnotował zgodnie z danymi za rok 2016 występowanie zarówno przestępstw i wykroczeń oraz zdarzeń, które potwierdzają brak bezpieczeństwa i występowanie czynów niezgodnych z literą prawa. Wartość wskaźnika zarejestrowanych zdarzeń na 100 mieszkańców przyjęta dla podobszaru była niemal czterokrotnie wyższa niż średnia wartość wskaźnika dla Gminy i wynosiła 41,03; przy średniej wartości przyjętej dla Gminy Dobre na poziomie 11,90, a wartość wskaźnika przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców kształtowała się na poziomie 12,82 (średnia dla Gminy 2,54). Powyższe dane wskazują na konieczność realizacji kompleksowych działań zmierzających do podniesienia poziomu bezpieczeństwa na omawianym obszarze, nie tylko w odniesieniu do działań instytucjonalnych, ale także prewencyjnych i edukacyjnych.

Wykluczenie społeczne

Przeprowadzona analiza uwarunkowań społecznych na obszarze rewitalizacji – Osęczyzna wykazała, iż sytuacja kryzysowa dotyczy wielu uwarunkowań społecznych, głównie w zakresie ubóstwa, uzależnień, niepełnosprawności, bezrobocia. Obszar uzyskał wskaźniki powyżej średnich wartości przyjętych dla Gminy aż w 11 kategoriach wskaźników na 13 wskaźników przyjętych do analizy w sferze społecznej.

Niekorzystne wartości wskaźników zgodnie z przeprowadzoną diagnozą kryzysu dotyczą niemal wszystkich analizowanych zagadnień, które wpływają na poziom życia społecznego obszaru. Należą do nich:

- Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców (wartość 2,564; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,398)
- Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 1,28; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,66)
- Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w Gminie Dobre w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat (wartość 22,22; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,96)
- Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+ w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 27,78; średnia wartość przyjęta dla Gminy 21,66)

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 5,13; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,46)
- Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 5,13; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,25)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 1,28; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,63)
- Wskaźnik liczby zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (wartość 7,14; średnia wartość przyjęta dla Gminy 3,28)
- Wskaźnik liczby zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (wartość 4,76; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,67)

Wskazane wyżej uwarunkowania społeczne kwalifikują obszar Osęczyzny do natychmiastowej i wielowymiarowej pomocy, głównie w aspekcie zmiany postaw mieszkańców, ich aktywności, zaangażowania w bieżące zagadnienia dotyczące lokalnej społeczności. Obecnie na obszarze nie funkcjonuje żadna organizacja pozarządowa, brakuje miejsc do spotkań mieszkańców, miejsc, gdzie można spędzić wolny czas uczestnicząc w wydarzeniach kulturalnych, społecznych czy sportowych. Zmiana aktualnej sytuacji kryzysu społecznego możliwa jest poprzez zaangażowanie energii i środków finansowych, ale także poprzez zrewidowanie postaw mieszkańców.

Poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

Przeprowadzona analiza podobszaru wykazała, istniejące deficyty w zakresie rozwoju lokalnej gospodarki. Niekorzystna sytuacja gospodarcza obszaru wynika głównie z braku możliwości zapewnienia terenów inwestycyjnych na obszarze Osęczyzny, to niewątpliwie aspekt blokujący działania prorozwojowe. Na obszarze rewitalizacji Osęczyzna w roku 2016 funkcjonowały zaledwie 2 podmioty gospodarcze, a wartość wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców kształtowała się na poziomie 4,76 (wartość średnia dla Gminy w tym samym okresie wynosiła 6,76).

Podsumowanie – potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji- Osęczyzna

Do najważniejszych elementów będących głównym potencjałem rozwojowym obszaru rewitalizacji - Osęczyzna należą następujące czynniki:

- Dogodne położenie w obszarze drogi wojewódzkiej,
- Dobre położenie i skomunikowanie z miastem stołecznym Warszawa,
- Walory krajobrazowe i przyrodnicze.

Obszar rewitalizacji – Pokrzywnik

Informacje ogólne

Obszar rewitalizacji obejmuje obszar zabudowany miejscowości Pokrzywnik.

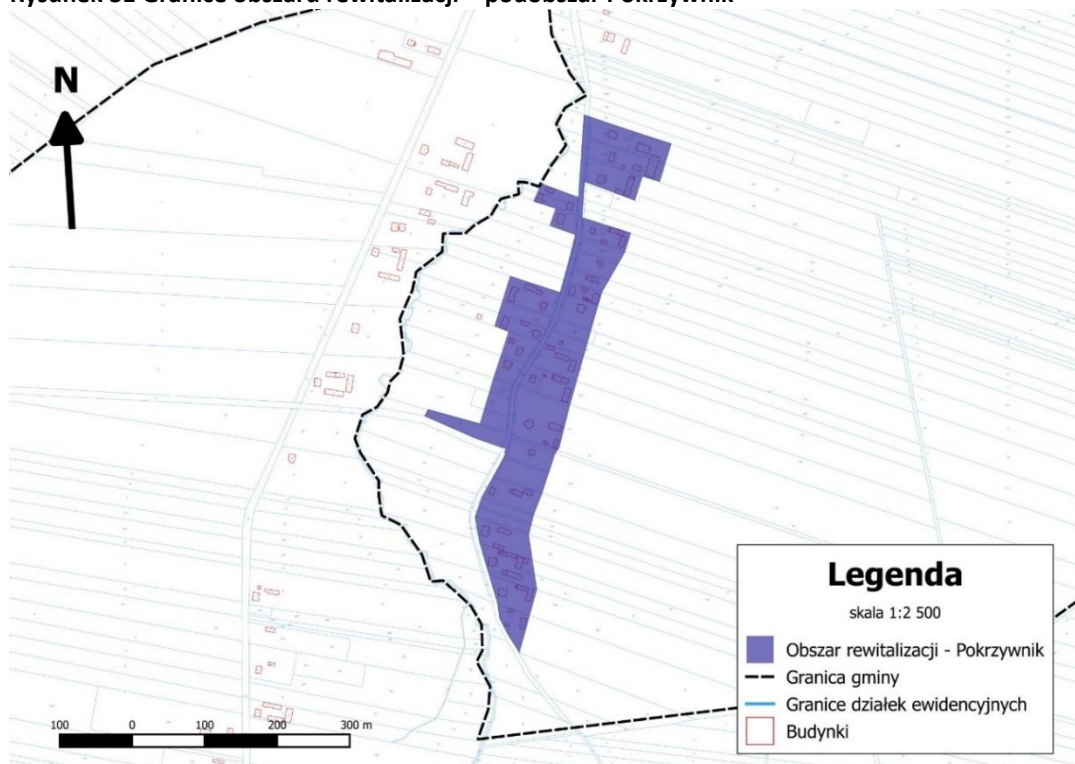
Liczba mieszkańców zamieszkałych na obszarze rewitalizacji wynosi ogółem: 55 osób, co stanowi 0,91% mieszkańców Gminy Dobre, natomiast powierzchnia obszaru rewitalizacji zajmuje ogółem: 0,062992 km², co stanowi 0,05% powierzchni Gminy.

Rysunek 30 Dokumentacja fotograficzna - Pokrzywnik

Źródło: Urząd Gminy Dobre

Rysunek 31 Granice obszaru rewitalizacji – podobszar Pokrzywnik

Źródło: Opracowanie własne Contract Consulting na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Infrastruktura techniczna i społeczna (kulturalna, rekreacyjna)

Analiza i wizja lokalna uwarunkowań technicznych i infrastrukturalnych wykazała, iż obszar rewitalizacji - Pokrzywnik posiada pomimo utwardzonych dróg na jego obszarze, słabe skomunikowanie z innymi miejscowościami Gminy, a także innymi miastami w regionie. Obszar jest w pełni pokryty siecią wodociągu, jednak infrastrukturalne deficyty dotyczą braku sieci kanalizacji, sieci gazowej, oświetlenia ulicznego. Brakuje infrastruktury wykorzystywanej na cele społeczne, kulturalne czy sportowe. Z tego też względu obserwowane są procesy migracyjne na jego obszarze, a miejscowość wyludnia się.

Wskazane wyżej uwarunkowania i braki infrastruktury na terenie obszaru rewitalizacji - Pokrzywnik, negatywnie wpływają na rozwój obszaru i sprawiają wiele uciążliwości w życiu codziennym dla lokalnej społeczności, prowadząc do procesów stagnacyjnych i impasu społecznego, pomimo iż obszar posiada atrakcyjne obszary krajobrazowe w postaci obszarów leśnych i rozległych łąk.

Poziom bezpieczeństwa

Analiza poziomu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji - Pokrzywnik wykazała przekroczenie dopuszczalnych średnich wskaźników przyjętych dla Gminy w zakresie zarówno liczby zarejestrowanych zdarzeń jak i przestępstw oraz wykroczeń.

Wartość wskaźnika zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców przyjęta dla podobszaru zgodnie z danymi na 31.12.2016 r. wynosiła 16,36, przy średniej wartości przyjętej dla Gminy Dobrze na poziomie 2,54, natomiast w odniesieniu do wskaźnika liczny zarejestrowanych zdarzeń na 100 mieszkańców wartość ta kształtowała się na poziomie 16,36 (średnia dla Gminy wynosiła w tym

samym okresie 11,90). Niepokojące wartości wskaźników stanowią przesłankę do konieczności wprowadzenia działań zwiększających poziom bezpieczeństwa na obszarze.

Wykluczenie społeczne

Przeprowadzona analiza uwarunkowań społecznych na obszarze rewitalizacji – Pokrzywnik wykazała, iż kryzys w sferze społecznej akcentują takie zjawiska jak: uzależnienia (głównie alkoholizm), ubóstwo, wysoki wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z usług opiekuńczych.

Poniższe wskaźniki ilustrują zakres i rozmiar kryzysu w sferze społecznej. Należą do nich:

- Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców (wartość 3,636; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,398)
- Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 1,82; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,66)
- Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w Gminie Dobre w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat (wartość 6,90; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,96)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 3,64; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,46)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 3,64; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,25)
- Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 5,45; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,25)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 1,82; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,63)

Poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

Analiza kryzysu w ramach niniejszego dokumentu wykazała, iż na obszarze rewitalizacji - Pokrzywnik w roku 2016 funkcjonowały ogółem 2 podmioty gospodarcze. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób w wieku produkcyjnym ukształtował się na poziomie 6,90, przy średniej wartości tego wskaźnika odnotowanej dla Gminy na poziomie 6,76, zatem zgodnie z przyjętą metodologią delimitacji obszarów zdegradowanych, jego wartość nie klasyfikowała obszaru w sferze gospodarczym jako obszaru o znamionach kryzysu.

Podsumowanie – potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji- Pokrzywnik

Do najważniejszych elementów będących głównym potencjałem rozwojowym obszaru rewitalizacji Pokrzywnik należą następujące czynniki:

- Walory przyrodnicze i krajobrazowe,
- Pełne pokrycie obszaru infrastrukturą wodociągową.

Obszar rewitalizacji – Poręby Nowe

Informacje ogólne

Obszar rewitalizacji obejmuje obszar zabudowany miejscowości Poręby Nowe. Liczba mieszkańców zamieszkałych na obszarze rewitalizacji wynosi ogółem: 296 osób, co stanowi 4,91% mieszkańców Gminy Dobre, natomiast powierzchnia obszaru rewitalizacji zajmuje ogółem: 0,377486 km², co stanowi 0,30% powierzchni Gminy.

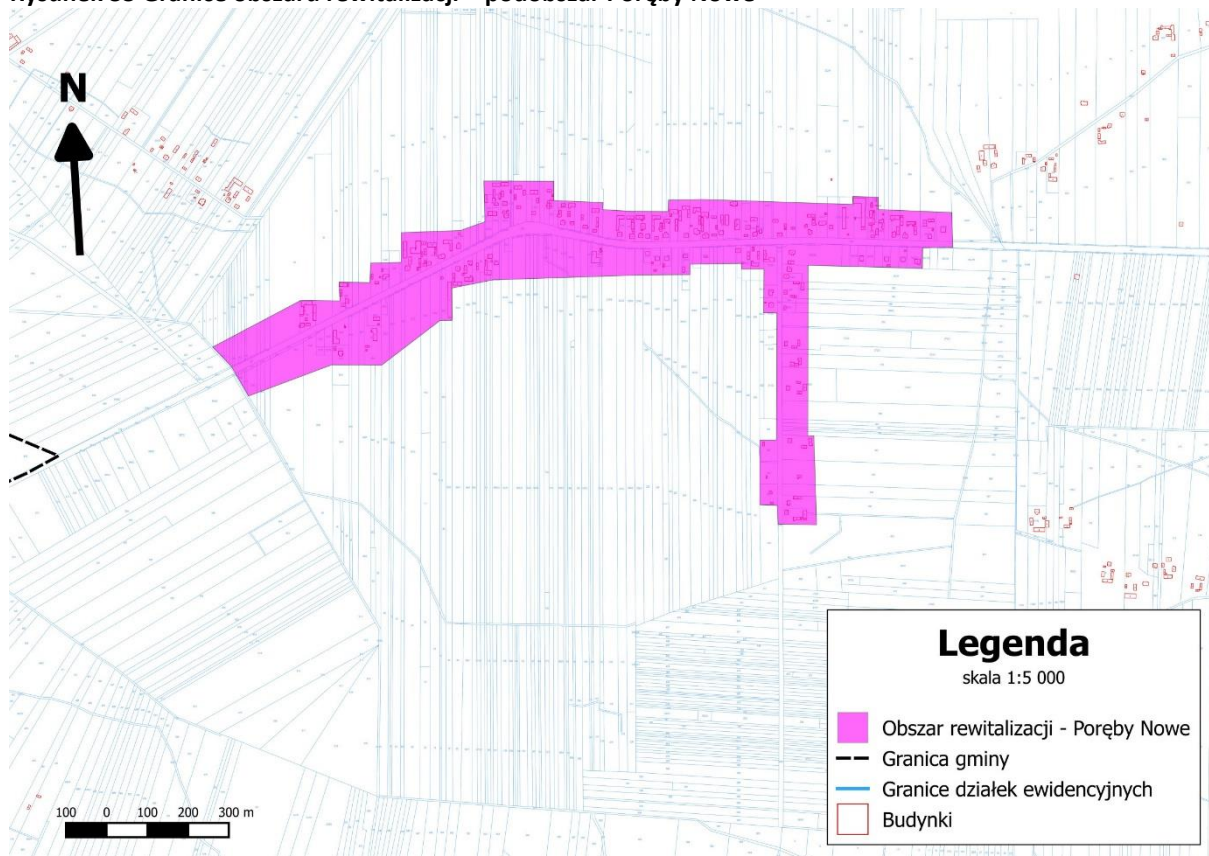
Rysunek 32 Dokumentacja fotograficzna - Poręby Nowe

Źródło: Urząd Gminy Dobre

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek 33 Granice obszaru rewitalizacji – podobszar Poręby Nowe

Źródło: Opracowanie własne Contract Consulting na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Infrastruktura techniczna i społeczna (kulturalna, rekreacyjna)

Obszar rewitalizacji - Poręby Nowe posiada dogodne położenie przy drodze wojewódzkiej. Poziom infrastruktury drogowej na obszarze miejscowości wymaga prac modernizacyjnych i przekształcenia obecnych dróg żwirowych i piaszczystych w drogi utwardzone. Na obszarze brakuje infrastruktury sieci sanitarnej oraz gazowej. Brak jest miejsc sportu i rekreacji, a funkcjonująca na obszarze miejscowości placówka Ochotniczej Straży Pożarnej i świetlicy wiejskiej wymagają prac modernizacyjnych i/lub dostosowania do potrzeb mieszkańców w zakresie możliwości pełnienia funkcji kulturalnych czy społecznych. Deficyty w tym zakresie uniemożliwiają rozwój obszaru i znacznie utrudniają codzienne funkcjonowanie lokalnej społeczności. Na obszarze rewitalizacji - Poręby Nowe usytuowany jest zbiornik wodny, który po przeprowadzeniu działań adaptacyjnych i modernizacyjnych z powodzeniem może pełnić funkcje rekreacyjne czy być miejscem integracji mieszkańców oraz organizacji imprez kulturalnych na świeżym powietrzu.

Poziom bezpieczeństwa

Obszar rewitalizacji - Poręby Nowe, jak wykazała analiza delimitacyjna, cechuje się również niedostatecznym poziomem bezpieczeństwa publicznego, czego wyrazem jest wysoki wskaźnik

przestępczości i odnotowanych zdarzeń. W 2016 roku w podobszarze Poręby Nowe wartość wskaźnika zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców przyjęta dla podobszaru zgodnie z danymi na 31.12.2016 r. wynosiła 3,04, przy średniej wartości przyjętej dla Gminy Dobre na poziomie 2,54, natomiast wskaźnik zarejestrowanych zdarzeń na 100 mieszkańców wynosił 13,51 i również osiągnął poziom powyżej wartości średniej Gminy. Powyższe dane wskazują, iż poziom bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji Poręby Nowe stanowi problem społeczny i jako taki wpływa na niekorzystną sytuację obszaru.

Wykluczenie społeczne

Przeprowadzona analiza uwarunkowań społecznych na obszarze rewitalizacji – Poręby Nowe wykazała, iż kryzys w sferze społecznej akcentują takie zjawiska jak: uzależnienia (głównie alkoholizm), ubóstwo, brak integracji i aktywności wśród mieszkańców.

Wartości analizowanych wskaźników poniżej średniej przyjętej dla Gminy Dobre dotyczą następujących wskaźników:

- Wskaźnika liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców (wartość 1,014; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,398)
- Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w Gminie Dobre w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat (wartość 18,37; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,96)
- Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+ w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 28,57; średnia wartość przyjęta dla Gminy 21,66)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 2,36; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,46)
- Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 2,70; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,25)

Na brak aktywności ze strony mieszkańców wpływa nie tylko apatia i brak zaangażowania, ale przede wszystkim niedobory infrastruktury służącej celom społecznym. Brak możliwości spędzenia wolnego czasu, brak oferty kulturalnej, edukacyjnej sprawia, iż społeczeństwo obszaru pozbawione jest perspektyw rozwoju i w konsekwencji na terenie miejscowości obserwowane są niekorzystne procesy demograficzne manifestujące się poprzez starzejące się społeczeństwo i niekorzystne wskaźniki liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym.

Poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

Na obszarze rewitalizacji - Poręby Nowe w roku 2016 funkcjonowały ogółem 2 podmioty gospodarcze, a wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosił 1,71 i był niższy, niż średnia jego wartość przyjęta dla Gminy Dobre. Stymulantem rozwoju obszaru poza obszarem interwencji społecznej jest rozwój lokalnej przedsiębiorczości i wektor działań winien być zwrócony właśnie w tym kierunku. Działania interwencyjne powinny dotyczyć w pierwszej kolejności w zakresie przekazania dla mieszkańców

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

wiedzy dotyczącej zakładania małych firm rodzinnych i jednoosobowych działalności gospodarczych, czy szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe.

Podsumowanie – potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji- Poręby Nowe

Do najważniejszych elementów będących głównym potencjałem rozwojowym obszaru rewitalizacji- Poręby Nowe należą następujące czynniki:

- Dogodne położenie w obszarze drogi wojewódzkiej,
- Funkcjonowanie na obszarze Ochotniczej Straży Pożarnej oraz świetlicy wiejskiej,
- Zbiornik wodny stanowiący potencjał rozwojowy w zakresie możliwości zorganizowania różnorodnych form rekreacji dla mieszkańców

Obszar rewitalizacji – Rudzienko

Informacje ogólne

Obszar rewitalizacji obejmuje obszar zabudowany miejscowości Rudzienko.

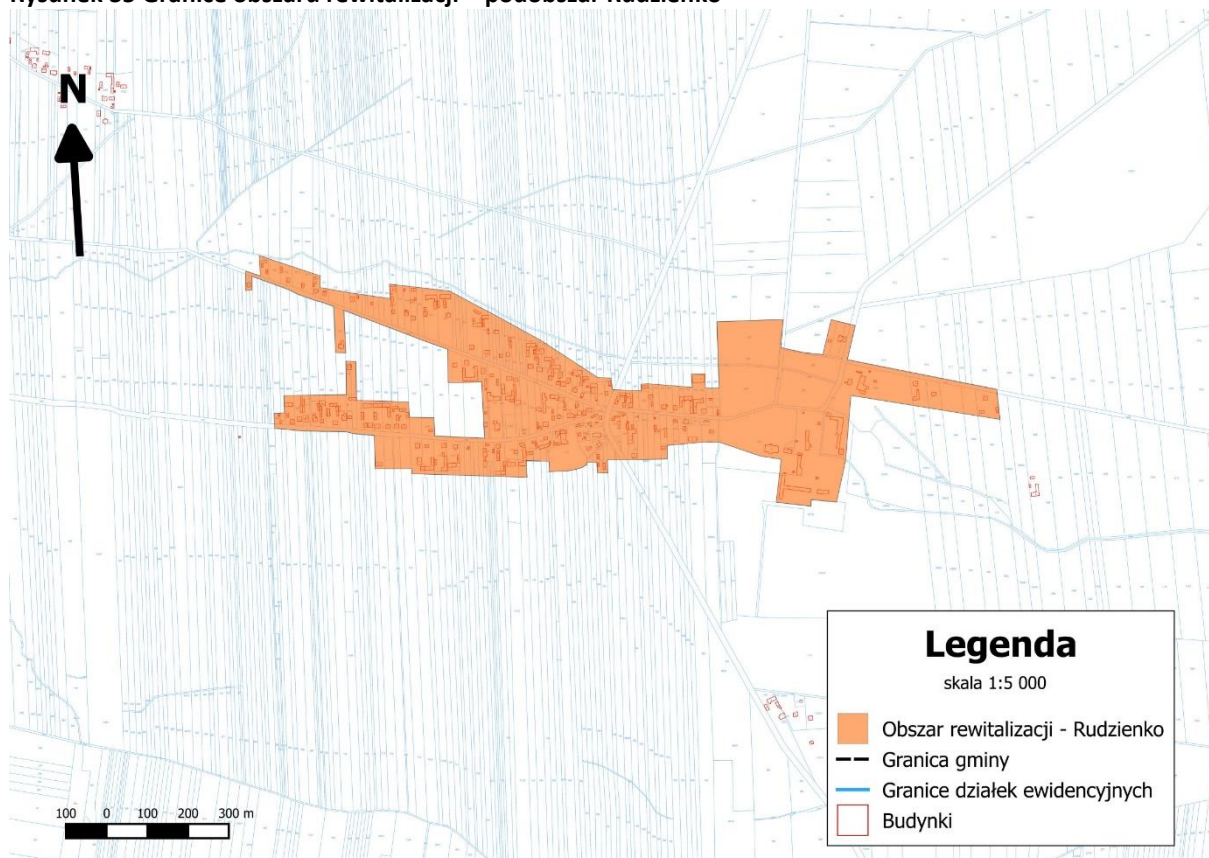
Liczba mieszkańców zamieszkałych na obszarze rewitalizacji wynosi ogółem: 347 osób, co stanowi 5,76% mieszkańców Gminy Dobrze, natomiast powierzchnia obszaru rewitalizacji zajmuje ogółem: 0,396039 km², co stanowi 0,32% powierzchni Gminy.

Rysunek 34 Dokumentacja fotograficzna - Rudzienko

Źródło: Urząd Gminy Dobrze

Rysunek 35 Granice obszaru rewitalizacji – podobszar Rudzienko

Źródło: Opracowanie własne Contract Consulting na podstawie danych Urzędu Gminy Dobrze

Infrastruktura techniczna i społeczna (kulturalna, rekreacyjna)

Obszar rewitalizacji - Rudzienko posiada dogodne połączenia komunikacyjne z miastem powiatowym-Mińskiem Mazowieckim oraz z innymi miejscowościami Gminy, jednak poziom infrastruktury drogowej wymaga prac modernizacyjnych. Działania te powinny być skoncentrowane na utwardzeniu dróg, bowiem znaczna ich część to drogi piaszczyste i żwirowe oraz konieczności budowy chodników i oświetlenia ulicznego. W miejscowości Rudzienko znajduje się placówka Ochotniczej Straży Pożarnej oraz świetlica wiejska. Potencjałem miejscowości jest także zbiornik wodny, stwarzający dogodne warunki do rozwoju sportu, rekreacji dla mieszkańców, ale także turystów. Atrakcją obszaru jest także Kompleks Pałacowo - Parkowy z początku XIX wieku z murowanym budynkiem gorzelnii.

Poziom bezpieczeństwa

Obszar rewitalizacji - Rudzienko wymaga działań interwencyjnych w zakresie zwiększenia poziomu bezpieczeństwa. Dane Komisarjatu Policji w Stanisławowie wskazują na niekorzystny poziom wskaźników w tym zakresie. Na terenie miejscowości Rudzienko odnotowywane są nie tylko przestępstwa i wykroczenia, ale także w statystykach Policji figurują mieszkańcy posiadający założone tzw. „niebieskie karty”. Fakt ten nieodłącznie związany licznymi incydentami stosowania przemocy w rodzinie powiązany jest najczęściej ze zjawiskiem nadużywania alkoholu przez mieszkańców lokalnej społeczności. W 2016 roku w podobszarze Rudzienko odnotowano 42 zdarzenia oraz 9 przestępstw

i wykroczeń. Wartość wskaźnika zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców przyjęta dla podobszaru zgodnie z danymi na 31.12.2016 r. wynosiła 2,59, przy średniej wartości przyjętej dla Gminy Dobre na poziomie 2,54, natomiast wartość wskaźnika zarejestrowanych zdarzeń kształtowała się na poziomie 12,10 i przekraczała wartości średnie przyjęte dla Gminy.

Wykluczenie społeczne

Przeprowadzona analiza uwarunkowań społecznych na obszarze rewitalizacji - Rudzienko wykazała, iż kryzys w sferze społecznej akcentują takie zjawiska jak: uzależnienia (głównie alkoholizm), ubóstwo, wysoki wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z usług opiekuńczych, znaczna liczba osób niepełnosprawnych, wymagających wsparcia (długotrwała lub ciężka choroba), bezrobocie. Obszar rewitalizacji - Rudzienko zgodnie z przeprowadzoną w dokumencie Lokalnego Programu Rewitalizacji diagnozą kryzysu charakteryzuje się następującymi, niekorzystnymi (poniżej średnich wartości przyjętych dla Gminy) wskaźnikami sfery społecznej:

- Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców (wartość 0,865; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,398)
- Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w Gminie Dobre w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat (wartość 15,73; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,96)
- Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+ w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 23,60; średnia wartość przyjęta dla Gminy 21,66)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 2,02; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,46)
- Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 0,29; średnia wartość przyjęta dla Gminy 0,25)
- Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Dobre na 100 mieszkańców (wartość 1,73; średnia wartość przyjęta dla Gminy 1,25)
- Wskaźnik liczby zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (wartość 4,86; średnia wartość przyjęta dla Gminy 3,28)

Rodzaj i szeroki zakres udzielanej pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji - Rudzienko świadczy o rozległym i utrwalonym kryzysie społecznym, co w konsekwencji warunkuje niezbędne działania instytucjonalne, pomoc jednostek uprawnionych do jej udzielania i konieczności wyprowadzenia obszaru ze znamion kryzysu. Działania te powinny zostać prowadzone przy aktywnym udziale lokalnej społeczności, która obecnie należy do społeczności nieaktywnych oraz niedostatecznie zintegrowanych.

Poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

Przeprowadzona analiza podobszaru wykazała, iż poziom rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji Rudzienko znajduje się na niekorzystnie niskim pułapie. W roku 2016 w miejscowości funkcjonowało zaledwie 6 podmiotów gospodarczych, a wskaźnik przedsiębiorczości przyjęty do analizy wskazywał wartości poniżej wartości średnich przyjętych dla Gminy.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Pobudzenie gospodarcze obszaru niewątpliwie wpłynie na jego rozwój także społeczny i może decydować o zażegnaniu obecnej sytuacji kryzysu.

Podsumowanie – potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji- Rudzienko

Do najważniejszych elementów będących głównym potencjałem rozwojowym obszaru rewitalizacji - Rudzienko należą następujące czynniki:

- Funkcjonowanie na obszarze placówki świetlicy wiejskiej oraz Ochotniczej Straży Pożarnej
- Dogodne skomunikowanie z Mińskiem Mazowieckim i siedzibą Gminy,
- Walory kulturowe (Kompleks Pałacowo –parkowy z początku XIX wieku z murowanym budynkiem gorzelni),
- Walory rekreacyjne obszaru (zbiornik wodny).

CZĘŚĆ VII. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jednym z podstawowych narzędzi zarządzania strategicznego, które jest zestawieniem silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń analizowanego obszaru. Składa się ona z następujących elementów:

S strengths (mocne strony)

czynniki wewnętrzne wpływające pozytywnie na rozwój obszaru, tworzące podstawy jego przyszłego rozwoju, wyróżniające go w otoczeniu, podnoszące jego konkurencyjność i atrakcyjność w oczach mieszkańców, osób przyjezdnych i inwestorów,

W weakness (słabe strony)

czynniki wewnętrzne wpływające negatywnie na rozwój obszaru, utrudniające jego rozwój i realizację zamierzeń, obniżające rangę obszaru w oczach mieszkańców, osób przyjezdnych i inwestorów,

O opportunities (szanse)

czynniki zewnętrzne sprzyjające obszarowi w osiągnięciu wyznaczonych celów rozwojowych, umożliwiające eliminowanie słabości oraz podejmowanie nowych kierunków rozwoju,

T threats (zagrożenia)

czynniki zewnętrzne przeszkadzające obszarowi w osiągnięciu wyznaczonych celów rozwojowych, uniemożliwiające niwelowanie słabości, blokujące podejmowanie działania.

Celem analizy SWOT dla obszarów rewitalizacji na terenie Gminy Dobre jest identyfikacja czynników, które definiują aktualną sytuację, a także wskazują najlepsze rozwiązania oraz kierunek działań pozwalający na wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego przy minimalizacji zagrożeń, ograniczeniu słabych stron oraz wykorzystaniu szans i mocnych stron.

Tabela 34 Analiza SWOT dla obszaru rewitalizacji w Gminie Dobre

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• położenie geograficzne w pobliżu stolicy,• droga krajowa nr 50 oraz wojewódzka 637 - ważne i uczęszczane ciągi komunikacyjne• niezdegradowane środowisko przyrodnicze, obszar posiadający walory do wypoczynku i rekreacji (wzrastająca liczba nieruchomości letniskowych)• relatywnie niska cena działek w porównaniu do cen działek w stolicy• istnienie obszarów posiadających potencjał do wykorzystania ich na cele pobudzenia społecznego i integracji	<ul style="list-style-type: none">• słabe skomunikowanie wewnętrzne obszaru rewitalizacji• braki w infrastrukturze drogowej (chodniki, pobocza, oświetlenie uliczne)• starzejące się społeczeństwo: niekorzystny współczynnik obciążenia demograficznego• niski wskaźnik lokalnej przedsiębiorczości - „stagnacja zawodowa” mieszkańców, brak chęci podejmowania jakiegokolwiek inicjatywy• niedostatecznie rozwinięta infrastruktura techniczna niesprzyjająca rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • brak dużych zakładów przemysłowych, mogących znacząco się przyczynić do pogorszenia stanu środowiska naturalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • brak szerokiej oferty handlowej i usługowej • brak instytucjonalnych form wsparcia dla małych firm rodzinnych oraz jednoosobowych działalności gospodarczych • braki w infrastrukturze przestrzeni publicznej • braki w infrastrukturze urządzonej zieleni (parki, skwery, place zabaw) • brak imprez kulturalnych i możliwości spędzenia wolnego czasu dla różnorodnych wiekowo grup mieszkańców • niski poziom integracji mieszkańców • niski poziom inicjatyw społecznych • problemy społeczne związane z wysokimi wskaźnikami ubóstwa • brak na obszarze gminy wystarczającej liczby organizacji pozarządowych, umożliwiających prowadzenie działań społecznych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój dogodnych połączeń komunikacyjnych z Warszawą i innymi większymi miastami w regionie, mogący wpłynąć na wzrost liczby mieszkańców i przedsiębiorców • dostępność środków zewnętrznych na finansowanie zadań inwestycyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • konieczność zapewnienia odpowiedniej opieki nad populacją osób starszych • brak odpowiedniej wizji rozwoju polityki prorodzinnej na szczeblu ogólnopolskim • niepewna sytuacja gospodarcza w kraju, sprzyjająca rozwojowi niekorzystnych trendów demograficznych • możliwość zwiększenia migracji osób młodych i rodzin do Warszawy • szybki i dynamiczny rozwój innych obszarów, gmin, powiatów w regionie -niska konkurencyjność podobszaru w regionie

Źródło: Opracowanie własne Contract Consulting

**DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE**

Spis rysunków

Rysunek 1. Schemat analizy diagnostycznej	5
Rysunek 2. Schemat analizy diagnostycznej	7
Rysunek 3 Podział Gminy Dobre na podobszary - jednostki pomocnicze	20
Rysunek 4 Wskaźnik liczby zarejestrowanych zdarzeń na 100 mieszkańców w Gminie Dobre - stan na 31.12.2016 r.	26
Rysunek 5 Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	29
Rysunek 6 Wskaźnik liczby założonych „niebieskich kart” na 100 mieszkańców w Gminie Dobre - stan na 31.12.2016 r.	32
Rysunek 7 Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców Gminy Dobre– stan na 31.12.2016 r.	37
Rysunek 8 Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową w Gminie Dobre na 100 mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	40
Rysunek 9 Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w Gminie Dobre w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat- stan na 30.06.2017 r.	43
Rysunek 10 Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+ w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	45
Rysunek 11 Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	48
Rysunek 12 Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	51
Rysunek 13 Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	54
Rysunek 14 Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	56
Rysunek 15 Wskaźnik liczby zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.	59
Rysunek 16 Wskaźnik liczby zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.	61
Rysunek 17 Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.	69
Rysunek 18 Wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej w Gminie Dobre w złym stanie technicznym wybudowanych przed 1989 r. wymagających modernizacji w tym termomodernizacji, do ogółu budynków użyteczności publicznej na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	75
Rysunek 19 Wskaźnik publicznej powierzchni w Gminie Dobre służącej do aktywności społecznej i sportowo-rekreacyjnej, w odległości 1 km od centrum wydzielonego podobszaru (wzdłuż głównych ulic) na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	78
Rysunek 20 Wskaźnik występowania wyrobów azbestowych (eternitu) w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	82
Rysunek 21 Mapa obszaru rewitalizacji w Gminie Dobre	109
Rysunek 22 Dokumentacja fotograficzna - Brzozowica	112
Rysunek 23 Granice obszaru rewitalizacji – podobszar Brzozowica	113
Rysunek 24 Dokumentacja fotograficzna - Drop.....	116
Rysunek 25 Granice obszaru rewitalizacji – podobszar Drop.....	117
Rysunek 26 Granice obszaru rewitalizacji – podobszar Młęcina.....	120
Rysunek 27 Dokumentacja fotograficzna - Osęczyzna	124
Rysunek 28 Granice obszaru rewitalizacji – podobszar Osęczyzna	124
Rysunek 29 Granice obszaru rewitalizacji – podobszar Pokrzywnik	127
Rysunek 30 Dokumentacja fotograficzna - Poręby Nowe	130
Rysunek 31 Granice obszaru rewitalizacji – podobszar Poręby Nowe	131

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Rysunek 32 Granice obszaru rewitalizacji – podobszar Rudzienko	133
--	-----

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura respondentów ze względu na płeć	96
Wykres 2. Struktura respondentów ze względu na wiek	97
Wykres 3. Struktura respondentów ze względu na stan cywilny	97
Wykres 4. Struktura respondentów ze względu na poziom wykształcenia	98
Wykres 5 "Który obszar gminy Dobre powinien zostać poddany procesowi rewitalizacji, ponieważ jest najbardziej problemowy i najtrudniej się tam żyje?"	101
Wykres 6 "Co cechuje wskazany przez Pana/Panią obszar?"	102
Wykres 7 "Proszę wskazać najpoważniejsze problemy społeczne występujące na obszarze wskazanym wcześniej przez Pana/Panią do rewitalizacji: (max 3 odpowiedzi)"	103
Wykres 8 "Proszę wskazać najważniejsze Pana/Pani zdaniem problemy gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne na obszarze wskazanym wcześniej przez Pana/Panią do rewitalizacji (max 4 odpowiedzi)"	105
Wykres 9 „Proszę wskazać, dla których z niżej wymienionych grup społecznych, zagospodarowanie czasu wolnego w zakresie sportu, rekreacji i kultury, wymaga podjęcia natychmiastowych działań?"	106

Spis tabel

Tabela 1 Liczba ludności w Gminie Dobre w latach 2011-2016	9
Tabela 2 Wskaźnik salda migracji w odniesieniu do danych przyjętych dla Polski, woj. mazowieckiego, powiatu mińskiego i gmin wiejskich powiatu mińskiego, w latach 2011-2015	10
Tabela 3 Przyrost naturalny na 1 000 ludności w odniesieniu do danych przyjętych dla Polski, woj. mazowieckiego, powiatu mińskiego i gmin wiejskich powiatu mińskiego, w latach 2011-2016	10
Tabela 4 Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym), w odniesieniu do danych przyjętych dla Polski, woj. mazowieckiego, powiatu mińskiego i gmin wiejskich powiatu mińskiego, w latach 2011-2016	11
Tabela 5 Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem, w odniesieniu do danych przyjętych dla Polski, woj. mazowieckiego, powiatu mińskiego i gmin wiejskich powiatu mińskiego, w latach 2011-2016	12
Tabela 6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, w odniesieniu do danych przyjętych dla Polski, woj. mazowieckiego, powiatu mińskiego i gmin wiejskich powiatu mińskiego, w latach 2011-2016	13
Tabela 7 Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, w odniesieniu do danych przyjętych dla Polski, woj. mazowieckiego, powiatu mińskiego i gmin wiejskich powiatu mińskiego, w latach 2011-2016	14
Tabela 8 Liczba uczniów w Gminie Dobre w poszczególnych typach szkół w latach 2009-2015	15
Tabela 9 Wyniki sprawdzianów oraz egzaminów zewnętrznych w Gminie Dobre w odniesieniu do wyników powiatowych oraz wojewódzkich rok 2016/2017 [%]	16
Tabela 10 Lista wydzielonych podobszarów w Gminie Dobre, które przyjęto do delimitacji obszarów zdegradowanych	19
Tabela 11 Wskaźnik koncentracji ludności Gminy Dobre stan na 31.12.2016 r.	23
Tabela 12 Wskaźnik zarejestrowanych zdarzeń w Gminie Dobre na 100 mieszkańców, wg stanu na 31.12.2016 r.	27
Tabela 13 Wskaźnik zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń w Gminie Dobre na 100 mieszkańców, wg stanu na 31.12.2016 r.	29
Tabela 14 Wskaźnik liczby „niebieskich kart” założonych na obszarze Gminy Dobre na 100 mieszkańców, wg stanu na 31.12.2016 r.	32

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Tabela 15 Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia na 100 mieszkańców Gminy Dobre– stan na 31.12.2016 r.	37
Tabela 16 Wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc żywnościową w Gminie Dobre na 100 mieszkańców- stan na 31.12.2016 r.	41
Tabela 17 Wskaźnik liczby dożywianych mieszkańców w Gminie Dobre w wieku 0-18 lat na 100 mieszkańców w wieku 0-18 lat- stan na 30.06.2017 r.	43
Tabela 18 Wskaźnik liczby mieszkańców otrzymujących świadczenie 500+ w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	46
Tabela 19 Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu ubóstwa w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	49
Tabela 20 Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu usług opiekuńczych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	51
Tabela 21 Wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	54
Tabela 22 Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenie z tytułu zasiłków stałych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	57
Tabela 23 Wskaźnik liczby zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.	59
Tabela 24 Wskaźnik liczby zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.	62
Tabela 25 Wyszczególnienie organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze Gminy Dobre - stan na 31.12.2016 r.	64
Tabela 26 Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Dobre na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.2016 r.	69
Tabela 27 Wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej w Gminie Dobre w złym stanie technicznym wybudowanych przed 1989 r. wymagających modernizacji w tym termomodernizacji, do ogółu budynków użyteczności publicznej na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	75
Tabela 28 Wskaźnik publicznej powierzchni w Gminie Dobre służącej do aktywności społecznej i sportowo-rekreacyjnej, w odległości 1 km od centrum wydzielonego podobszaru (wzdłuż głównych ulic) na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	79
Tabela 29 Wskaźnik występowania wyrobów azbestowych (eternitu) w Gminie Dobre na 100 mieszkańców - stan na 31.12.2016 r.	82
Tabela 30 Zestawienie mierników kryzysu dla Gminy Dobre - opis szczegółowy	88
Tabela 31 Analiza wskaźnikowa obszarów degradacji na terenie Gminy Dobre przeprowadzona w ramach prowadzonego procesu rewitalizacji.....	90
Tabela 32 Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji.....	111
Tabela 33 Szczegółowa powierzchnia i ludność obszarów rewitalizacji	111
Tabela 34 Analiza SWOT dla obszaru rewitalizacji w Gminie Dobre	137

Spis załączników

Załącznik 1 - Mapa obszaru rewitalizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Dobre na lata 2017-2023	142
--	-----

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I CHARAKTERU POTRZEB
REWITALIZACYJNYCH W GMINIE DOBRE

Załącznik 1 - Mapa obszaru rewitalizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Dobrze
na lata 2017-2023

